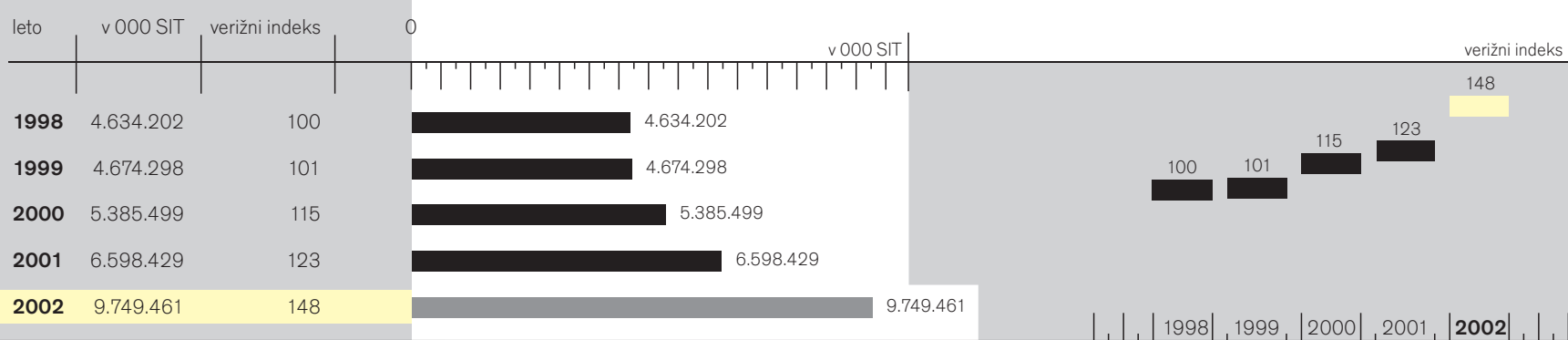

LETNO POROČILO

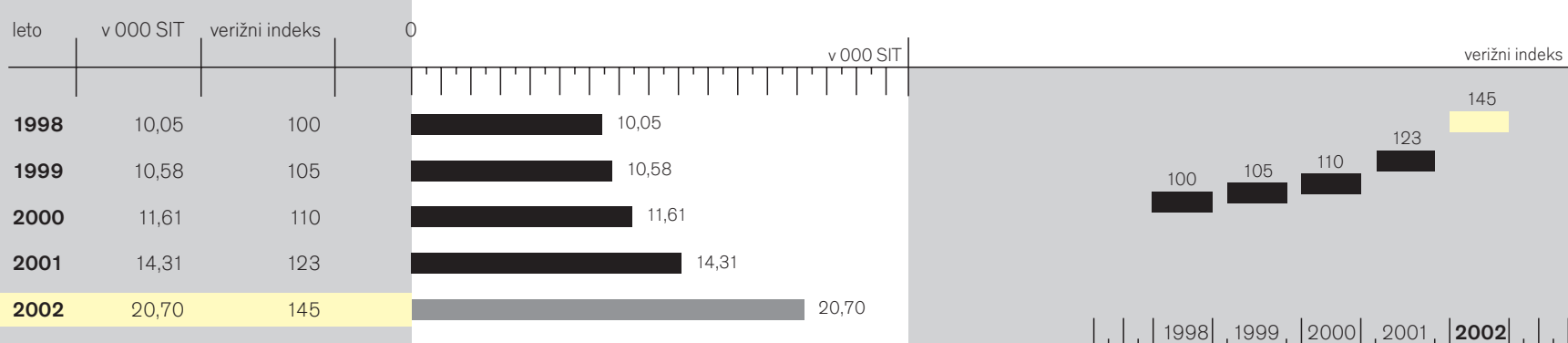

KLJUČNI Poudarki poslovanja od 1998 do 2002

Čisti prihodki od prodaje

Čisti prihodki od prodaje na zaposlenega

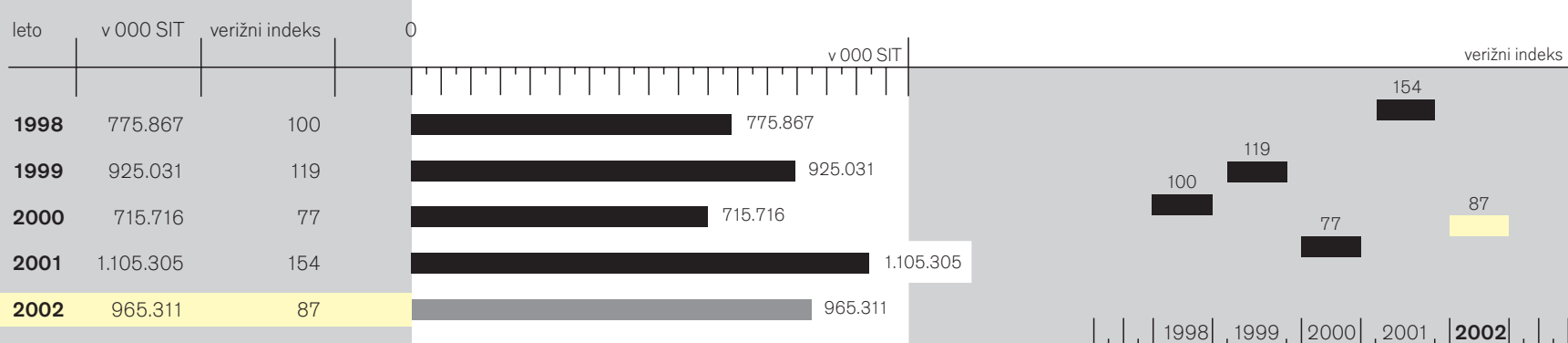
KLJUČNI Poudarki poslovanja od 1998 do 2002

KLJUČNI Poudarki poslovanja od 1998 do 2002

Bruto dodana vrednost na zaposlenega

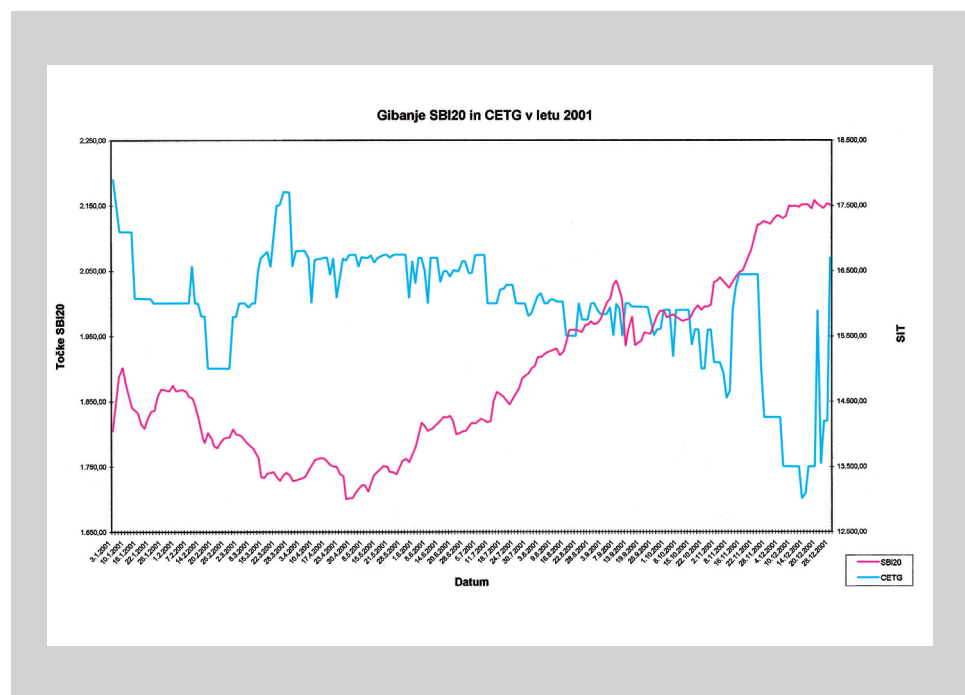

Obseg naložb

KLJUČNI Poudarki poslovanja od 1998 do 2002

RAST TRŽNE VREDNOSTI DELNICE

RAST TRŽNE VREDNOSTI DELNICE

POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2002 IN NA ZACETKU LETA 2003

Na delo in poslovanje Cetisa so vplivali naslednji dogodki:

POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2002 IN NA ZACETKU LETA 2003

PREGLED URESNIČEVANJA NAČRTOV IZ 2002 IN NAČRTI ZA 2003

2002

Pregled uresničevanja ciljev, ki smo jih določili za leto 2002:

- ▶ čisti prihodki od prodaje so presegle načrtovane za 19 odstotkov; v primerjavi z letom prej so se povečali za 48 odstotkov,
- ▶ dosegli smo prodajo 42,4 milijonov evrov,
- ▶ število zaposlenih znaša 471 in se natančno ujema z našimi načrti, zato ni nobenih odstopanj; v primerjavi z letom 2001 se je povečalo za 2 odstotka, med letom je število zaposlenih zaradi velikega obsega dela narastlo do 534,
- ▶ bruto dodana vrednost na zaposlenega znaša 5,4 milijonov tolarjev, kar predstavlja 26-odstotno povečanje glede na leto 2001; po načrtih bi naj dosegli 15-odstotno povečanje,
- ▶ donos na kapital znaša 3 odstotke,
- ▶ izvedli smo predpresjo za certifikat ISO 14001, kar pomeni, da smo dokumentacijski sistem v celoti pripravili, na začetku leta 2003 nas čaka dokončna pridobitev certifikata,
- ▶ na osmih ključnih lokacijah strojnega parka smo uvedli računalniško spremljanje proizvodnih procesov.

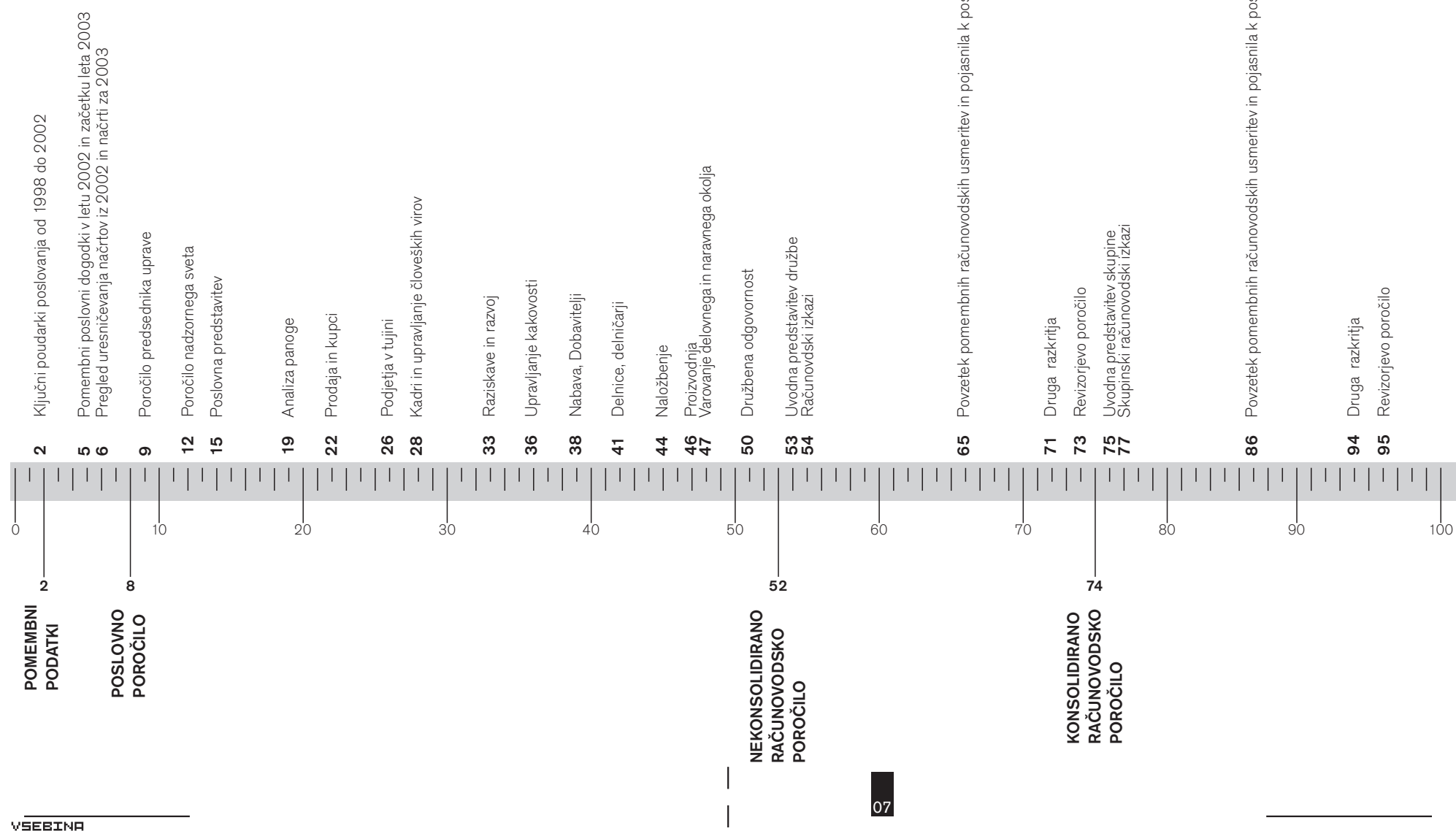
2003

Na osnovi uresničenih ciljev in strateških načrtov smo za leto 2003 določili naslednje cilje:

- ▶ čisti prihodki od prodaje bodo znašali 35,4 milijonov evrov,
- ▶ bruto dodana vrednost na zaposlenega se bo povečala za skoraj 6 odstotkov in bo znašala 5,7 milijonov tolarjev,
- ▶ vrednost naložb bo dosegla 3,7 milijonov evrov,
- ▶ donos na kapital bo znašal 5 odstotkov,
- ▶ število zaposlenih se bo zmanjšalo za 2,5 odstotka,
- ▶ stopnja fluktuacije bo nižja kot lansko leto,
- ▶ tržna vrednost delnic bo enakomerno naraščala,
- ▶ v prvih mesecih leta 2003 bomo dokončno potrdili sistem upravljanja z okoljem ISO 14001,
- ▶ glede na tržne priložnosti načrtujemo ustanovitev podjetij v tujini, predvidoma na trgih Vzhodne in Jugovzhodne Evrope.

PREGLED URESNIČEVANJA NAČRTOV IZ 2002 IN NAČRTI ZA 2003

VSEBINA

POSLOVNO POROČILO

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

Spoštovane delničarke in delničarji, poslovni partnerji in zaposleni,

ponosen in vesel sem, da smo leto 2002 ponovno sklenili z uspešnimi poslovnimi rezultati. Vse najbolj pomembne kratkoročne cilje, ki so nas usmerjali v dinamičnem in razvojno uspešnem letu, smo dosegli, nekatere med njimi tudi presegle. Čisti prihodki od prodaje so znašali več kot 9,7 milijard tolarjev. Ustvarili smo čisti dobiček v višini 220 milijonov tolarjev. Bilančni dobiček znaša 166,2 milijonov tolarjev, večina bo namenjena izplačilu dividend. Oblikovali smo tudi rezervacije v višini 160 milijonov tolarjev zato, da bomo zavarovali kakovost delovanja poslovnega procesa v prihodnjih letih. Do večjih sprememb v lastniški strukturi Cetisa ni prišlo, zmanjšal se je delež fizičnih oseb. Tržna vrednost delnice se je v primerjavi z letom 2001 povečala za 52 odstotkov.

Uspešni rezultati lanskega leta so odraz večjih vlaganj in razvojnih prizadevanj iz prejšnjih let. Na to smo ponosni, saj uresničujemo svoje usmeritve.

Zakročili smo dva obširna projekta, ki sta v največji meri vplivala na rast prodaje in s tem na celotno poslovanje. Uspešno smo dokončali drugi del projekta Popis prebivalstva, stanovanj in gospodinjstev v Republiki Sloveniji, nad pričakovanji pa se je povečalo število naročil za nove slovenske potne listine. 5. avgusta 2002 je namreč potekla veljavnost starim potovalnim dokumentom. Kljub vztrajnemu opozarjanju v spomladanskih mesecih se je večina državljanov odločila za zamenjavo potnih listin ali naročilo osebnih izkaznic v dnevih pred dopustom. Poleg omenjenih projektov so na našo uspešnost vplivali še izboljšanje notranje učinkovitosti na drugih programih in intenzivne marketinške aktivnosti za določene skupine izdelkov. Končni rezultati poslovanja v letih 2000 in 1999 namreč niso bili tako uspešni, saj so bila vlaganja najvišja v takratnem začetnem obdobju načrtovanja in izvedbe prvih rešitev projektov.

Spremembe slovenskih računovodskih standardov so prinesle številne novosti, ki so pomembno vplivale na izkaz poslovnega izida za leto 2002. Evidentiranju prevrednotovanja smo posvetili posebno pozornost. V internem pravilniku smo vnaprej določili, kdaj in kako bomo preverjali vrednost opredmetenih osnovnih sredstev. V načrtih, ki smo jih sprejeli na začetku leta 2002, je bila postavka prevrednotovanja stvarnih osnovnih sredstev ocenjena prenizko. Nadzorni svet družbe je po oceni pooblaščenega ocenjevalca vrednosti potrdil spremenjeni načrt za leto 2002 tako, da je načrtovani čisti dobiček za leto 2002 po novi oceni znašal 205 milijonov tolarjev.

V Cetisu se ponajamamo z raznoliko ponudbo izdelkov in storitev, vendar smo zelo natančni pri poslovnih in razvojnih usmeritvah. Med ključna pravila dolgoročnega delovanja podjetja smo si postavili pogoj: delati kakovostno in hitro za ustrežno ceno.

Omenjeno izhodišče pa glede na predimenzionirane evropske tiskarske kapacitete in močno konkurenco v zaostrenih pogojih poslovanja ni dovolj. Inovacije, razvoj in ponudba novih izdelkov ter storitev so nujne – pri čemer pa ne smemo biti odvisni od posameznih skupin proizvodov ali enkratnih poslov. Zato bomo uresničili prizadevanja za nadaljnjo učinkovito naložbeno politiko. Posodobili bomo tiskarsko strojno opremo, uvedli nove programe tiska fleksibilne embalaže, kartične tehnologije in storitve personalizacije. Uvedli bomo nov interni poslovni-informacijski sistem, ki ga bomo vključili v internetne integracije. Z njim bomo posodobili poslovanje in se prilagodili evropskim standardom glede načina dela. Tako bomo povečali odzivnost in preglednost poslovnega procesa.

Na Evropo smo pripravljeni: načrtujemo samostojno pot. A proučili bomo vse predloge za skupne projekte.

Naše podjetje je vodilno grafično podjetje v Sloveniji in sodi med največje evropske grafične hiše. Široka paleta Cetisove ponudbe pa je edinstvena tudi v evropskem merilu. Takšen status podjetja nosi veliko prednosti, predvsem z vidika dolgoročne varnosti delovanja družbe, z vidika obvladovanja postopkov dela in stroškov, pa tudi slabosti. Večjih strateških povezav doma ali v tujini pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo ne načrtujemo. Za večje projekte smo pripravljene ustanoviti podjetje ali izvesti skupna vlaganja na področju Vzhodne in Jugovzhodne Evrope.

Vloga podjetij in naših predstavništev v tujini se povečuje. V konsolidacijo sta vključeni podjetji v Zagrebu in Skopju. V 100-odstotni lasti imamo tudi podjetje v Albaniji, ki zaradi specifičnosti trga deluje le kot trgovski posrednik in ne vodi svoje bilance. Vsa podjetja nosijo pomemben delež pri posredovanju naših izdelkov in storitev za večja podjetja in ustanove na teh trgih. Podjetje CETIS-ZG d.o.o. posluje razmeroma dobro, večja se tudi njegova ponudba. Poslovanje CETIS dooel, Skopje pa je zaradi ekonomske in politične situacije v Makedoniji z vidika razvoja in rasti precej oteženo. V letošnjem letu bomo vsa tri podjetja spremljali posebej pozorno, saj dopuščamo možnost, da se lahko razmere in pogoji poslovanja po vstopu Slovenije v Evropsko unijo poslabšajo.

Zadovoljne kupce ustvarjata znanje in zadovoljstvo zaposlenih. Prizadevanja za večanje ugleda v obeh poslovnih partnerjev in zaposlenih niso in ne smejo biti nikoli dokončana.

Naš najbolj pomemben cilj je v resnici vrednota: to so naši kupci. Zaradi njihovih zahtev in spremenjenih tržnih pogojev smo se usmerili v celovitost ponudbe.

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

Kompleksni izdelki zahtevajo dodatne storitve, kot so programiranje, logistično usklajevanje in prilagajanje drugim vrstam medijev. V zadnjih dveh letih se je dokončno izkazalo, da internet ni grožnja tiskovinam, ampak njihov učinkovit dodatek.

Temelj za ohranjanje vodilnega položaja v Sloveniji in prepoznavnosti v Evropi so motivirani in zadovoljni zaposleni. Najboljša strojna oprema predstavlja le izhodišče za ustvarjanje dodane vrednosti, ki jo v resnici omogoča vrhunsko znanje zaposlenih. V letošnjem letu se je izboljšala izobrazbena struktura zaposlenih, kar kaže na zanimanje za učenje in vključevanje znanja v praktično delo. Lani smo izvedli primerjalno raziskavo organizacijske klime. Z velikim veseljem ugotavljam, da je zadovoljstvo zaposlenih v splošnem pozitivno in nad povprečjem v primerjavi s proizvodnimi podjetji, pri nekaterih izhodiščih tudi nad slovenskim povprečjem. Kategoriji, kjer smo dosegli nižje rezultate, sta motiviranje zaposlenih, predvsem na čustveni ravni, in notranje komuniciranje. Temu ustrezno smo že izvedli dodatno obveščanje zaposlenih o trimesečnih poslovnih dogajanjih. Letos bomo pri tem še bolj natančni. Vzpostaviti želimo dvosmerno komunikacijo, s katero bomo spremljali trenutno stanje. Velik pomen dajemo letnim razgovorom, ki predstavljajo najbolj individualno obravnavo vsakega posameznika. Zaposleni so lani dobro sprejeli osebne razgovore, ki so postali eden izmed ustaljenih načinov ugotavljanja in spremljanja zadovoljstva zaposlenih. Upravljanje človeških virov je najbolj pomemben dejavnik uspeha.

Narava se odziva na vplive našega delovanja. Ko je korektno, je tudi družbeno okolje bolj zdravo.

Naše podjetje se odziva na potrebe zaposlenih, kot družbeno odgovorno podjetje pa prisluhnemo potrebam, ki izhajajo iz neposrednega delovnega, pa tudi širšega družbenega in naravnega okolja. V okviru možnosti in načrtov podpiramo razvoj športa, kulture in umetnosti, določena sredstva vsako leto namenimo za humanitarne namene. Poseben napredek smo lani dosegli pri odnosu do okolja. Izpolnili smo večino pogojev za pridobitev sistema ravnanja z okoljem ISO 14001. Zavezali smo se, da bo naše delo potekalo po ekološko nespornih postopkih in da bomo skrbeli za okolju prijazne izdelke in procese dela. Uporabljali bomo materiale, ki jih je mogoče reciklirati. V letu ali dveh bomo namestili novo tehnologijo neposrednega laserskega osvetljevanja ofset plošč brez uporabe filmov. To je tako imenovana tehnologija "Computer to plate", s katero bomo zmanjšali prisotnost srebra v odpadnih tehnoloških vodah.

Drago Polak, glavni direktor

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

Strateški poslovni načrt predstavlja okvir, znotraj katerega nastaja podoba. Taktične poteze rišemo vsako leto posebej.

V strateškem poslovnem načrtu smo pred dvema letoma določili cilje do leta 2005. Načrt vsako leto proučimo glede na trenutne značilnosti gospodarskih gibanj, značilnosti in sprememb znotraj naše panoge in tistih, ki jim pripadajo naši največji kupci. Ažurirana strategija za doseganje ciljev opredeljuje specializacijo na posameznih področjih, povečanje prodaje na tuja tržišča, rast produktivnosti in dodane vrednosti. Soočamo se z izzivom, ki nam ga postavljajo naraščajoče spremembe v globalnem komuniciranju. Telekomunikacije, potrošniška elektronika, televizija, radio, osebni računalniki in tiskani mediji so zgodovinsko nastali ločeni drug od drugega. A danes so povezani bolj kot kdaj koli prej. Tradicionalno množično komuniciranje se je že preusmerilo v individualne pristope iskanja komunikacijskih poti. Temu se prilagajajo vsi proizvodni procesi: v prihodnosti bodo postajali le še bolj raznoliki, prilagodljivi in hitri. Uspešno podjetniško razmišljanje in ravnanje bodo določili hitri in prilagodljivi vertikalni in horizontalni postopki dela.

Cilje bomo v prihodnosti izpolnili. Verjamemo v moč skupnega dela in ustvarjalno energijo!

Načrti poslovanja za leto 2003 so ambiciozni, a realni in uresničljivi. Izboljšali bomo donosnost kapitala in kakovost storitev. Obstoječe skupine izdelkov bomo selekcionirali glede na njihov življenjski cikel in uvedli nove glede na trende in zahteve kupcev. Naše stalno izboljševanje je usmerjeno k dolgoročnemu in uspešnemu poslovanju. Ob tem se za dosedanje izkazano zaupanje in sodelovanje zahvaljujem nadzornemu svetu podjetja, s katerim smo se redno sestajali tudi lani.

Večkrat poudarim 200-letno tradicijo tiskarstva, iz katere se je razvil Cetus. Menim, da je lansko poslovno leto zadosten razlog, da smo upravičeno ponosni na prehojeno pot, na kateri smo doživeli številne preobrazbe. Zato je moja zahvala resnično iskrena. Namenjena je vsem, ki na kakršen koli način sodelujete z našim podjetjem: kot kupci, dobavitelji, posojilodajalci, lastniki, organizacije ali posamezniki, ki ste se obrnili na nas. Največjo pohvalo pa namenjam svojim sodelavcem; vodstvu in vsakemu zaposlenemu posebej. Nove zamisli so dragocene, saj so usmerjene k izboljšavam. Dokazujejo, da verjamemo v skupne cilje. Še več, uresnili jih bomo!

V Celju, 24. februarja 2003

 Drago Polak, glavni direktor

POROČILO NADZORNEGA SVETA

Spoštovane delničarke in delničarji,

nadzorni svet družbe Cetus, d.d., Celje deluje skladno s pristojnostmi in pravicami, ki so določene v statutu podjetja, in skladno z obveznostmi, ki izhajajo iz prenovljenega Zakona o gospodarskih družbah. Nadzorni svet se sestaja na sejah, na katerih obravnava teme in sprejema sklepe, ki so pomembni za poslovanje družbe in z njo povezanimi podjetji. Z upravo družbe se posvetuje in jo podpira pri urejanju najbolj pomembnih odločitev. Seje s pisnim vabilom skliče predsednik nadzornega sveta, ki jo tudi vodi. Člani nadzornega sveta pregledajo vnaprej pripravljeno gradivo, ki ga glavni direktor glede na njihove zahteve podrobno pojasni. Uprava družbe člane nadzornega sveta seznaja o rezultatih poslovanja z mesečnimi poročili.

Ob koncu poslovnega leta mora nadzorni svet družbe:

- preveriti sestavljeno letno poročilo,
- podati mnenje o predlogu uporabe bilančnega dobička, ki ga je predložila uprava družbe,
- podati mnenje o revizorjevem poročilu in
- sestaviti pisno poročilo za skupščino podjetja.

Najbolj pomembne teme poslovnega leta

Nadzorni svet družbe je na štirih rednih sejah v poslovnem letu 2002 natančno obravnaval teme, ki so bile pomembne za pozitivno in učinkovito poslovanje ter za dolgoročni razvoj družbe:

- rezultate poslovnega leta 2001,
- imenovanje glavnega direktorja družbe za prihodnje petletno obdobje,
- spremembe in dopolnitve statuta družbe,
- uresničevanje strateškega poslovnega načrta do leta 2005,
- letni poslovni načrt za 2002 in rebalans letnega poslovnega načrta ter
- tekoče poslovanje.

Rezultati poslovnega leta 2001

Nadzorni svet družbe je na sejah 13. marca 2002 in 22. aprila 2002 obravnaval računovodske izkaze matičnega podjetja, skupinske računovodske izkaze in revizorjevo poročilo ter potrdil letno poročilo za leto 2001. Ocenil je, da je podjetje izkoristilo priložnosti na trgu in pogoje poslovanja, ki so se v primerjavi s preteklimi leti izboljšali. Zaokrožilo je v prejšnjih letih začeto naložbeno obdobje in nekatere razvojne projekte. S tem je začelo uresničevati dolgoročno vizijo in strateški načrt do leta 2005. Poslovne rezultate za leto 2001, predloga uprave in nadzornega

sвета o uporabi čistega dobička in bilančnega dobička je potrdila skupščina podjetja 30. maja 2002.

Imenovanje glavnega direktorja družbe

Nadzorni svet družbe je na seji 13. marca 2002 na osnovi uspešnih poslovnih rezultatov, uresničenih ciljev iz preteklosti in predloženih poslovnih načrtov skupaj z vizijo podjetja ponovno imenoval Draga Polaka za glavnega direktorja družbe za dobo petih let.

Spremembe statuta

Uprava in nadzorni svet sta na začetku lanskega leta pripravila predlog sprememb in dopolnitev statuta družbe, s katerim se je vsebina statuta uskladila s spremembami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-F) in z Uredbo o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti družbe. Uprava in nadzorni svet sta predlog posredovala skupščini delničarjev družbe 30. maja 2002, ki je spremembe in dopolnitve statuta sprejela.

V letošnjem letu sta uprava in nadzorni svet družbe za skupščino delničarjev ponovno pripravila nove predloge za nekatere spremembe in dopolnitve statuta.

Pregled poslovnih rezultatov in uresničevanje strateškega poslovnega načrta do 2005

Nadzorni svet družbe ocenjuje, da je bilo poslovno leto 2002 z vidika poslovnih rezultatov eno izmed najbolj uspešnih v zadnjem petletnem obdobju. S tem je podjetje izpolnilo pogoje za izplačilo dividend delničarjem, o čemer bo odločala skupščina družbe.

Uspešni računovodski izkazi lanskega leta so rezultat ustreznih razvojnih naložb iz preteklih let in tekočih razmer na trgu, med katerimi je v lanskem poslovnem letu najbolj izstopala zamenjava osebnih dokumentov državljanov Republike Slovenije. Nadzorni svet je spremljal tudi uresničevanje prodajnih načrtov pri programih iz strateškega poslovnega načrta do leta 2005, za katere meni, da bodo v prihodnosti z ustreznimi naložbeno politiko ostali oziroma postali nosilni programi: samolepilne in nesamolepilne etikete na različnih materialih, dokumenti, obrabci, tiskovine z zaščitami in spremljajoče storitve.

Nadzorni svet je spremljal tudi poslovanje podjetij v tujini, ki so v 100-odstotni lasti družbe Cetus, d.d., Celje, in njihov vpliv na poslovanje matične družbe. Nadzorni svet ocenjuje, da imajo podjetja v tujini zastavljene jasne prodajne in tržne cilje, ki jih bodo z ustreznim odzivanjem izpolnila in tudi v prihodnosti prispevala k uspešnemu poslovanju družbe.

12

POROČILO NADZORNEGA SVETA

POROČILO NADZORNEGA SVETA

Pogoji poslovanja so bili v lanskem poslovnem letu relativno ugodni, kljub temu pa je nadzorni svet spremljal ključna dogajanja in trende v grafični panogi, še posebej tiste, ki bi lahko vidno vplivali na nabavne ali prodajne pogoje. Cetus, d.d., Celje je vodilno podjetje v Sloveniji, ki preučuje možnosti vstopa na tuja tržišča. Nadzorni svet ugotavlja, da ima podjetje največje možnosti za uresničitev načrtov na trgih Jugovzhodne Evrope pri naslednjih prodajnih programih: tiskovine za igre na srečo in nagradne igre, dokumenti, samolepilne in nesamolepilne etikete, različne vrste tiskovin z zaščitami in obrabci. Na srednje in zahodnoevropskih trgih bo dosegala začrtane prodajne rezultate pri izdelkih in storitvah z dodano vrednostjo: pri različnih vrstah tiskovin z dodano vrednostjo, pri etiketah in pri dotiskovanju spremenljivih podatkov.

Podjetje skrbi za potrebna tehnološka posodabljanja, s katerimi širi svojo ponudbo izdelkov in storitev. Pri tem upošteva okoljske in družbene normative ter ustrezna zakonska določila, kar je potrdilo s pridobitvijo certifikata ISO 14001. Nadzorni svet se strinja, da bo podjetje doseglo ambiciozno zastavljene poslovne načrte z ustreznimi kadrovsko politiko in upravljanjem človeških virov. Zato bo v letošnjem letu ponovno občasno preverjal začrtani razvoj kadrov in rezultate zadovoljstva zaposlenih.

Letni poslovni načrt 2002 in rebalans letnega poslovnega načrta

Nadzorni svet ugotavlja, da je podjetje izpolnilo cilje, določene v letnem poslovnem načrtu 2002, med katerimi izstopajo čisti prihodi od prodaje in povečanje bruto dodane vrednosti na zaposlenega. Ustrezno se je povečal tudi donos na kapital. Družba je upoštevala priporočila nadzornega sveta za ocenitev vrednosti vseh nepremičnin in premičnin, skladno s slovenskimi računovodskimi standardi. Nadzorni svet ocenjuje, da je družba s tem dosegla ugodne učinke v zvezi s konkurenčno sposobnostjo in donosi v prihodnje. Kljub temu dejstvu rezultati še vedno presegajo načrtovane vrednosti.

Zaradi omenjenih dejstev je nadzorni svet na svoji zadnji seji v lanskem letu natančno obravnaval rebalans letnega načrta poslovanja. Ocenil je, da je predlog uprave utemeljen in da je vodstvo podjetja pravilno ocenilo prevrednotovalne postavke, zato je nadzorni svet predlog rebalansa letnega poslovnega načrta 2002 potrdil. Sprejel je poslovni načrt za leto 2003 in upravo podjetja zadolžil, da redno poroča o načrtovanih in doseženih rezultatih poslovanja.

Mnenje k revizorjevemu poročilu in potrditev letnega poročila

Nadzorni svet podjetja Cetus, d.d., Celje je na zadnji seji 27. marca 2003 obravnaval sestavljeno letno poročilo 2002 in revizorjevo poročilo. Predstavniki pooblaščenega revizorskega podjetja KPMG SLOVENIJA, podjetja za revidiranje in poslovno svetovanje, so pregledali in ocenili letno poročilo 2002 in njegove sestavine, to so

poslovno poročilo, računovodske izkaze matičnega podjetja in skupinske računovodske izkaze. Na osnovi tekočega spremljanja poslovanja, ustreznih pojasnil vodstva družbe o bistvenih vprašanih v zvezi z uspešnostjo poslovanja in pozitivnega revizorjevega mnenja nadzorni svet družbe soglašja s poročilom pooblaščenega revizorja in v celoti potrjuje letno poročilo 2002. Nadzorni svet družbe po preverjanju in potrjevanju letnega poročila 2002 nima pripomb. V okviru potrditve letnega poročila je 10.746.934,13 tolarjev iz bilančnega dobička leta 2002 razporedil v druge rezerve iz dobička.

Predlog uporabe bilančnega dobička

Nadzorni svet družbe bo skupaj z upravo 29. maja 2003 predlagal skupščini podjetja naslednjo uporabo bilančnega dobička v višini 155.500.000,00 tolarjev, ki bo razporejen za:

- izplačilo dividend v znesku 150.000.000,00 tolarjev (750,00 tolarjev na delnico) in
- nagrade nadzornemu svetu v znesku 5.500.000,00 tolarjev.

Družba je sicer v letu 2002 dosegla donos 1.100,31 tolarjev na delnico, kar je 2,13-krat več kot preteklo leto.

Zaključno mnenje

Člani nadzornega sveta družbe Cetus, d.d., Celje potrjujejo, da je podjetje doseglo poslovne, finančne in razvojne načrte za leto 2002 ter ponovno utrdilo svoj tržni in finančni položaj. Nadzorni svet družbe ugotavlja, da se uprava in celotno vodstvo podjetja zavedata dogajanj v panogi znotraj slovenskih in evropskih meril, ter ocenjuje, da je podjetje postavilo trdne temelje, ki so pomembni za vstopanje na skupni evropski trg. Z uresničevanjem začrtanih razvojnih usmeritev in doseganjem ciljev iz strateškega poslovnega načrta bo podjetje doseglo uspešne poslovne rezultate v letošnjem in prihodnjih poslovnih letih.

Celje, 27. marec 2003

Bojan Borštner
predsednik nadzornega sveta
družbe Cetus, d.d., Celje

13

POROČILO NADZORNEGA SVETA

NADZORNI SVET

V poslovnem letu 2002 so nadzorni svet družbe Cetus, d.d., Celje sestavljali (od leve proti desni):

- predstavniki kapitala:

- Bojan Borštner**, univ. dipl. oec., predsednik nadzornega sveta
- samostojni podjetnik
 - za člana nadzornega sveta prvič izvoljen na skupščini delničarjev 8. septembra 1997, ponovno izvoljen na skupščini delničarjev 31. maja 2001
 - za predsednika nadzornega sveta izvoljen na seji nadzornega sveta 26. junija 2001

Goranka Volf, univ. dipl. oec., namestnica predsednika nadzornega sveta

- Kapitalska družba, d.d., upravljavka premoženja
- za članico nadzornega sveta izvoljena na skupščini delničarjev 8. junija 2000
- za namestnico predsednika nadzornega sveta izvoljena na seji nadzornega sveta 26. junija 2001

Milan Zupančič, univ. dipl. ing. kem., član nadzornega sveta

- upokojeni glavni direktor podjetja Aero, d.d., Celje
- za člana nadzornega sveta prvič izvoljen na skupščini delničarjev 8. septembra 1997, ponovno izvoljen na skupščini delničarjev 31. maja 2001

Boško Šrot, univ. dipl. prav., član nadzornega sveta

- Pivovarna Laško, d.d., namestnik direktorja družbe, vodja pravno-kadrovskega sektorja
- za člana nadzornega sveta prvič izvoljen na skupščini delničarjev 31. maja 2001

- predstavnika zaposlenih:

Bernard Gregl, prav., član nadzornega sveta

- Cetus-Graf, d.d., samostojni referent splošnih poslov
- za člana nadzornega sveta prvič potrjen na skupščini delničarjev 8. septembra 1997

Marko Melik, graf. ing., član nadzornega sveta

- Cetus, d.d., Celje, vodja inženiringa
- za člana nadzornega sveta prvič potrjen na skupščini delničarjev 8. septembra 1997

NADZORNI SVET

POSLOVNA PREDSTAVITEV

Osnovni podatki o podjetju

Naziv podjetja: Cetus, d.d., Celje
Sedež: Čopova 24, 3000 Celje
Matična številka: 50422078
Davčna številka: 24635812
Višina osnovnega kapitala: 2.400.000.000 SIT

Delniška družba je bila vpisana v register podjetij Okrožnega sodišča Celje 13.2.1996 pod št. 95/00923.

Zgodovina in sodobni razvoj

prva tiskarna v Celju
 Tiskarna Mohorjeve družbe
 Celjska tiskarna
 Celjski tisk
 Grafično podjetje Cetus
 združitev z Aerom
 Aero Grafika
 Cetus, grafično podjetje, d.o.o.
 Cetus, grafično podjetje, d.d.

1788
 1922
 1949
 1959
 1970
 1971
 1990
 1991
 1996

Poslanstvo

Cetus zagotavlja celovite rešitve na področju komunikacij s pomočjo tiskanih in drugih vrst medijev.

Glavni namen Cetusove dejavnosti je zagotavljanje rešitev na področju poslovnih komunikacij, ki optimizirajo profitnost kupcev in utrjujejo njihovo uspešnost, Cetusu pa omogočajo stabilno rast profita. Zato si Cetus prizadeva obvladovati tiskane in alternativne načine komuniciranja.

Vizija

Z ustreznimi razvojnimi, investicijskimi in tržnimi aktivnostmi ter zaposlovanjem najboljših kadrov želimo biti prvi v Sloveniji, sočasno pa povečujemo prodajo na tujih tržiščih.

Slika Cetus v prihodnosti je v primerjavi z obstoječim stanjem verjetna, privlačna, realna, vredna naporov in sprememb. Upošteva prednosti in slabosti znotraj podjetja in tiste, ki jih postavlja okolje.

Strateške usmeritve

Cetus bo vzdrževal in krepil ugled svoje blagovne znamke ter pridobival nove posle s kakovostno ponudbo izdelkov in storitev ter iskanjem celovitih rešitev. Konkurenčno prednost podjetja bomo večali z izboljševanjem produktivnosti in z zmanjševanjem stroškov, nadaljevali bomo z ustrežno investicijsko politiko, z digitalizacijo proizvodnje in izkoristili tržne priložnosti. Usmerjali se bomo v zaščitne in varnostne tiskovine, fleksibilno embalažo, kartice, upravljanje ter arhiviranje tiskovin in dokumentov. Dodano vrednost bomo ustvarjali s spremljajočimi storitvami, predvsem s programskimi rešitvami pri posameznih skupinah izdelkov, ter z logistično izpopolnjenim in urejenim poslovnim procesom. Naša ponudba bo temeljila na svetovanju, analizi in razvijanju storitev.

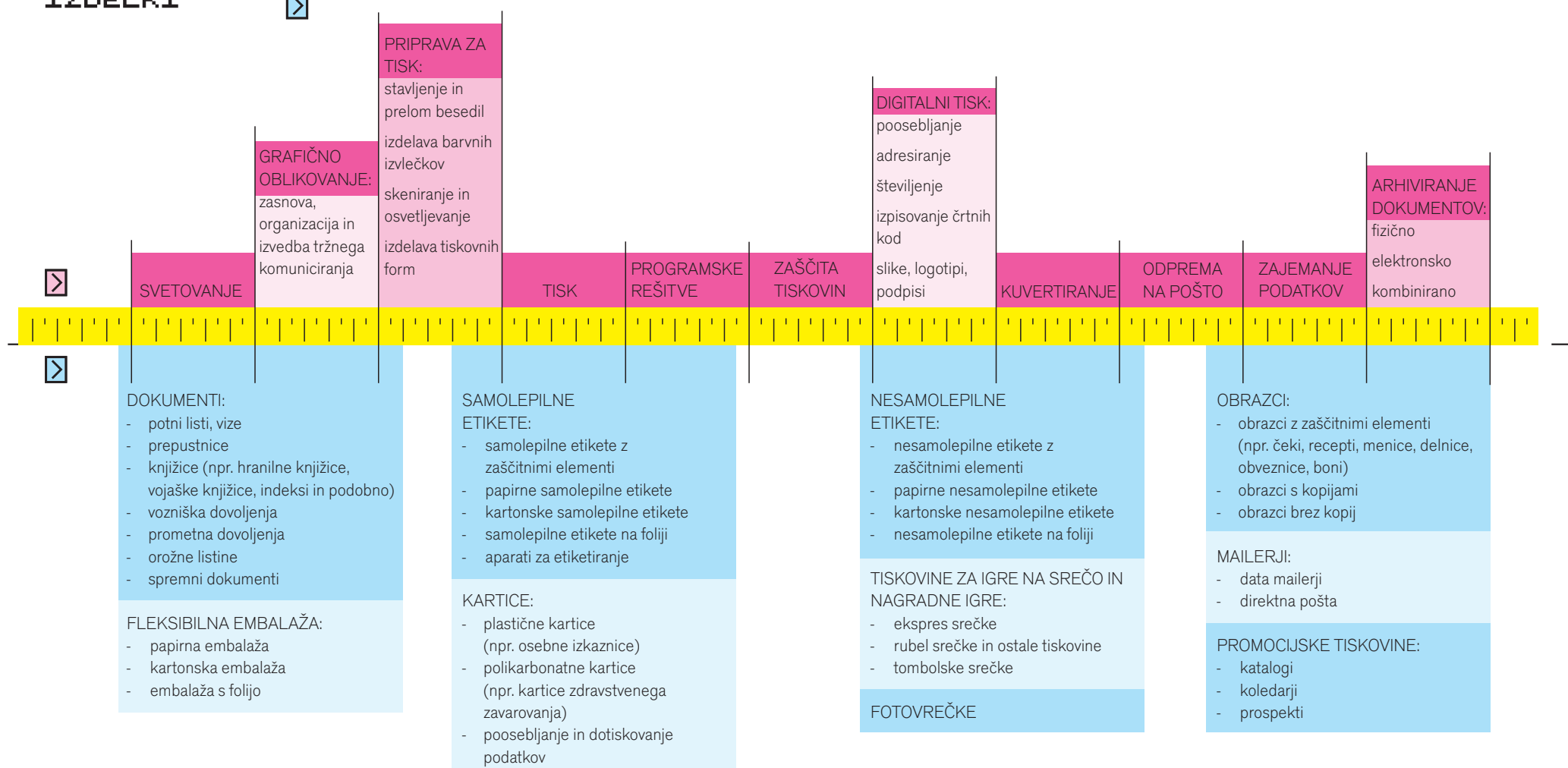
Taktične poteze

Povečanje produktivnosti bomo uresničili s povečanjem čistega prihodka od prodaje in z ustrežno razporeditvijo števila zaposlenih. Izpopolnili bomo njihovo znanje in dosegli večjo dodano vrednost na zaposlenega. Na zmanjševanje stroškov vpliva mnogo dejavnikov: skrajšanje verige od naročila do dobave, pretvarjanje fiksnih stroškov v variabilne, standardiziranje tehnologije, poenotenje dobaviteljev in opreme, analiza, selekcioniranje in razvijanje novih izdelkov in storitev, segmentiranje kupcev, usmeritev proizvodnje k bruto profitu na strojno uro ter definiranje dodane vrednosti v kalkulacijah, pogojevanje nakupov s prodajo, zaračunavanje dela strokovnih in administrativnih služb s ciljem zmanjševanja alociranih stroškov, vzpostavljanje odgovornosti vodij služb za strukturo stroškov in strateško analizo različnih možnosti v poslovanju. S konkurenco se bomo dogovarjali o kooperacijah in manj o specializaciji.

V Celju je bila leta 1922 ustanovljena Tiskarna Mohorjeve družbe, iz katere je leta 1949 nastalo državno podjetje Celjska tiskarna. Desetletje zatem se je Celjska tiskarna združila z regionalnim časnikom Celjski tednik – nastalo je podjetje z novim imenom Celjski tisk. Ponovno se je osamosvojilo leta 1970 pod imenom Grafično podjetje Cetus, kmalu zatem pa združilo s podjetjem Aero. V tistem času se je povečala proizvodnja neskončnih obrazcev za mehanografsko obdelavo podatkov in tako je začela nastajati podoba podjetja Cetus, kakršnega poznamo danes. Povečala se je proizvodna in tehnološka rast vseh tiskarskih tehnik, najbolj pospešeno pa izdelava neskončnih obrazcev in samolepilnih etiket. Cetus se je leta 1991, po dveh desetletjih, osamosvojil od podjetja Aero kot družba z omejeno odgovornostjo. Poslovno ponudbo tiskovin je bilo pred desetimi leti, ko je imela tehnologija v grafični panogi še poglavito vlogo, mogoče uvrstiti v posamezne skupine izdelkov oziroma profitne centre. Razvoj tehnologije je močno vplival na spremembe v panogi, s tem pa tudi na zahteve tržišča in kupcev. V Cetusu smo svojo tržno usmerjenost dokazali tako, da smo kupcem ponudili kompleksne tiskovine, v katerih smo združili več različnih tehnoloških postopkov. Vsakemu kupcu smo se posvetili še bolj natančno. Individualen pristop, ki je nasploh značilen za grafično panogo, smo razvijali naprej. Našim kupcem nudimo celovite rešitve za različne vrste tiskovin in spremljajoče storitve. Začetek Cetusove podobe tržno naravnane podjetja, ki vlaga v razvoj in iskanje nenehnih izboljšav, postavljamo v leto 1996. Takrat smo začeli poosebljati in dotiskovati spremenljive podatke na različne vrste računov. Izdelki so v zadnjih letih postali še bolj kompleksni, na kar je vplival tudi pojav novih medijev. Razmah informacijske tehnologije je posegel na vsa področja dela in povzročil integracijo medijev. Prilaganje drugim vrstam medijev so postali vsakdanji način razmišljanja zaposlenih. Ključno zagotovilo razvoja je vrhunsko znanje in poslušnost za želje kupcev.

POSLOVNA PREDSTAVITEV

STORITVE IN IZDELKI

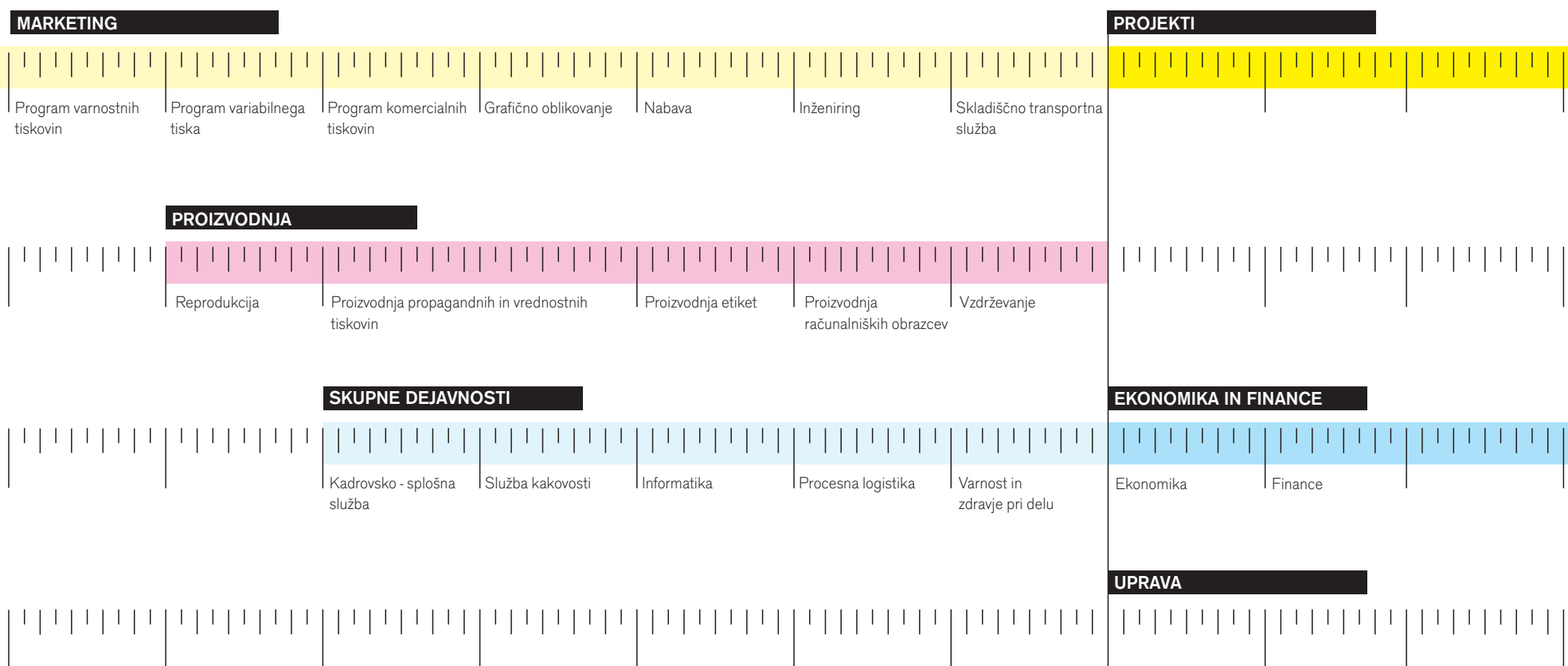
STORITVE IN IZDELKI

DOLGOROČNI CILJI 2005

- Struktura tržne realizacije sestavlja 70 odstotkov domačega trga in 30 odstotkov izvoza.
- Razmerje izvoza v države članice Evropske unije in v druge tuje države je 70 : 30.
- Vrednost realizacije znaša okoli 40 milijonov evrov, od tega prinašajo:
 - 19 odstotkov samolepilne etikete,
 - 12,5 odstotkov nesamolepilne etikete,
 - 11 odstotkov obrazci,
 - 10 odstotkov dokumenti,
 - 9 odstotkov mailerji in
 - 8 odstotkov tiskovine za igre na srečo in nagradne igre.
- Realizirali in povečali bomo razvojne naloge na področjih naslednjih izdelčnih skupin in storitev: fleksibilne embalaže, etiket, kartic in sistemov upravljanja z dokumenti in biometričnimi metodami.
- Osnovni cilj družbe je maksimiranje donosov in stabilna politika dividend.

- Prihodki na zaposlenega znašajo 100.000 evrov.
- Donosnost kapitala znaša 5 odstotkov.
- Stroški poslovanja so nižji za 8 odstotkov.
- Delež izvoza se poveča na račun zvišane produktivnosti in prepoznavanja novih tržnih priložnosti.
- Zahtevna tuja tržišča so odprta za Cetisove izdelke in storitve višje dodane vrednosti.
- Spoštujemo certifikate ISO 9001 in ISO 14001.
- Pridobili bomo certifikat Mastercard Europe (Europay International).
- Uporabljamo prenovljeni sodobni informacijski sistem.
- Zagotavljamo celovite rešitve: ideja - svetovanje - izdelek - storitev.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

ANALIZA PANOG

Poudarek 2002:

Zadnji dve leti se po evropskem založniškem in tiskarskem trgu širi recesija. V Sloveniji pokriva devet tiskarn dobrih 51 odstotkov trga.

Evropa: visoko specializirani ponudniki

Splošen pregled evropskega dogajanja v grafični panogi kaže, da se različna podjetja različno odzivajo na globalne spremembe. Po eni strani v Nemčiji, Španiji, Italiji in drugod na zahodu veliko tiskarskih zmogljivosti ni zasedenih, po drugi strani pa se na vzhodu krepi konkurenca. Češke, poljske in madžarske tiskarne dosegajo kakovost in ceno slovenskih tiskarn. Zelo hitro se razvija tehnologija, naložbe vanjo so drage. Večina evropskih tiskarn je visokospecializiranih, saj se osredotočajo na posamezne skupine izdelkov. Pritisk na cene v evropskem merilu se kaže v združevanju večjih dobaviteljev materiala. Lanskoletna raziskava Intergrafa (evropskega panožnega združenja) kaže, da bi naj do leta 2007 prenehalo delovati kar 30 odstotkov tiskarn s ponudbo klasičnih tiskovin. Grafična panoga v Evropi je pred večjimi spremembami, ki bodo potekale v smeri specializacije, povezovanj in osvajanja novih tehnologij. Tesno bodo morale sodelovati s kupci, ki naenkrat pričakujejo celovito rešitev oziroma celoten inženiring. Pri tem sta pomembna medija prenosa internet in elektronska pošta, zmanjšala se je poraba papirja.

Najbolj so razvite skandinavske države, kjer sta področji tiska in papirja najbolj razviti. Ker so izpostavljeni konkurenčni tekmi dnevnega časopisja, tekmujejo za vsakega naročnika (bralca in oglaševalca) posebej. Skupno blagovno znamko so razvili Norvežani, prav tako pa so se skupnih marketinških projektov lotili tudi na Finskem.

Slovenija: sodobna tehnološka oprema največjih

V Sloveniji je ponudba večja kot povpraševanje, zato je pomembna kakovost izdelkov in storitev. Največja grafična podjetja se lahko kosamo z evropskimi konkurenti v tehnološki opremljenosti. Po številu je največ majhnih tiskarn, ki se ukvarjajo predvsem z enostavnimi tiskovinami in razdrobljeno ponudbo. Njihov tržni delež je nižji, saj vlagajo v starejšo tehnologijo, ki jim ne omogoča dolgoročnih poslov, povzročča pa močno zniževanje cen na trgu. V izvozno usmerjenih slovenskih podjetjih (kamor se uvršča tudi Cetus) se bomo še bolj ukvarjali z inženiringom, ki ne bo mogoč brez usposobljenih kadrov.

ANALIZA PANOG

18

Izvoz predstavlja več kot petino prihodkov panoge, ki so se predlani povečali (lanski rezultati panoge še niso na razpolago) in presegli stopnjo inflacije. Veliko tiskarn usmerja izvoz na trge Jugovzhodne Evrope. Povečal se je dobiček, a je po ocenah strokovnjakov njegova stopnja prenilna. V tuji lasti sta dve tiskarni, večjih prevzemov ali zanimanja evropskih ponudnikov nismo zaznali. Zaradi nizkih količin in naklad Slovenija ne privablja tujih investitorjev. Strokovnjaki pričakujejo, da bo slovenski trg zanimiv za ponudnike nižnih izdelkov.

Cetisova dejavnost je pri Gospodarski zbornici Slovenije označena kot DE/22.220 Tiskarstvo in z njim povezane storitve. Klasifikacija znotraj te opredelitve omogoča le delno primerjavo, saj si večja podjetja niso neposredno konkurenčna, ampak se tudi poslovno povezujejo.

Primerjava kazalnikov grafičnih podjetij

leto	velikost podjetja	VELIKO	SREDNJE	MAJHNO	skupaj
2001	število podjetij	9	18	438	465
	skupni tržni delež (v %)	51,26	19,02	29,72	100
	povprečni tržni delež (v %)	5,70	1,06	0,07	
2000	število podjetij	7	17	418	442
	skupni tržni delež (v %)	49,34	20,32	30,34	100
	povprečni tržni delež (v %)	7,05	1,19	0,07	
1999	število podjetij	8	24	447	479
	skupni tržni delež (v %)	48,3	24,2	27,5	100
	povprečni tržni delež (v %)	6,04	1,01	0,06	
1998	število podjetij	9	22	442	473
	skupni tržni delež (v %)	47,7	19,8	32,5	100
	povprečni tržni delež (v %)	5,30	0,90	0,07	

Vir: iBON (Opomba: upoštevani so stari SRS.)

19

ANALIZA PANOG

Primerjava velikih podjetij v panogi za leto 2000

Primerjava velikih podjetij v panogi za leto 2001

	štev. zaposlenih		tržni delež (v %)		skupni prihodki (v 000 SIT)		kapital (v 000 SIT)		dodana vrednost (v 000 SIT)		prihodki na zaposlenega (v 000 SIT)	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Cetis, d.d., Celje	464	461	11,50	11,70	5.815.781	6.923.270	6.919.438	7.506.972	1.546.944	1.989.552	12.534	15.018
Mladinska knjiga tiskarna, d.d., Ljubljana	346	354	8,92	8,34	4.513.018	4.931.098	1.533.267	1.743.821	942.895	1.842.779	13.043	13.930
Gorenjski tisk, d.d., Kranj	359	352	8,61	7,75	4.354.422	4.585.506	4.436.676	4.977.367	1.671.606	1.700.039	12.129	13.027
Delo - Tiskarna, d.d., Ljubljana	440	407	7,24	7,31	3.662.270	4.323.179	2.766.387	3.012.503	1.186.452	1.373.562	8.323	10.622
Delo - tisk časopisov in revij, d.d., Ljubljana	215	212	6,87	6,19	3.474.824	3.663.957	1.772.374	1.980.110	1.276.770	1.294.605	16.162	17.283
Etiketa, d.d., Žiri	212	204	3,29	2,96	1.662.193	1.750.396	1.130.065	1.034.079	825.243	833.052	7.841	8.580
Tiskarna Ljubljana, d.d., Ljubljana	-	195	-	3,02	-	1.787.777	-	1.081.170	-	770.372	-	9.168
Leykam tiskarna, d.o.o., Hoče	-	58	-	3,61	-	2.138.210	-	487.448	-	565.248	-	36.866
Dinocolor, d.o.o., Vojnik	-	14	-	0,38	-	223.483	-	89.226	-	57.617	-	15.963
Grafika Soča, d.d., Nova Gorica	126	-	2,91	-	1.473.914	-	1.263.815	-	448.523	-	11.698	-

Vir: iBON (Opomba: upoštevani so stari SRS.)

Splošne ugotovitve kažejo, da se je povečala dobičkonosnost, prav tako tudi dobički, izgube pa so se zmanjšale. Pri tehnologiji, grafičnem inženiringu, logistiki in informatiki obstaja še veliko možnosti za iskanje produktivnih delovnih procesov.

ANALIZA PANOG

ANALIZA PANOG

Primerjava bruto mesečnih plač na zaposlenega za leto 2001

	Bruto mesečna plača na zaposlenega (v 000 SIT)
Delo - tisk časopisov in revij, d.d., Ljubljana	251
Leykam tiskarna, d.o.o., Hoče	248
Gorenjski tisk, d.d., Kranj	194
Cetis, d.d., Celje	192
Tiskarna Ljubljana, d.d., Ljubljana	187
Mladinska knjiga tiskarna, d.d., Ljubljana	184
Delo - Tiskarna, d.d., Ljubljana	157

Vir: iBON (Opomba: upoštevani so stari SRS.)

Prihodnje delovanje grafične panoge tako doma kot v svetu bo temeljilo na: produktivnosti zaposlenih, vlaganjih v razvoj, zniževanju stroškov poslovanja in izbiri vrhunskih kadrov. Na upadanje poslovanje bosta vplivala upadajoče povpraševanje in zaostrena konkurenca s področja Evropske unije. Konkurenčnost bo odvisna od cen surovin in materialov, njihove uporabe, stalne kakovosti izdelkov, produktivnosti zaposlenih, stalne kakovosti zaposlenih in od administrativnih stroškov. Podjetja se bodo povezala na področjih znanja, podizvajalcev ter sodelovanja pri raziskavah in razvoju.

Napoved 2003:

Ključno vlogo pri izboljšanju poslovanja in dobičkonosnosti bo imelo znanje zaposlenih in razvojni oddelki.

ANALIZA PANOG

PRODAJA IN KUPCI

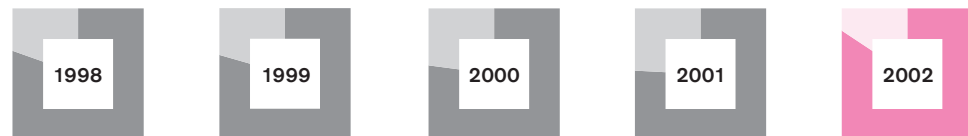
Poudarek 2002:

- Čiste prihodke od prodaje smo povečali za 48 odstotkov.
- Na domačem trgu smo največji delež dosegli pri prodaji javnih listin, na tujih pa s fotovrečkami in z embalažnimi etiketami na papirju in foliji.
- Največje izvozne države so: Nemčija, Hrvaška in Poljska.

Lansko poslovno leto smo prodajne načrte presegli za 19 odstotkov. Čisti prihodki od prodaje so znašali 9,7 milijard tolarjev: na domačem tržišču smo ustvarili 84,3 odstotkov vseh prihodkov od prodaje (kar znaša 8,2 milijard tolarjev), na tujih trgih pa 15,7 odstotkov vseh prihodkov (okoli 1,5 milijarde tolarjev). Do lanskega leta je delež prodaje na tujih trgih naraščal, lani pa je zamenjava potovalnih oziroma osebnih dokumentov povzročila večjo prodajo na domačem trgu. Kljub temu se je absolutna vrednost prodaje na tujih trgih zmanjšala le za 3,4 odstotke, kar pomeni, da smo ohranili vrednost dosežene prodaje na tujih trgih tudi lani.

Delež prodaje na domačem in tujem trgu (v %)

leto	domači trg	tujni trg
1998	80,42	19,58
1999	79,44	20,56
2000	77,08	22,92
2001	75,94	24,06
2002	84,28	15,72

PRODAJA IN KUPCI

Vrednost prodaje na domačem in tujih trgih (v 000 SIT)

leto	domači trg	tujni trg	skupaj
2001	5.011.073	1.587.356	6.598.429
2002	8.216.625	1.532.836	9.749.461

Prodaja izdelkov in storitev poteka centralizirano tako za domači kot tuji trg iz oddelka marketinga. Le-ta združuje: prodajo, tržno komuniciranje, grafično oblikovanje, inženjering, nabavo, skladiščenje in transport. Lani smo spremenili prodajno klasifikacijo kupcev, kjer smo uvrščali kupce v posamezne skupine glede na skupno vrednost prodaje. Po novi klasifikaciji jih delimo v skupine A, B in C glede na višino realizirane prodaje pri posameznem kupcu. Tako jih bomo obravnavali tudi v prihodnje in na tej podlagi načrtovali marketinške aktivnosti. V Cetusu ne zaznavamo bistvenega sezonskega vpliva na prodajo. Pogosto se je v določenih mesecih povečala prodaja posameznih izdelkov, npr. etikete za sladolede v poletnih mesecih, šolski program poleti, koledarji in rokovniki jeseni. V povprečju so bili v preteklih letih prodajno najbolj uspešni spomladanski in jesenski meseci. Lani je vrednost prodaje naraščala do avgusta, ko je potekel rok za menjavo dokumentov, jeseni pa se je zmanjšala, kot smo načrtovali.

Pri prodaji je razviden večji delež kompleksnih izdelkov s storitvami tako na domačem kot na tujem trgu. Zato smo v prodajnem oddelku izvedli reorganizacijo na mikro nivoju. Prodaja ni več deljena po regijah, ampak po programih določenih skupin izdelkov:

- varnostne tiskovine (sem uvrščamo zahtevne izdelke, kjer se prodaja povezuje s projektnim oddelkom),
- komercialne tiskovine (to so tiskovine, ki jih pri načrtovanju v inženjeringu lahko prilagodimo posameznemu kupcu brez večjih tehnoloških testiranj) in
- variabilni tisk (to so tiskovine, na katere dotiskamo spremenljive podatke).

Takšna opredelitev programov ne izključuje izdelkov med seboj, ampak omogoča specializacijo tistih izdelkov, pri katerih se pojavijo posebna povpraševanja. Na ta način bomo povečali odzivnost na različne zahteve kupcev. V lanskem letu smo v dogovoru z nabavnim oddelkom sodelovali s kooperanti oziroma z nekaterimi zunanjimi izvajalci.

22

PRODAJA IN KUPCI

Zanje se odločimo, kadar kupci naročijo:

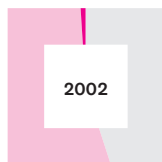
- enostavnejše izdelke,
- manjše naklade ali
- zahtevajo krajši rok dobave.

Za sodelovanje s kooperanti se odločimo takrat, ko želimo zagotoviti celovito storitev, ki vključuje izdelek, ki ga ni v naši običajni ponudbi. Pri izbiri kooperantov se ravnamo po načelu ustrezne kakovosti in cene. Naročniška dejavnost zahteva veliko prilagodljivost in natančno načrtovanje razpoložljivih tehnoloških kapacitet.

Skladno s prodajnimi programi smo spremenili tudi klasifikacijo in poimenovanje nekaterih izdelkov, saj so nekatera stara poimenovanja temeljila na tehnoloških izhodiščih in ne toliko po namenu uporabe. Tako ne moremo v celoti primerjati posameznih izdelčnih skupin med seboj. Po novi klasifikaciji smo največ prodaje dosegli v okviru programa komercialnih tiskovin in najmanj pri variabilnemu tisku.

Delež prodaje po prodajnih programih v 2002

prodajni program	v %
komercialne tiskovine	45
varnostne tiskovine	54
variabilni tisk	1

Delež prodaje po posameznih izdelkih

	2001	2002	v %
Javne listine	10,8	39,3	
Samolepilne etikete na papirju	11,8	7,7	
Poslovni obrazci	7,7	5,3	
Računalniški obrazci	5,4	4,1	
Fotovrečke	6,3	3,9	
Kartice	-	3,5	
Samolepilne etikete na foliji	5,4	3,4	
Etikete za steklenice	5,2	3,2	
Data - mailer kuverte	5,0	3,0	
Vrednostne tiskovine	3,6	3,0	
Tiskovine za igre na srečo	3,8	-	
Ostalo	35,0	23,6	
Skupaj	100	100	

Delež javnih listin je v strukturi vrednosti prodaje lani dosegel 39,3 odstotkov, kar je 28,5 odstotnih točk več kot leta 2001. V prihodnjem letu bo ta delež upadel, predvidoma na enako raven kot leta 2001. Pričakujemo povečanje prodaje samolepilnih etiket na papirju, poslovnih obrazcev in fotovrečk. Prav tako bi se naj povečala prodaja data-mailer kuvert in tiskovin za direktno pošto.

23

PRODAJA IN KUPCI

PRODAJA IN KUPCI

Prodaja na domačem trgu

Domača prodaja je v lanskem letu potekala v senci porasta prodaje javnih listin. Kljub temu smo na domačem trgu zabeležili nekatere spremembe. Spreminjajo se trendi pri samolepilnih etiketah; večja se povpraševanje po polietilenskih etiketah in manj po papirnih etiketah. Papirne etikete na steklenicah nadomeščajo polietilenske etikete za plastenke. Omenjene spremembe so značilne predvsem za industrijo brezalkoholnih pijač. Napovedi kažejo, da se bo ponudba etiket razširila na tako imenovane ovojne etikete. Tem trendom se bomo prilagodili tudi v Cetisu in že naslednje leto dopolnili tehnološke kapacitete za omenjeni program.

Kot smo pričakovali, se je močno zmanjšala prodaja cenovnih etiket in etiketirnih aparatov, saj trgovske družbe ne označujejo izdelkov več na ta način, ampak s črnimi kodami. Zaradi prehoda poslovanja na transakcijske račune je padla prodaja obrazcev plačilnega prometa. Lani smo zabeležili tudi upad šolskega in novoletnega programa, ker je tržišče zasičeno s tovrstnimi izdelki in povpraševanje upada. V letošnjem letu bo novoletni program obsegal manj izdelkov. Zopet je narasla prodaja enolistnih mailerjev v primerjavi s klasičnimi mailerji. Tržne napovedi za lansko leto so opozarjale na manjše povpraševanje po računalniških obrazcih, ki pa vendarle ni bilo tako izrazito, zato ta skupina izdelkov še vedno zavzema precej visok delež v naši prodaji. Pri dotiskovanju podatkov na različne vrste tiskovin (tako mailerjev kot tiskovin za igre na srečo in nagradne igre) in odpremi tiskovin na pošto na domačem trgu nismo zaznali bistvenih sprememb v primerjavi z letom prej. Slovenski trg je razdeljen med tri večje ponudnike na tem področju. Pomemben napredek smo dosegli pri novih storitvah, med katerimi je najbolj pomembno arhiviranje.

Prodaja na tujih trgih

Dolgoročna usmeritev Cetisa je postati pretežni izvoznik. Načrti nas zavezujejo, da skrbimo za vsakodnevno konkurenčnost na evropskem tržišču. Močnim in specializiranim evropskim tekmečem se ob bok postavljamo tako, da ohranjamo visok nivo kakovosti izdelkov, ki jih dostavimo v najkrajšem možnem času po zmernih cenah. Grafična panoga je na splošno v precejšnji krizi, kljub temu pa je nastop grafičnih podjetij iz Centralne in Zahodne Evrope neizprosno, zato bi bili brez ustrezne investicijske politike manj uspešni. Pomemben del nastopa na tujih trgih predstavljajo prilagojene marketinške in tržnokomunikacijske aktivnosti. Cetišove marketinške aktivnosti na zunanjih trgih v glavnem potekajo preko podjetij, predstavništev in pooblaščenih zastopnikov, v manjši meri pa potekajo direktno iz matičnega podjetja. Največ izvažamo na tuje trge na zahodnoevropskem območju, v Srednji Evropi in na trgih republik bivše Jugoslavije, kjer se razmere še vedno niso uredile. Države, v katerih smo dosegli najvišjo vrednost prodaje, so: Nemčija, Hrvaška in Poljska. Sledijo jim: Avstrija, Češka, Bosna, Albanija, Slovaška, Makedonija in Madžarska.

Med skupinami izdelkov so najbolj pomembne fotovrečke, ki jih izvažamo predvsem v Nemčijo, na drugem mestu pa so embalažne tiskovine in izdelki za kozmetično industrijo na Poljskem, samolepilne etikete na folijah, poslovni obrazci itd. Povečali smo prodajo tiskovin za nagradne igre in igre na srečo na nekatera tržišča bivše Jugoslavije, porastle pa so storitve poosebljanja tiskovin za hrvaški trg. V letošnjem letu načrtujemo spet povečanje izvoza na raven leta 2001. Gonilo uspešnih nastopov na tujih trgih so in bodo:

- odlična tehnološka opremljenost,
- visoka raven znanja,
- dolgoletna tradicija in ugled pri mednarodnih partnerjih,
- doseganje izkušnje z mednarodnega področja in
- kakovost marketinških aktivnosti.

Marketinške in tržnokomunikacijske aktivnosti

Marketinške aktivnosti potekajo po dogovoru različnih oddelkov v podjetju. Za zadovoljstvo naših kupcev smo odgovorni vsi zaposleni. Največji pomen na medorganizacijskem trgu ima osebna prodaja, zato imamo na domačem trgu določeno mrežo prodajnih zastopnikov, ki redno obiskujejo kupce, jih obveščajo o novostih in spremljajo njihove zahteve. Tržnokomunikacijske aktivnosti delimo na korporativne in izdelčne. Lani smo okoli 52 odstotkov marketinških sredstev porabili za direktni marketing, promocije, predstavitve in organizacijo dogodkov, kamor vabimo kupce glede na sodelovanje in odnose. Približno 12 odstotkov smo porabili za oglaševanje, predvsem v tiskanih medijih oziroma specializiranih medijih, ki so namenjeni izbrani ciljni publikli za določeno skupino izdelkov in storitev. Ostala sredstva smo namenili sponzorstvu in donacijam. Lani so naše strokovnjake povabili k sodelovanju pri pisanju vsebin o embalaži in zaščitnih elementih tiskovin. Za prodajne zastopnike na tujih trgih smo pripravili enodnevno izobraževanje o novih izdelkih in storitvah. Informacije o našem podjetju objavljamo na spletnih straneh.

Letos bomo večjo pozornost namenili preverjanju zadovoljstva kupcev, predvsem na domačem trgu. Izmerili bomo svojo uspešnost v prodajnem in kakovostnem smislu. Zavedamo se, da bo naša prihodnost odvisna od celovitega upravljanja odnosov s kupci in drugimi poslovnimi partnerji.

PRODAJA IN KUPCI

PRODAJA IN KUPCI

Načrti

- Vrednost prodaje bo znašala okoli 8 milijard tolarjev.
- Razmerje med domačim in tujim trgom bo 75 : 25.
- Še vedno bomo selekcionirali kupce glede na vrednost prodaje in trende v posameznih panogah.
- Povečali bomo prodajo kartic, tiskovin za igre na srečo in nagradne igre ter prodajo spremljajočih storitev.
- Dosegli bomo večjo koordinacijo prodajnega, nabavnega in projektnega oddelka.
- Izdelali bomo natančen vprašalnik o zadovoljstvu kupcev. Na osnovi rezultatov bomo načrtovali vsebino marketinških aktivnosti.
- Še naprej bo najbolj pomembna osebna prodaja, med drugimi tržnokomunikacijskimi aktivnostmi pa bomo izvedli več akcij direktnega marketinga.
- Prenovili bomo spletne strani.

PRODAJA IN KUPCI

PODJETJA V TUJINI, ki so vključena v konsolidacijo

Pri poslovanju podjetja in njegovih skupinskih izkazih upoštevamo računovodske izkaze podjetij na Hrvaškem in v Makedoniji, kjer ima podjetje 100-odstotni lastninski delež:

- CETIS-ZG d.o.o., Zagreb in
- CETIS dooel, Skopje.

Cetis, d.d., Celje ima v 100-odstotni lasti tudi podjetje CETIS-TIRANA Sh.p.k., ki deluje izključno kot trgovski posrednik in ne vodi svojih računovodskih izkazov.

CETIS-ZG d.o.o.

Cetis-ZG je družba z omejeno odgovornostjo, ustanovljena leta 1991. Razpad bivše države je zahteval hitro ukrepanje, da smo lahko ohranili svoj tržni položaj na Hrvaškem. Od 1991 do 1995 je podjetje zaznalo negativne trende rasti in akumuliralo izgube. V zadnjih sedmih letih beleži konstantno rast prodaje – rezultati na koncu leta 2002 kažejo, da je podjetje stabilno in da bo tako poslovalo tudi v prihodnjih letih.

V letu 2002 je podjetje CETIS-ZG d.o.o. doseglo čiste prihodke od prodaje v višini 830 milijonov tolarjev (leta 2001 skoraj 796 milijonov tolarjev). Lani je zaposlovalo 7 ljudi. Najpomembnejši kupci so bančne ustanove, loterijske organizacije, prehrabena industrija in drugi. Hrvaški trg se je v zadnjih letih stabiliziral do te meje, da podjetja v zasebni lasti razmišljajo bolj tržno naravnano kot prej; prepoznajo kakovosten izdelek, spremljajo cene in dobavne roke. Podjetje se je leta 2000 dokapitaliziralo v višini 166.000 evrov, kar bo vplivalo na prihodnje poslovanje. Prodalo je poslovni prostor, ki ni imel pomembnejše vloge za poslovanje. S to prodajo je CETIS-ZG d.o.o. v letu 2002 dokončal proces sanacije. Tekoče poravnava vse svoje kratkoročne obveznosti, poravnalo pa je tudi dolgoročno obveznost do matičnega podjetja, ki je izvirala iz leta 1993. Plačalo je prostor matičnemu podjetju, ki je bil delni lastnik poslovnega prostora, in odplačalo kratkoročni kredit in hipoteke iz preteklosti.

Na začetku delovanja je imel CETIS-ZG d.o.o. osnovno nalogo, da skrbi za uvoz in distribucijo blaga. V dvanajstih letih poslovanja pa so stopile v ospredje značilnosti mednarodnega poslovanja. Slovenija in Hrvaška, kot samostojni državi z lastnimi denarnima, pravnima in carinskima sistemoma, sta ločeni tržišči. Vodilno mesto zavzema komercialna funkcija, ki daje podjetju drugačno podobo in vlogo, kot ju je imelo ob ustanovitvi. V ospredju je iskanje novih tržnih priložnosti in skladiščenje. Uvoz in distribucija potekata avtomatizirano iz matičnega podjetja.

Velika konkurenca in močna domača grafična industrija zahtevata jasno strategijo nastopa na trgu in opredelitev ciljnih skupin. To so izdelki oziroma tiskovine z višjo stopnjo obdelave in dodatnih storitev, ki jih ponuja Cetis.

V zadnjem letu je podjetje zabeležilo rast prodaje data-mailerjev, dotiskovanja spremenljivih podatkov in samolepilnih etiket. Konstanten delež prodaje beležijo tudi nekateri enostavni izdelki, kot so kuverte, bianco (predtiskani) in zebra obrazcev. Na Hrvaškem upoštevamo lokalne posebnosti trga, predvsem tradicijo, kulturo, visoko nacionalno pripadnost in trenutne slabše odnose s Slovenijo. Podjetja še vedno dajejo prednost domačim grafičnim podjetjem. CETIS-ZG d.o.o. načrtuje konstantno rast prodaje in zaposlovanje kakovostnih kadrov.

CETIS dooel, Skopje

V primerjavi s podjetjema CETIS-ZG d.o.o. in CETIS Tirana, kjer ne poteka proizvodna dejavnost, je bilo podjetje CETIS dooel, Skopje ustanovljeno kot invalidsko podjetje, ki bo na makedonskem in srbskem trgu skrbelo za proizvodnjo in prodajo enostavnejših tiskovin.

Strojna oprema omogoča proizvodnjo računalniških obrazcev in klasičnega ofset tiska. Lani je prodaja potekala na makedonskem trgu, manjši delež pa smo dosegli tudi na Kosovu. Izboljšali so se finančni tokovi. Lani je bilo zaposlenih 20 ljudi, podjetje je doseglo prodajo v višini 235,8 milijonov tolarjev. Za leto 2003 načrtujemo rast prodaje na 1,5 milijona evrov oziroma 342 milijonov tolarjev.

Na začetku leta 2002 se je CETIS dooel, Skopje znašel v težjem finančnem položaju zaradi finančne nediscipline na makedonskem trgu. Poleti so povečane prodajne aktivnosti pripomogle, da je podjetje izboljšalo poslovne rezultate, povečalo število kupcev in prodajo. Pomemben delež v prodaji je pripadel obrazcem in tiskovinam za igre na srečo in nagradne igre.

Makedonski trg je poseben trg, kjer vlada precejšnja plačilna nedisciplina. Zato je pomembno, da podjetje zaposluje ljudi, ki so sposobni prodajno in finančno voditi podjetje. Prodajne načrte za leto 2003 bomo dosegli z agresivno prodajno politiko na vseh področjih. Z dosedanjimi izkušnjami matičnega podjetja bomo sodelovali pri javnih razpisih za dokumente Republike Makedonije, pri katerih imamo realne možnosti, da uveljavimo svoje reference.

PODJETJA V TUJINI**PODJETJA V TUJINI**, ki so vključena v konsolidacijo**Čisti prihodek od prodaje (v 000 SIT)**

leto	Cetis - ZG d.o.o.	CETIS dooel, Skopje
1998	486.209	142.462
1999	628.411	150.888
2000	700.211	130.223
2001	795.860	147.412
2002	830.269	235.840

NASLOV

Cetis-ZG d.o.o.,
poduzeće za trgovinu i usluge
Gospodarska ulica 3
10250 Lučko-Zagreb
Tel.: + 385/1/ 6531-405, 6531-406
Fax: + 385/1/6531-407

NASLOV

Cetis dooel, Skopje
Ulica Pero Nakov b.b.
1000 Skopje
Tel., fax: + 389/2/549-899
+ 389/2/549-072
+ 389/2/549-332

PODJETJA V TUJINI

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Poudarek 2002:

- Vrednost stroškov za izobraževanje je lani znašala 34 odstotkov več kot leto prej. Največji delež smo namenili za seminarje, študij ob delu in štipendiranje.
- Raziskava o organizacijski klimi je pokazala, da zaposleni čutijo visoko pripadnost podjetju.

leto	število zaposlenih	organizacijska enota	Število zaposlenih po organizacijskih enotah			
			31.12.2001		31.12.2002	
			število	%	število	%
1998	461	uprava	4	0,9	5	1,1
1999	442	skupne dejavnosti	19	4,1	21	4,4
2000	464	finance in ekonomika	15	3,3	14	3,0
2001	461	marketing	101	21,9	100	21,2
2002	471	projekti	10	2,2	7	1,5
		proizvodnja	312	67,7	324	68,8
		skupaj	461	100	471	100

Razmerje med administrativnimi in proizvodnimi delavci

	2001	2002
administrativni delavci : proizvodni delavci	27 % : 73 %	26 % : 74 %

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Izobrazbena struktura zaposlenih

	2001		2002	
	število	%	število	%
II. priučeni delavci	132	28,6	132	28,0
III. kvalificirani delavci	7	1,5	7	1,5
IV. kvalificirani delavci	152	33,0	154	32,7
V. srednja stopnja	108	23,4	113	24,0
VI. višja stopnja	32	6,9	31	6,6
VII. visoka stopnja	29	6,4	32	6,8
VIII. magisterij	1	0,2	2	0,4
skupaj	461	100	471	100

Vrednost stroškov izobraževanja od 1998 do 2002

leto	vrednost v SIT		2001		2002	
			v SIT	%	v SIT	%
1998	36.572.057	seminarji	9.238.988	44,8	18.689.178	67,6
1999	25.567.797	študij ob delu	2.918.983	14,1	2.780.726	10,1
2000	26.749.104	štipendije	4.833.115	23,4	2.489.071	9,0
2001	20.640.732	sejmi	1.973.904	9,6	1.804.568	6,5
2002	27.651.228	računalniški tečajji	1.284.939	6,2	1.338.855	4,8
		tujji jeziki	390.803	1,9	548.830	2,0
		skupaj	20.640.732	100	27.651.228	100

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Razmerje med administrativnimi in proizvodnimi delavci je v letu 2001 znašalo 27 % : 73 %, lani pa 26 % : 74 %. Odstotek proizvodnih delavcev se je povečal zaradi večjega števila dodatnih zaposlitev v proizvodnji. Ob koncu lanskega leta je število zaposlenih znašalo 471, kar je največ v zadnjih petih letih. V primerjavi z letom 2001 se je število zaposlenih povečalo za dva odstotka, kar se je natančno ujemalo z našimi načrti. 41 zaposlenih (to je 8,7 odstotkov) je imelo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas, med njimi sta bila dva pripravnika. Število pripravnikov se je zmanjšalo, saj smo pripravnike iz prejšnjih let zaposlili za določen čas. Tako je delež zaposlenih za določen čas višji za 0,7 odstotne točke v primerjavi z letom prej. Oba pripravnika sta bila Cetisova štipendista.

Rok za menjavo potovalnih dokumentov je povzročil izrazito povečan obseg dela od lanske spomladi do jeseni. Zato smo po načrtih dodatno zaposlili večje število oseb; nadomestile so naše stalne delavce, ki smo jih razporedili na delovna mesta za izdelavo potnih listin in osebnih izkaznic. Število zaposlenih se je v zadnjih mesecih uravnovesilo. Kot posledico večjega števila prihodov in odhodov smo tako za lansko leto zabeležili visoko stopnjo fluktuacije. V letošnjem letu ne bo odstopala od običajne, ki ponavadi znaša okoli 5 odstotkov. Statistična primerjava drugih značilnosti pri zaposlenih ne kaže pomembnejših odstopanj. Prav tako tudi v načrtih za letošnje leto nismo predvideli posebnih nihanj.

Statistična primerjava

	2001	2002		2001	2002
Število zaposlenih	461	471	Delež zaposlenih za ned. čas	91,5 %	91,3 %
Delež žensk	39 %	39 %	Delež zaposlenih za dol. čas	7,6 %	8,3 %
Delež moških	61 %	61 %	Delež pripravnikov	0,9 %	0,4 %
Povprečna starost žensk	39,5 let	39,7 let	Stopnja fluktuacije	5,14 %	13,74 %
Povprečna starost moških	39,9 let	39,9 let	Delež žensk v vodstveni strukturi	26,32 %	26,79 %
Povprečna del. doba žensk	20,3 let	20,4 let	Prihodi:	22	85
Povprečna del. doba moških	20,3 let	20,2 let	Odhodi:	25	75

Izobrazbena struktura zaposlenih se je izboljšala. Povečalo se je število zaposlenih z najvišjima stopnjama izobrazbe. Visokošolski študij ob delu sta zaključila dva štipendista, dva pa sta zaključila srednjo stopnjo in nadaljujeta šolanje na višji stopnji. Rahlo je padel delež zaposlenih z višjo stopnjo izobrazbe. Pomembno je, da smo upadanje zabeležili pri deležu zaposlenih z najnižjo stopnjo izobrazbe. Postopno izboljšanje izobrazbene strukture je pogoj za uspešno uresničitev naših dolgoročnih načrtov. V prihodnjih dveh letih naj bi visokošolski in magistrski študij končalo 16 zaposlenih in 4 štipendisti. V Cetisu vedno spodbujamo zaposlene za nadaljevanje šolanja ob delu. Podpiramo jih pri izpolnjevanju vsebin, ki niso neposredno vezane na njihovo delovno mesto. Tako poskrbimo za povečanje njihove osebne in delovne motivacije.

Skupna vrednost stroškov izobraževanja se je lani povečala za 34 odstotkov. Pri izbiri izobraževanja smo dali prednost vsebinam, kjer smo se seznanili s tehničnimi novostmi in trendi v panogi. Za določena izobraževanja, ki spadajo v vsakoleten načrt, smo se dogovorili za popuste. Več kot 67-odstotni delež je pripadel seminarjem v tujini in Sloveniji. Stroški za udeležbo na sejnih so znašali 6,5 odstotkov. V manjši meri so se povečali tudi stroški učenja in obnavljanja znanja tujih jezikov, med njimi največ za angleški jezik. V zadnjem letu so se zmanjšali stroški računalniških tečajev, ker so intenzivna izobraževanja za delo v različnih računalniških programih potekala pred nekaj leti, sedaj se zaposleni udeležijo le krajših računalniških usposabljanj. Zaposleni po koncu sejmov, tečajev in seminarjev izpolnijo poseben vprašalnik, kjer ocenijo: predstavljeno vsebino, predavatelja in splošno organizacijo izobraževalnega dogodka. Zbrani odgovori so osnova za nadaljnja izobraževanja drugih zaposlenih. Lani smo organizirali več izobraževalnih vsebin, ki so se nanašale na okoljevarstvene standarde in pridobivanje certifikata ISO 14001. Nekaj predavanj so pripravili tudi Cetisovi strokovnjaki.

Med štipendisti podjetja je največ dijakov, ki se izobražujejo za poklic grafični tehnik na srednješolski stopnji, na visokošolski stopnji pa je največ štipendistov študentov Naravoslovnotehniške fakultete, smer grafična tehnika. V naslednjih letih bomo ponudili štipendije za poklic medijskega tehnika, za računalniške tehnike in za študente informacijske tehnologije. Zaposiliti želimo najboljše kadre, ki bodo svoje znanje lahko razvijali pri praktičnem delu. Prednost dajemo dijakom in študentom višjih letnikov, ki imajo že bolj oblikovane predstave o svojem delu.

Študij ob delu poteka na ekonomskih, grafičnih in računalniških smereh – skladno z usmeritvami podjetja. V študij ob delu bomo v prihodnosti vlagali še več, saj bomo z višanjem izobrazbene strukture in znanjem zagotovili konkurenčnost, ko bomo postali del evropskega trga. Povezujemo se s Srednjo šolo tiska in papirja v Ljubljani, s katero se dogovarjamo za prekvalificiranje in dokvalificiranje delavcev z najnižjimi stopnjami izobrazbe. Prvega izmed takšnih programov bomo začeli izvajati letos jeseni.

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Razvoj in zadovoljstvo zaposlenih

Cilji Cetisove strategije razvoja človeških virov do leta 2005 so:

- pravočasno zaznavanje in reševanje problemov v organizaciji (novi načini mišljenja, uvajanje sprememb, dodana vrednost na ustvarjalnost) in
- načrtovanje kariere in motiviranje zaposlenih (vrednote, potrebe, cilji, konflikti, poslovna etika, organizacijska kultura, identiteta organizacije).

Pri analizi kadrovskih potencialov uporabljamo dve vrsti metod:

- analiziranje dokumentov, ki so pomembni za razvoj kadrov (načrtovanje kadrov, izobraževanje, predvidene upokojitve v naslednjih letih, izobrazbena in starostna struktura, delovna doba) in
- anketni vprašalnik, ki so ga lani izpolnili vsi zaposleni.

V prejšnjih letih smo spremljali zadovoljstvo zaposlenih s krajšimi vprašalniki, lani pa smo uvedli poglobljene letne razgovore za vse zaposlene. Na osnovi analize razgovorov smo določili delovne cilje posameznikov in oddelkov. Izdelali smo karierne načrte in določili skupino 22 perspektivnih zaposlenih. Na začetku letošnjega leta smo vodje oddelkov povabili na dodatno izobraževanje o načinu vodenja letnih razgovorov z zaposlenimi.

Sodelovali smo pri primerjalnem raziskovanju organizacijske klime v slovenskih organizacijah. V okviru projekta SiOK smo merili več vsebinskih sklopov, ki so razvidni v tabeli.

Primerjava rezultatov raziskave o organizacijski klimi v slovenskih organizacijah leta 2002

vsebinski sklopi posameznih trditev	Slovenija	proizvodna podjetja	Cetis
odnos do kakovosti			
"Naši oddelki imajo jasno zastavljene standarde in cilje kakovosti."	3,61	3,23	3,45
inovativnost in iniciativnost			
"Zaposleni v naši organizaciji se zavedamo nujnosti sprememb."	3,93	3,15	3,95
"V organizaciji se pričakuje, da dajejo predloge za izboljšave vsi, ne le naši vodje."	3,69	3,17	3,55

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Ključne ugotovitve raziskave kažejo, da so zaposleni izrazili splošno zadovoljstvo s podjetjem, čutijo veliko pripadnost, razumejo strategijo, vizijo in cilje podjetja, prav tako razumejo odnos do kakovosti, dobro ocenjujejo notranje odnose in vodenje. Slabše sta bila ocenjena vsebinska sklopa o notranjem komuniciranju in nagrajevanju, zaradi katerih smo lani v okviru izdajanja internih informacij uvedli stalno obveščanje o trimesečnih poslovnih rezultatih podjetja. Kakovost internega informativnega lista bomo letos vsebinsko izboljšali. Zaposlene obveščamo tudi z obvestili na oglasnih deskah. V sistem nagrajevanja in motiviranja zaposlenih vključujemo formalne in druge aktivnosti. Med slednjimi je pomembno kakovostno preživljanje prostega časa. Zaposleni se zbirajo v športnih klubih, uveljavljajo popuste pri urah aerobike in fitnesa. Skupaj z družinskimi člani in upokojenci pojejo v Pevskem zboru Cetis. Obdarimo jih za osebni praznik, ob koncu leta in posebnih jubilejih. Pripravili smo tradicionalno novoletno srečanje vseh zaposlenih in medletno srečanje Cetisovih upokojencev.

Stroški dela in plače

Plačo sestavljata dva dela: fiksni in variabilni del. Prvi izhaja iz Kolektivne pogodbe za grafično dejavnost, drugega pa določimo na osnovi doseženih ciljev posameznika. Tisti, ki so pri delu ali določenih projektih posebej aktivni, dobijo nagrado za učinkovitost. Povprečna bruto plača je lani znašala 216.244 tolarjev, kar je 8,2 odstotkov pod slovenskim povprečjem (znašalo je 235.436 tolarjev). Leto prej je povprečna bruto plača v Cetisu znašala 191.674 tolarjev, kar je bilo 10,7 odstotkov pod slovenskim povprečjem (znašalo je 214.561 tolarjev). V strukturi stroškov kosmatega donosa iz poslovanja so stroški dela predstavljali 19,9 odstotkov, kar je 2,6 odstotnih točk manj kot leta 2001. Kolektivno pogodbo za grafično dejavnost smo prekoračili za 25,63 odstotkov.

Število delovnih ur se je povečalo za 4,5 odstotke, izostanki pa so večji za 8,6 odstotkov. Povečalo se je skupno število nadur in sicer za 46,0 odstotkov v primerjavi z letom prej. Povprečno nadurno delo na mesec je lani znašalo 5237, leto prej pa 3587 ur.

Pregled stroškov dela in plač

	2001	2002
povprečna bruto plača v Cetisu (v SIT)	191.674	216.244
povprečna bruto plača v Sloveniji (v SIT)	214.561	235.436
ostopanje od slovenskega povprečja (v %)	-10,7	-8,2
stroški dela v strukturi kosmatega donosa iz poslovanja (v %)	22,5	19,9

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

vsebinski sklopi posameznih trditev	Slovenija	proizvodna podjetja	Cetis
pripadnost organizaciji			
"Naša organizacija ima velik ugled v okolju."	3,83	3,28	4,18
"Ponosni smo, da smo zaposleni v naši organizaciji."	3,83	3,55	3,85
strokovna usposobljenost in učenje			
"Zaposleni se učimo drug od drugega."	4,03	3,14	4,02
"Organizacija zaposlenim nudi potrebno usposabljanje za dobro opravljeno delo."	3,40	3,38	3,46
"Pri usposabljanju se upoštevajo tudi želje zaposlenih."	3,17	3,11	3,28
notranji odnosi			
"Odnosi med zaposlenimi so dobri."	3,45	2,98	3,46
poznavanje poslanstva, vizije in ciljev			
"Cilji, ki se jih moramo zaposleni doseči, so realno zastavljeni."	3,40	3,13	3,39
organiziranost			
"V organizaciji so pristojnosti in odgovornosti medsebojno uravnotežene na vseh nivojih."	2,95	2,61	2,81
vodenje			
"Zaposleni smo samostojni pri opravljanju svojega dela."	3,61	3,19	3,69
"Vodje se pogovarjajo s podrejenimi o rezultatih dela."	3,25	2,62	3,06
razvoj kariere			
"Zaposleni v naši organizaciji smo zadovoljni z dosedanjim osebnim razvojem."	3,28	3,35	3,26
"Zaposleni na vseh nivojih imamo realne možnosti za napredovanje."	2,72	2,80	2,84
zadovoljstvo			
"Zadovoljstvo s sodelavci."	4,03	3,95	4,11
"Zadovoljstvo s stalnostjo zaposlitve."	3,98	3,61	4,10
"Zadovoljstvo z delom."	3,81	3,65	3,90
"Zadovoljstvo z možnostmi za izobraževanje."	3,35	3,09	3,60

30

Zdravje in varnost pri delu

Leto 2002 je bilo na področju varnosti in zdravja pri delu prvo leto po polni uveljavitvi Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD), podzakonskih predpisov oziroma direktiv evropske skupnosti. Na področju varnosti in zdravja pri delu smo organizirali naslednje aktivnosti:

- 210 zaposlenih je bilo vključenih v teoretično usposabljanje za varno delo in varstvo pred požarom,
- 300 zaposlenih je bilo vključenih v praktično usposabljanje za varno delo in varstvo pred požarom,
- 150 zaposlenih je bilo na preventivnem zdravstvenem pregledu,
- organizirali smo usposabljanje za varno ravnanje z nevarnimi kemikalijami,
- uredili smo področje ravnanja z nevarnimi kemikalijami (skladiščenje, ureditev varnostnih listov),
- pri nakupu delovne opreme in tehnologije smo izbrali tista, ki ustrezajo normam Evropske skupnosti in izpolnjujejo vse zahteve slovenske zakonodaje (omejitve o ropotu, mehanskih nevarnostih, varstvu okolja in druge),
- opravili smo periodične preglede in preizkuse delovne opreme,
- pridobili smo obratovalna dovoljenja za približno 100 strojev,
- pregledali in preizkusili smo sredstva za gašenje (gasilnike in hidrante).

Za stalno in dolgoročno izboljševanje varnosti in zdravja pri delu smo sprejeli izhodišča:

- ocena tveganja določa natančne ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja na delovnih mestih, odgovorne osebe za izvedbo ukrepov ter roke za izvedbo nekaterih ukrepov,
- možnost obolenja zmanjšujemo z rednim spremljanjem zdravstvenega stanja zaposlenih, še posebej določenih skupin delovnih mest, s pravočasnim odkrivanjem bolezni, ki bi lahko nastale v zvezi z delom, in s preventivnimi zdravstvenimi pregledi,
- pri nakupu in uvajanju nove delovne opreme nam svetujejo strokovnjaki za varnost pri delu.

Primerjava števila nezgod pri delu in izgubljenih dni od 1998 do 2002

	1998	1999	2000	2001	2002
skupno število nezgod pri delu	29	31	26	35	35
- število nezgod na delu	21	22	22	25	25
- število nezgod na poti na delo	8	9	4	10	10
število izgubljenih dni zaradi poškodb pri delu	440	457	435	510	480

31

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

Delež bolniških izostankov je lani v strukturi vseh stroškov znašal 9,6 odstotkov, v primerjavi z letom 2001 se je povečal za 17,4 odstotkov. Lani smo veliko sredstev vložili v izboljšanje delovnega okolja, med drugim smo prenovili nekatere prostore.

Načrti 2003

- Število zaposlenih se bo zmanjšalo za 2,5 odstotka.
- Stroški izobraževanja se bodo povečali za 5 odstotkov. V strukturi stroškov bo največji delež pripadel seminarjem in internemu izobraževanju.
- Nadaljevali bomo z izdelavo kariernih načrtov za zaposlene.
- Število nadur bo manjše za 40 odstotkov.
- Stroški dela bodo v strukturi celotnih stroškov znašali 23,4 odstotkov. Spremenili se bodo skladno s Kolektivno pogodbo grafične panoge, glede na kolektivno uspešnost in glede na kazalnike uspešnosti poslovanja Cetisa.
- Ustvarjali bomo pogoje za delo, kjer bodo zaposleni prepoznali možnost osebnega in delovnega razvoja.
- V okviru predvidenih sredstev bomo še nadalje izboljševali delovno okolje. Pri tem bomo upoštevali zakonska določila in želje zaposlenih.

KADRI IN UPRAVLJANJE ČLOVESKIH VIROV

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Poudarek 2002:

- **Uspešno smo zaključili zahteven projekt Popis prebivalstva, pri katerem smo naročniku končne podatke v celoti predali v digitalizirani obliki.**
- **Zaščitne elemente tiskovin smo razvili kot kombinacijo oblikovnih rešitev, zaščitnih barv in možnosti, s katerimi lahko naročniki preverjajo zaščite.**

Od tiskovin do sodobnih medijev in programskih rešitev

Sodobni Cetisov razvoj smo zasnovali na dveh izhodiščih: zahtevah trga in kupcev ter tehnološkem napredku. Pri tem poudarjamo, da so se v zadnjih desetih letih temeljito spremenili proizvodni in tehnološki procesi, prav tako pa tudi materiali. Na ponudbo in razvojne usmeritve vpliva intenziven razvoj informacijske tehnologije. Razvojno delo poteka v Cetisu znotraj projektnega oddelka, izboljšave pri obstoječih in uvajanje novih izdelkov poteka s sodelovanjem drugih oddelkov: prodajo, nabavo, inženiringom in proizvodnjo.

Najbolj sta se spremenili področji priprave za tisk in upravljanje s spremenljivimi podatki, ki jih tiskamo na različne vrste medijev. Od klasičnih računov in obrazcev za plačilni promet smo razvili ponudbo sodobnega upravljanja s spremenljivimi bazami podatkov, zajemanja podatkov in njihovega arhiviranja. Lani smo zaključili zahteven projekt Popis prebivalstva. Izdelali in natisnili smo vse popisne obrazce, kasneje pa smo obrazce skenirali in zajeli podatke. Pri njihovi obdelavi smo upoštevali okoli 1.300 logičnih kontrol, jih uredili v datoteke in jih v digitalni obliki predali naročniku. Obstoječe storitve pri upravljanju s spremenljivimi bazami podatkov smo dopolnili tako, da smo kombinirali različne vrste medijev, odvisno od zahtev naročnika. Z novimi izkušnjami in znanjem smo nadgradili svojo dosedanje ponudbo. V letošnjem letu smo že skenirali podatke z vprašalnikov in obrazcev za druge naročnike.

Razširili smo ponudbo plastičnih kartic in posodobili tehnologijo. Kljub temu, da so plastične kartice na trgu že nekaj let, se njihova krivulja življenjskega cikla še vedno vzpenja. Dosedanje zaupanje, verodostojnost in znanje smo dokazali pri posebljanju osebnih izkaznic in kartic zdravstvenega zavarovanja. V Evropski uniji so si zastavili zahteven projekt, da bi do 1. junija 2004 začeli uvajati enotno kartico zdravstvenega zavarovanja, ki pa za zavarovance iz Slovenije naj ne bi predstavljala večjih težav. Po dosedanjih ocenah slovenska kartica ustreza evropskim normativom, zato bo mogoče dokumente na sedanji kartici dopolniti (evropske zahteve še niso dokončno potrjene, saj usklajevanja potekajo še v okviru Evropske unije). V letošnjem letu bomo pridobili certifikat Europay International, s katerim bomo stopili na trg ponudnikov posebljanja bančnih kartic.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

32

Novi materiali za dopolnjevanje ponudbe

Lani smo dopolnili ponudbo tiskovin za igre na srečo in nagradne igre. Pri tem smo upoštevali značilnosti posameznih tržišč, kjer so možnosti za povečanje tržnega deleža največje. Izdelali smo nove sisteme iger na srečo pri dosedanjih tiskovinah, trendi pa narekujejo izdelavo srečk in podobnih izdelkov z vnaprej znanim dobitkom. Letos bomo razvojne aktivnosti usmerili v zasnovo tako imenovanih trgank ("pull-tab" srečk) ter srečk na plastičnih in kartonskih karticah.

Raziskava trga je pokazala, da se spreminjajo trendi na področju nesamolepilnih etiket in fleksibilne embalaže (fleksibilna embalaža je tisti del potiskane embalaže, ki je izdelana iz gibkih materialov, eno- ali večslojne folije). Trenutno stanje kaže, da ne bo prihajalo do ukinjanja programov, ampak dopolnjevanje obstoječih. Ker gre za drugo tehniko tiska (flekso tehnika), bomo v Cetisu dopolnili obstoječe proizvodne zmogljivosti tudi na tem področju. Tako za slovenski kot za tuji trg je značilno, da se manjšajo naklade naročil za več oblikovnih različic istovrstnih izdelkov. Gre za posledico ciljnih marketinških aktivnosti proizvajalcev hrane in pijač, izdelkov za osebno nego, čistil, kozmetike in drugih. Večajo se zahteve po atraktivni embalaži, ki mora v celoti izpolniti tehnološke in ekološke standarde (tako imenovane ovijalne etikete, namenjene večinoma plastenkam). Napovedi za naslednjih pet let predvidevajo, da bo rahlo upadel delež papirnih, povečal pa se bo delež plastičnih materialov. Na evropskem tržišču se 80 odstotkov embalaže uporablja za izdelke v prehrabeni industriji. Izdelovali bomo nesamolepilne etikete in fleksibilno ovojnino za različni namen uporabe: čistila v gospodinjstvu, kozmetika, prehrana, brezalkoholne pijače in drugo.

Dokazovanje originalnosti izdelkov

V porastu je razvoj in tisk zaščitnih elementov na različne vrste tiskovin, odvisno od tega, kaj želijo naši kupci. Izpopolnjujemo zaščitne elemente pri samolepilnih in nesamolepilnih etiketah, dokumentih in tiskovinah za igre na srečo in nagradne igre. Pri razvojnih usmeritvah in kasnejši ponudbi vsak izdelek prilagodimo posameznemu kupcu. Na tržišču narašča število ponarejevalcev in posnemovalcev, ki se zavedajo, da lahko na račun uveljavljenih blagovnih znamk razmeroma enostavno in hitro zaslužijo. Zato se pojavljajo številne zlorabe, kot so: ponarejanje, podtikanje, vzporedna trgovina in posnemanje (izdelovanje podobnih izdelkov). Izkušnje in dosednji primeri dokazujejo, da ponarejevalci hitro prepoznajo izdelek, ki ga je mogoče zlorabiti, še posebno, ko se jim obeta velik zaslužek. Različni viri ocenjujejo, da je leta 1999 škoda zaradi zlorab in ponarejanja znašala od pet do sedem odstotkov vrednosti svetovne trgovine (280 milijard ameriških dolarjev). Zato se naši kupci vse bolj pogosto odločajo za dodajanje zaščitnih elementov na različne vrste tiskovin, ki označujejo izdelek ali embalažo.

33

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Vrsta in način zaščite sta odvisna od tega, kaj želi lastnik izdelka in blagovne znamke zaščititi, in kako bo te elemente nadalje nadziral. V Cetisu izdelujemo tiskovine z vidnimi zaščitnimi elementi, nevidnimi zaščitnimi elementi ter nevidnimi zaščitnimi elementi najvišjega nivoja, ki jih je mogoče preverjati le s posebnimi napravami.

Ključna prednost Cetisa je v vrhunski tehnologiji intaglio, v katero smo investirali pred dvema letoma. Gre za tako imenovani trodimenzionalni tisk – intaglio je posebna grafična tehnika, s katero zagotavljamo najvišji nivo in najsodobnejši postopek izdelave tiskovin z zaščitnimi elementi. Lani smo izdelali svoj vzorčni potni list, ki smo ga v celoti zasnovali in izdelali sami. Ovitke smo obogatili s slepim tiskom, ki daje videz reliefnosti. Predvideli smo različne možnosti posebljanja na podatkovni strani in posebno folijo za zaščito podatkov. Vanj smo skušali vključiti čimveč zaščitnih elementov, s katerimi dokazujemo svoj razvoj.

Pregled ključnih razvojnih projektov, kjer smo razvili izboljšave ali dopolnili ponudbo z izdelki in s storitvami:

izdelki	storitve
potovalni dokumenti: - potni list - vize - prepustnice	tisk zaščitnih elementov, posebljanje, programske rešitve, logistične rešitve
plastične kartice: - osebna izkaznica - kartica zdravstvenega zavarovanja - kartice za komercialni namen	izpisovanje imen, priimkov, črtnih kod, simbolov in podpisov, zapis podatkov na magnetni trak ali v čip, lasersko graviranje, nanos hologramske folije, vbočeni in izbočeni tisk, tisk barvne fotografije, prekrivanje besedila ali podatkov z odstranljivim premazom
etikete: - nalepka za tehnični pregled motornih in priklopnih vozil	uporaba zaščitnih barv, tisk zaščitnih elementov, uporaba posebnih materialov

RAZISKAVE IN RAZVOJ

RAZISKAVE IN RAZVOJ

	2000	2001	2002
število invencijskih predlogov	12	15	17
število realiziranih predlogov	10	14	13

Invencijsko-inovacijski odbor podjetja je lani obravnaval 17 predlogov. Nanašali so se večinoma na tehnične izboljšave in povečanje stabilnosti strojne opreme ter na izboljšave proizvodnega procesa. 13 predlogov, ki jih je odbor ocenil kot koristne, smo realizirali in preverili njihove učinke. Vsi sprejeti predlogi so bili nagrajeni. Letos bomo delno spremenili Pravilnik o organizaciji invencijsko-inovacijske dejavnosti. Obstoječi ne opredeljuje dovolj natančno, kako ravnati pri različnih vrstah predlogov. Določili bomo dodatne načine spodbujanja inovacij med zaposlenimi, kako bomo merili učinke predlogov in nagrajevali predlagatelje. V letošnjem letu smo prejeli dva nova predloga.

Načrti 2003

- Zaščitne elemente tiskovin, ki smo jih razvili v lanskem letu, bomo preizkusili in razvili še za druge vrste tiskovin in za različne namene uporabe (npr. poslovna dokumentacija za bančne ustanove, zavarovalnice in druge organizacije, varnostna nalepka za embalažo, za zaščito blagovnih znamk in podobno).
- Nadgradili bomo programske rešitve na področju kartičnih sistemov in uvedli nove možnosti in višje oblike personalizacije kartic.
- Nadaljujemo z razvojem sistemov iger na srečo.
- Razvijamo nov sistem digitalizacije dokumentov in elektronski dokumentacijski arhiv.
- Razvoj tiskovin za igre na srečo in nagradne igre bo potekal skladno s tržnimi priložnostmi in tehnološkimi trendi.
- Dopolnili bomo ponudbo fleksibilne embalaže, pri čemer bomo upoštevali tehnološko opremljenost naših kupcev in analizirali njihove marketinške aktivnosti.
- Zaposlene na področju tehnologije, proizvodnje in prodaje bomo aktivno vključili v postopke iskanja izboljšav in invencij.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

izdelki	storitve
tiskovine za igre na srečo in nagradne igre: - rubel srečke - tombolske srečke	kombinacija z različnimi materiali, kot etiketa, zgibanka ali dopis s povratnico
upravljanje z bazami podatkov: - obrazci - eCetis (elektronsko poslovanje) - CetisPROOF (program za pregled nad pošiljanjem podatkov) - projekt Popis prebivalstva	oblikovanje in tisk obrazcev, dotisk spremenljivih podatkov, zajemanje podatkov z izpolnjenih obrazcev, organizacijske in logistične rešitve, shranjevanje podatkov na digitalnih medijih
arhiviranje	fizično, elektronsko in kombinirano arhiviranje

Pri izdelavi tiskovin najvišje vrednosti je pomembna izbira kakovostnih materialov, zato sodelujemo z dobavitelji, ki zanesljivost in ustreznost materialov dokazujejo s certifikati in referencami. Nadzor in varovanje predstavljata sestavni del proizvodnih in logističnih procesov, ki jih nadzorujemo s kamerami, zavarovani so s protipožarno in protivlomno zaščito. Lani smo uredili dodatne varnostne dele proizvodnje, kamor imajo dostop zaposleni s posebnimi pooblastili in dovoljenji.

Izboljšave: sestavni del delovnega procesa

Izboljšave in novosti ne nastajajo naključno; dosegajo jih motivirani zaposleni, ki jih spodbujata delovno in širše okolje. Pri neposrednem razvoju in sistematičnem razvijanju novosti je takšen način razmišljanja predpogoj za uspešno delo, spodbujati pa ga želimo na vseh nivojih in pri vseh postopkih delovnega procesa. V Cetisu smo sistem posredovanja in preverjanja invencijsko-inovacijskih predlogov uvedli že pred leti. Nanj se zelo pogosto odzovejo zaposleni v proizvodnih enotah.

UPRAVLJANJE KAKOVOSTI

Poudarek 2002:

- Največ dela smo posvetili pridobivanju certifikata ISO 14001.
- Investirali smo v sodobne laboratorijske testne aparate, ki omogočajo še bolj natančno analizo izdelkov.

Kakovost v ožjem in širšem pomenu

Cilj delovanja podjetja je doseči najvišjo kakovost, ki ni usmerjena le v tehnično-tehnološke inovacije. Vzpostaviti želimo organiziranost, kjer bomo obravnavali sistem nenehnih izboljšav in inoviranja tudi na upravljavski in organizacijski ravni. Med zaposlenimi ustvarjamo pogoje zanje in širimo zavest o razumevanju celovitega obvladovanja kakovosti. Gre za aktivnosti, kjer se prepletajo organizacijska kultura, načini komuniciranja, sistemi odločanja in politika nagrajevanja. Danes ni dovolj, da zadovoljimo potrebe kupcev. Ugotavljati moramo, katere prednosti novih izdelkov prepričajo kupce in zaradi katerih lastnosti smo boljši od konkurentov. Naši izdelki in storitve so vmesni člen med potrebami naših kupcev in njihovih kupcev, zato sledimo trendom in standardom kakovosti v panogah, iz katerih prihajajo naši kupci.

Večina dela, ki se nanaša na preverjanje kakovosti izdelkov in vhodnih materialov, poteka v okviru službe kakovosti. Opozarja na nepravilnosti, napake, meri njihove učinke in preverja tehnološke dejavnike pri reklamacijah. Tudi lani smo zaostriili kriterije ocenjevanja dobaviteljev, s čimer smo zaostriili vhodno selekcijo materialov. Od leta 1997 delujemo po načelih in kriterijih certifikata kakovosti ISO 9001, ki smo ga z recertificiranjem potrdili novembra 2000. Lani smo pričeli s prenovo dosedanjega standarda ISO 9001:1994 v novi ISO 9001:2000, ki daje večji poudarek zadovoljstvu kupcev, notranjemu in zunanjemu komuniciranju ter določa procesno delovanje kakovosti. Največ dela smo usmerili v pridobivanje certifikata kakovosti ISO 14001. Lani smo nadaljevali projekt COPP – projekt zmanjševanja stroškov na vseh ravneh delovanja. V letu 2001, v prvi fazi projekta, so zaposleni v administraciji in proizvodnji pripravili posnetek stanja svojih delovnih mest in analizirali, kje je mogoče zmanjšati stroške in ohraniti enako raven kakovosti. Letos smo ponovno izmerili učinke in prihranke ukrepov za zmanjšanje stroškov ter z veseljem ugotovili več kot 70-odstotno realizacijo predvidenih prihrankov, ki znašajo več kot milijon evrov. Mednarodne standarde kakovosti izpolnjujemo kot člani FINAT (Evropskega združenja proizvajalcev samolepilnih materialov in etiket) in WLA (Svetovnega loterijskega združenja).

Prehrabna, predelovalna in živilska podjetja so predlani in lani uvajala v svoje postopke dela sistem HACCP (uvajanje kritičnih kontrolnih točk). V Cetisu smo od tega sistema odvisni posredno, saj vpliva na zahteve kupcev. Kljub temu lani nismo imeli težav pri dokazovanju ustreznih kriterijev kakovosti za to področje.

Postopoma do celovitega upravljanja kakovosti

Analiza delovanja na področju kakovosti kaže, da smo si lani utirali pot do celovitega obvladovanja kakovosti. Uspešno smo izpeljali kar nekaj obsežnejših nalog:

- največ aktivnosti smo usmerili v pridobivanje certifikata ISO 14001,
- izvajali smo projekt nenehnih izboljšav (procesni in oddelčni reinženiring – projekt COPP),
- transformirali smo standard ISO 9001:1994 v ISO 9001:2000,
- določili smo procesno utemeljenost organizacijskih struktur na mezonivoju,
- preučili smo možnosti implementacije standarda ISO/IEC 17799, ki govori o osnovah informacijske varnosti,
- delovali smo skladno z zahtevami prehrabne industrije, ki je lani uvedla sistem HACCP, in
- delovali smo po zahtevah farmacevtske industrije, za katero je značilna ena izmed najstrožjih vhodnih kontrol.

Kakovost naših izdelkov je na zadovoljivi ravni, ki jo bomo postopoma izboljševali. Lani smo veliko sredstev namenili investiciji v najbolj moderne testne aparate. Omogočajo popolno analizo izdelkov, kar je posebej pomembno pri procesu izdelave varnostnih tiskovin in izdelkov, ki zahtevajo daljši rok uporabe. Zabeležili smo malce povečano število reklamacij, ki so nastajale predvsem zaradi uvajanja novih izdelkov in storitev.

Najbolj pomembna pa je ocena naših kupcev. Letos bomo implementirali celovit sistem spremljanja zadovoljstva kupcev, ki bo transparentno odražal nivo kakovosti Cetisa. Uspešno povezovanje vseh oddelkov in dejansko približevanje modelu upravljanja odnosov s strankami temelji na ustreznem informacijskem sistemu, ki nudi dobro podporo poslovnim procesom prodaje, proizvodnje, nabave in vzdrževanja, prav tako pa pokriva potrebe financ in računovodstva. Da bomo izpolnili potrebe različnih skupin uporabnikov, bomo informacijski sistem posodobili.

UPRAVLJANJE KAKOVOSTI

UPRAVLJANJE KAKOVOSTI

Načrti 2003

- Na sredini marca bomo prejeli certifikat ISO 14001.
- Pridobili bomo certifikat Europay International, s katerim bomo potrdili kakovost dela pri izdelavi plastičnih kartic (predvsem bančnih kartic).
- Pri delu bomo dosegli zastavljene nivoje kakovosti – pri izdelkih, storitvah in v samem procesu dela.
- Zmanjšali bomo število in vrednost reklamacij in izmetov.
- S preverjanjem in merjenjem zadovoljstva kupcev in dobaviteljev se bomo približali modelu poslovne odličnosti.
- Med zaposlenimi bomo pri dviganju zavesti celovitega obvladovanja kakovosti preusmerili osrednjo pozornost od izdelka in prodaje h kupcu in trženju. Tako bomo kot podjetje bolj uspešni kot tisti, ki tega ne počnejo.
- Na osnovi dokazil dobaviteljev in certifikatov o kakovosti vhodnih materialov želimo postopoma ukiniti vhodno kontrolo.
- Uvedli bomo nov poslovno-informacijski sistem, ki bo optimalno podpiral delovanje vseh poslovnih procesov.

UPRAVLJANJE KAKOVOSTI

NABAVA DOBAVITELJI

Poudarek 2002:

- Vrednost nabave na tujih trgih je leta 2002 znašala dobrih 55 odstotkov, kar je odstotek več kot leto prej.
- Poosttrili smo nabavne zahteve, ki se nanašajo na upoštevanje ekoloških standardov.

Načela nabavne politike

Lanskoletne aktivnosti na nabavnem področju smo izvedli po zastavljenih načrtih. Cetisovo izhodišče pri poslovanju z dobavitelji že nekaj let temelji na vzpostavljanju odnosov, ki jih določajo naslednji kriteriji:

- zahtevana kakovost,
- dolgoročno sodelovanje,
- ustrezna cena,
- dogovorjeni dobavni in plačilni roki,
- pripravljenost za nadaljnji razvoj,
- upoštevanje ekoloških standardov,
- odzivnost na razmere na trgu,
- izobraževanje in informiranje.

Prednost so imeli dobavitelji, s katerimi smo že v preteklosti vzpostavili partnerske odnose, kljub temu smo se v določenih situacijah odločili za enkratno nabavo. Po načrtih smo zmanjšali število dobaviteljev, saj smo na ta način lažje obvladali nabavo in dosegli boljše pogoje, kar je nadalje pomembno za naše kupce. Nabavni oddelek se povezuje z drugimi oddelki marketinga: prodajo, inženiringom, prav tako pa tudi s proizvodnim, razvojnim in projektnim oddelkom.

Pred dvema letoma smo v prodajnem in nabavnem oddelku vzpostavili natančen sistem sodelovanja s kooperanti glede na srednje- in dolgoročne razvojne usmeritve podjetja. Pri tem se ravnamo po načelu zagotavljanja zahtevane kakovosti. Naloga nabavnega oddelka je, da skrbi za časovno usklajenost nabav v dogovoru s prodajnim oddelkom. Tako lahko kupcem zagotovimo dobavo naših izdelkov po principu "just-in-time". Pri večjih naročilih se pogosto dogovorimo za parcialno dostavo. Večji del stroškov transporta in zavarovanja krijejo dobavitelji.

NABAVA DOBAVITELJI

NABAVA DOBAVITELJI

Vrednost nabave na domačem trgu je lani znašala skoraj 45 odstotkov in je v primerjavi z letom prej malce padla. Ocenjujemo, da bo v prihodnjih letih naraščala, saj domači dobavitelji dosegajo kakovost materialov in surovin iz držav Evropske unije. Na slovenskem trgu večji delež v celotni vrednosti nabave v primerjavi s tujimi trgi predstavljajo: papirji (26,02 odstotkov), kartoni in lepenke (2,31 odstotkov) ter trgovsko blago (2,41 odstotka celotne vrednosti nabave).

Vrednost nabave v letu 2002 glede na domači in tuji trg (v %)

	tuji trg	domači trg
2001	53,95	46,05
2002	55,12	44,88
materiali	54,79	42,23
drobni inventar	0,05	0,24
trgovsko blago	0,28	2,41
skupaj	55,12	44,88
materiali		
surovine	51,05	41,50
tehnični material	3,73	0,68
goriva in maziva	0,01	0,05
skupaj	54,79	42,23
surovine		
papirji	19,55	26,02
kartoni in lepenke	0,53	2,31
samolepilni materiali	17,19	1,46
tiskarske barve	4,95	1,10
ostalo	8,83	10,61
skupaj	51,05	41,50

NABAVA DOBAVITELJI

	2001	2002
skupno število vseh naročil	5.037	5.445
skupno število vseh prevzemov	5.790	6.300

Vrednost zalog

Vrednost zalog je lani znašala 1.029.734.000 tolarjev, kar je za 4,7 odstotke več kot leta 2001. Lanskoletna vrednost zalog je v celotni vrednosti prodaje predstavljala 10,6 odstotkov.

	2001	2002
vrednost zalog (v 000 SIT)	983.704	1.029.734
zaloge v vrednosti prodaje (v %)	14,9	10,6

Primerjava nabave na domačem in tujih trgih

V Cetisu več kot polovični delež celotne vrednosti predstavlja nabava na tujih trgih – lani je znašala 55 odstotkov. Uvedba evra ni povzročila dviga cen in ni vplivala na nabavno poslovanje. Nabava na tujih trgih je potekala predvsem v državah članicah Evropske unije, veliki distribucijski centri multinacionalk pa rastejo na Češkem. V državah nekdanje Jugoslavije že v preteklosti nismo imeli večjih nabavnih partnerjev. Nihanje tečaja dolarja ni vidno vplivalo na nabavne pogoje, saj nimamo večjih dobaviteljev iz ZDA. Vrednost ameriškega dolarja na naše nabavno poslovanje vpliva le posredno, saj se v dolarjih določa cena celuloze. Kadar prihaja do večjih nihanj, nas dobavitelji papirja opozorijo na večje spremembe cen. Začetek lanskega leta je zaznamoval dvig cen papirja v rolah in brezlesnih, predvsem nepremaznih in samokopirnih papirjev. Na napovedane spremembe smo se odzvali z delnim večanjem zalog. Tako smo našim kupcem lahko zagotovili pravočasno dobavo naročene količine izdelkov. Zaradi procesov globalizacije sta se lani združila dva tuja proizvajalca samolepilnih materialov. To bo v manjši meri vplivalo na nabavo materialov in našo notranjo organizacijo, vendar naši kupci posledic združevanja ne bodo občutili. Lani smo na trgih Evropske unije kupili večino nabavljenih strojne opreme.

38

Odnosi z dobavitelji

Dobavitelje delimo na skupine A, B in C, kamor jih uvrščamo glede na rezultate ocenjevanja po skupinah kriterijev:

- cena in plačilni pogoji,
- število in način reševanja reklamacij,
- rok naročila in dobavni roki,
- kakovost servisa,
- izpolnjevanje ekoloških standardov in zahtev standarda ISO 14001.

Kriterije iz leta 2001 smo dopolnili, predvsem na področju ekoloških standardov.

Delež dobaviteljev v posameznih skupinah v letih 2001 in 2002 (v %):

skupina dobaviteljev	A	B	C
2001	8	84	8
2002	15	81	4

Neposredna primerjava deležev dobaviteljev po posameznih skupinah ni mogoča, ker jih vsako leto spreminjamo glede na naše usmeritve in trende v poslovnem svetu. Velik upad dobaviteljev v skupini A smo zabeležili leta 2001, ko smo močno poosttrili kriterije. 40 največjim dobaviteljem smo lani poslali pisno poročilo, kjer smo jih obvestili o načinu in vsebini ocenjevanja ter o razlikah v primerjavi s konkurenčnimi ponudniki. Večina dobaviteljev se je odzvala s predlogi za izboljšano sodelovanje. Naši načrti v odnosih z dobavitelji so usmerjeni v poglobljanje partnerskih odnosov. V prihodnjem letu bomo zasnovali vprašalnik o zadovoljstvu dobaviteljev, s katerim bomo določili nadaljnja izhodišča za izboljšanje poslovanja.

Načela Cetisove nabave politike dajejo prednost obstoječim dobaviteljem, s katerimi gojimo dolgoletne partnerske odnose. S potencialnimi dobavitelji se pogovarjamo o novih priložnostih in jim dajemo možnost, da se predstavljajo. Nabavni oddelek je lani priskrbel 43 skupin vzorcev za testiranje; za nekatere med njimi smo že opravili laboratorijske in tehnične analize, ostale bomo v letošnjem letu. Obstoječi in potencialni dobavitelji so lani predstavili trende in izdelke o: zaščitnih elementih v tiskovinah, samolepilnih materialih in fleksibilni embalaži. Tako kot pretekla leta se je izobraževanje udeležilo prodajno osebje, razvojni tehnologi in drugi zaposleni, ki jim je vsebina neposredno ali posredno koristila pri delu.

39

NABAVA, DOBAVITELJI

Načrti 2003

- Dosegli bomo ravnovesje med vrednostjo nabave na slovenskem in tujih trgih.
- Zaloge bodo predstavljale 18 odstotkov vrednosti prodaje.
- Poleg ocenjevanja in določanja dobaviteljev v skupine A, B in C bomo preverjali tudi zadovoljstvo dobaviteljev z našim podjetjem.
- Skladno z razvojnimi načrti bomo organizirali seminarje o materialih za fleksibilno embalažo, karticah, samolepilnih materialih in zaščitah tiskovin.

NABAVA, DOBAVITELJI

DELNICE, DELNIČARJI

Poudarek 2002:

- Lani smo zabeležili zmerno koncentracijo lastništva in pomemben dvig tržne cene delnic.

Število in struktura delničarjev

Ob koncu leta 2002 je imelo delnice družbe v lasti 1.244 pravnih in fizičnih oseb, kar je 11,5 odstotkov manj kot ob koncu leta 2001, ko je število delničarjev znašalo 1.405. Lastniška struktura Cetisovih delnic se ob koncu lanskega leta ni bistveno razlikovala v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2001.

Osnovni kapital obsega 200.000 delnic enega in istega razreda. Na dan 31.12.2002 so bile med desetimi največjimi delničarji družbe pravne osebe in vzajemni sklad. Število delnic, ki so jih posedovale, je znašalo 181.704, kar predstavlja 90,85-odstotni delež v celotnem osnovnem kapitalu. Preostalih 18.296 delnic je bilo ob koncu leta 2002 v lasti fizičnih oseb (16.791 delnic) in ostalih pravnih oseb (1.505 delnic). Med slednjimi je tudi družba sama, ki je imela konec leta 2002 v lasti 460 delnic za namene iz druge alineje 240. člena Zakona o gospodarskih družbah.

Število delnic in njihovi deleži v osnovnem kapitalu

delničar	število delnic	delež v osnovnem kapitalu (v %)
Cetis Graf, d.d.	78.493	39,25
Infond investicijska družba, d.d.	18.233	9,12
Kapitalska družba, d.d.	15.609	7,80
Gorenjski tisk, d.d.	15.518	7,76
Slovenska odškodninska družba, d.d.	14.948	7,47
Zvon Ena PID, d.d.	13.553	6,78
Probanka, d.d.	12.049	6,02
Vzajemni sklad Skala	7.121	3,56
Pomurske mlekarnarje, d.d.	5.650	2,82
Kovinotehna, d.d., Celje	530	0,27
Ostale pravne osebe	1.505	0,75
Fizične osebe	16.791	8,40
skupaj	200.000	100

DELNICE, DELNIČARJI

DELNICE DELNIČARJI

Gibanje tržne vrednosti delnice v 2002

Konec leta 2002 je tržna vrednost delnice znašala 25.340,43 tolarjev, kar je pomenilo 66,2 odstotkov knjigovodske vrednosti delnice na zadnji dan preteklega leta (38.208,70 tolarjev).

Ob koncu leta 2001 je tržna vrednost delnice dosegla le 16.701,95 tolarjev, kar je predstavljalo 44,5 odstotka knjigovodske vrednosti delnice (37.534,86 tolarjev).

Tržna vrednost delnice je lani glede na vrednost iz preteklega leta narasla za več kot 50 odstotkov. Pri tem je treba poudariti, da sami podatki knjigovodskih vrednosti delnic niso povsem primerljivi zaradi ukinitev obvezne revalorizacije, ki izhaja iz prenovljenih slovenskih računovodskih standardov.

Po poročilih borznih posrednikov je bil na organiziranem trgu promet delnic z oznako CETG relativno majhen, saj večjega povpraševanja in ponudbe teh delnic na prostem trgu ni bilo zaznati.

Gibanje tržne in knjigovodske vrednosti delnic CETG od 1998 do 2002

datum primerjave	tržna vrednost delnic (v SIT)	knjižna vrednost delnic (v SIT)	razmerje med tržno in knjigovodsko vrednostjo delnic CETG
31.12.1998	14.077,00	26.778,12	52,6
31.12.1999	16.162,80	30.441,90	53,1
31.12.2000	17.811,00	34.587,82	51,5
31.12.2001	16.701,95	37.534,86	44,5
31.12.2002	25.340,43	38.208,70	66,2

Rast knjigovodske vrednosti delnic od 1998 do 2002: **42,7** %.

Rast tržne vrednosti delnic od 1998 do 2002: **80,0** %.

DELNICE DELNIČARJI

DELNICE DELNIČARJI

Čisti dobiček na delnico od 1998 do 2002

	1998	1999	2000	2001	2002
čisti dobiček na delnico (v SIT)	198,40	1.628,65	229,45	515,87	1.100,31

Lanskoletnih načrtov glede dobičkonosnosti družbe nismo dosegli v celoti, kljub temu pa smo zabeležili opazne pozitivne premike: čisti dobiček na delnico za preteklo leto znaša 1.100,31 tolarjev, kar je več kot dvakrat več glede na leto pred tem, ko je čisti dobiček na delnico znašal 515,87 tolarjev. Družba je v letu 2001 dosegla 103,17 milijonov tolarjev čistega dobička, v letu 2002 pa 220,06 milijonov tolarjev čistega dobička.

Donosnost kapitala, izračunana po prenovljenih računovodskih standardih, je v letu 2002 znašala 2,97 odstotka, leto prej pa 1,49 odstotka. Poslovanje družbe v letu 2002 kaže na povečano donosnost kapitala, ki jo načrtujemo tudi za tekoče leto in vsa naslednja leta v srednjeročnem obdobju. Pri tem bomo skrbeli za uspešnost poslovanja in usklajenost denarnih tokov, ki bodo zagotavljali permanentno plačilno sposobnost in povečevanje premoženja družbe. Na ta način bomo zagotovili in uresničili razvojne sposobnosti Cetisa.

Dividendna politika

V Cetisu smo določili dividendno politiko, ki temelji na stalnih nizkih dividendah z občasnim povečanjem. S takšno politiko bomo udeležili dolgoročne razvojne in investicijske potrebe družbe ter maksimirali premoženje delničarjev oziroma vrednost delnic.

Načrti 2003:

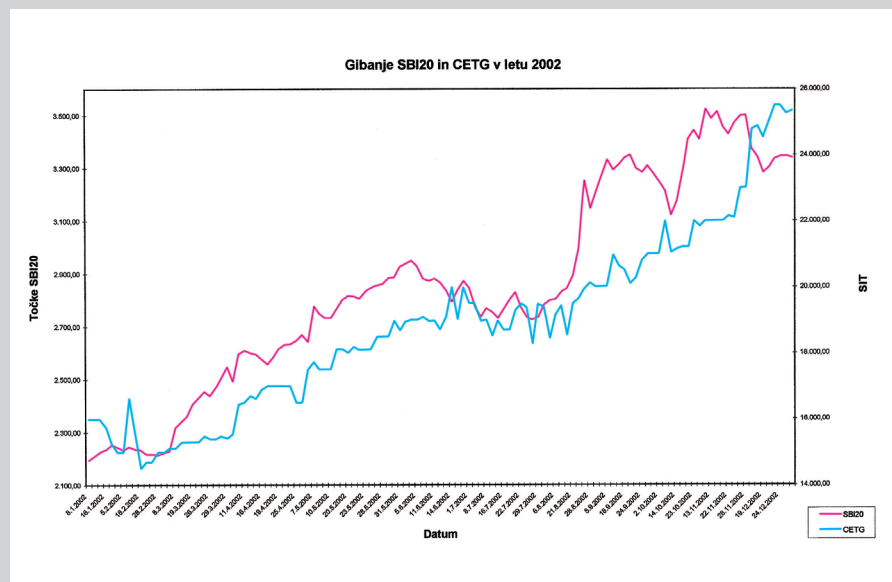
- Dividende bomo izplačali skladno z dividendno politiko za letošnje poslovno leto.
- Letni načrt predvideva maksimiranje knjigovodske vrednosti delnice.

DELNICE DELNIČARJI

Gibanje delnice CETG v 2002

Tečaj delnice družbe z oznako CETG se je lani gibal med 14.500,00 in 25.500,00 tolarji. Najnižjo vrednost je tečaj delnice CETG dosegel 18. februarja 2002, ko je znašal 14.500,00 tolarjev, potem pa je skozi celo leto naraščal z občasnimi odstopanji. 23. in 24. decembra 2002 je dosegel najvišjo vrednost – znašal je 25.500,00 tolarjev. Primerjava trenda gibanja tečaja Cetišove delnice z indeksom SBI20 kaže, da sta gibanji v letu 2002 podobni, to je dokaj vzpenjajoči.

Graf gibanja tečaja indeksa SBI20 in tečaja delnice CETG v letu 2002

NALOŽBENJE

Poudarek 2002:

- Udejanjili smo načrtovane naložbe in izboljšali finančne strukture.

Vlaganja v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva so se glede na leto 2001 nekoliko zmanjšala, medtem ko so se je obseg dolgoročnih finančnih naložb povečal. Naložbe v stalna sredstva smo v letu 2002 financirali pretežno iz lastnih virov, saj se je zadolženost družbe glede na leto 2001 zmanjšala. Zaradi tega so se izboljšale tudi finančne strukture. Likvidnostno rezervo smo, zaradi kratkoročnega padanja obrestnih mer na domačem finančnem trgu, znižali na primernejšo raven. Tako sproščena sredstva smo glede na uresničevanje poslovno pogojenih potreb in spoznane možnosti pri določanju vlaganj naložbili predvsem na dolgi rok, zmanjševali pa smo tudi zadolženost.

V okviru naložb smo poskušali pri vrednotenjih čimbolj celovito upoštevati prenovljene računovodske standarde, kar se je posledično izrazilo v računovodskih izkazih. Osnovni namen tega je realno prikazovanje premoženja in izida, kakor tudi ohranjanje in povečevanje konkurenčnih sposobnosti v prihodnje.

Na področju opredmetenih osnovnih sredstev smo vlagali v opremo za opravljanje osnovne dejavnosti družbe kot tudi za izvajanje projektov. Precej več kot pretekla leta smo vložili v poslovno zgradbo. Nekatere prostore smo obnovili, večji del sredstev pa smo uporabili še za prilagoditev tistih delov poslovne zgradbe, ki so namenjeni uspešni izpeljavi projektov. Pri dolgoročnih finančnih naložbah je šlo za naložbe v delnice uspešnih slovenskih gospodarskih družb (Pivovarna Laško, Gorenjski tisk) ter banke (Probanka). Dezinvestirali smo naložbo v poslovno stavbo na Hrvaškem in naložbo spremenili v povečanje poslovnega deleža v tamkajšnji odvisni družbi.

Obračunana amortizacija, ki je v letu 2002 znašala 927,7 milijonov tolarjev (kar je za dobrih 167 milijonov tolarjev več kot leta 2001), predstavlja pomemben vir samofinanciranja družbe.

Obseg naložb od 1998 do 2002

	1998		1999		2000		2001		2002	
	v 000 SIT	%	v 000 SIT	%	v 000 SIT	%	v 000 SIT	%	v 000 SIT	%
Neopredeljena dolgoročna sredstva	51.717	6,7	7.581	0,9	134.317	18,8	33.807	3,1	22.858	2,4
Gradbeni objekti	35.087	4,5	25.390	2,7	110.102	15,4	28.294	2,6	79.159	8,2
Oprema	689.063	88,8	892.060	96,4	471.297	65,8	1.043.204	94,4	863.294	89,4
skupaj	775.867	100	925.031	100	715.716	100	1.105.305	100	965.311	100

Finančni tokovi pri naložbenju od 1998 do 2002 (nekonsolidiran izkaz finančnih tokov) v 000 SIT

	1998	1999	2000	2001	2002
Pritoki pri naložbenju					
Neopredmetena dolgoročna sredstva	0	0	0	0	0
Opredmetena dolgoročna sredstva	0	0	0	0	401.307
Dolgoročne finančne naložbe	84.968	169.498	1.225	0	0
Kratkoročne finančne naložbe	0	0	782.474	0	739.290
	84.986	169.498	783.699	0	1.140.597
Odtoki pri naložbenju					
Neopredmetena dolgoročna sredstva	52.080	5.603	132.938	21.955	21.459
Opredmetena dolgoročna sredstva	810.373	920.437	506.017	1.322.827	0
Dolgoročne finančne naložbe	0	0	0	74.402	545.021
Kratkoročne finančne naložbe	108.467	620.722	0	711.555	0
	970.920	1.546.762	638.955	2.130.739	566.480

44

NALOŽBENJE

Prikaz bruto dodane vrednosti

	1998	1999	2000	2001	2002
v 000 SIT	1.670.848	2.511.850	1.669.407	1.989.552	2.530.963
verižni indeks (v %)	94,73	150,33	66,46	119,18	127,21

Bruto dodana vrednost na zaposlenega

	2001	2002
v milijonih SIT	4,3	5,4

Bruto dodana vrednost na zaposlenega se je v primerjavi z letom 2001 povečala za 25,6 odstotkov.

Načrti 2003

- Iskali in realizirali bomo primerne naložbene oblike, pri čemer bomo upoštevali letni načrt in poslovne priložnosti.
- Povečali bomo naložbe na mednarodnih trgih.
- Povečali bomo tudi finančno moč.

45

PROIZVODNJA

Poudarek 2002:

- Število proizvodnih ur je bilo višje za 20 odstotkov.
- Uvedli smo računalniško spremljanje proizvodnje.

Proizvodnja v številkah

Proizvodne in administrativne ure	2001	2002
razpoložljive proizvodne ure	304.482	305.151
planirane proizvodne ure	259.749	304.726
dosežene proizvodne ure	257.918	309.377
administrativne proizvodne ure	12.314	12.211
skupne ure	270.232	321.589

Izkoristek proizvodnih ur (v %)

	2001	2002
dosežene proizvodne ure / planirane proizvodne ure	99,3	101,5
delež administrativnih ur v proizvodnji	4,6	3,8

Leta 2001 nismo izkoristili vseh planiranih proizvodnih kapacitet, lani pa smo jih kljub večjim načrtom preseglji za 1,5 odstotka. Količina proizvedenih izdelkov je bila 0,9 odstotkov nižja kot leto prej.

Proizvodnja – količina

	2001	2002
proizvodnja (v kg)	4.936.041	4.889.414

V organizacijski strukturi spadata skladiščenje in transport v širši okvir marketinga, hkrati pa predstavljata pomembno povezavo s proizvodnim oddelkom. V skladišču delujemo po principu sledljivosti izdelkov, k čemur nas zavezuje tudi carinski zakon. Po posebnem postopku sledimo vhodnim materialom vse do končnega izdelka. Tako dokazujemo kakovost izdelkov in državo, od koder smo uvozili material. Z novim informacijskim sistemom načrtujemo posodabljanje proizvodnje in večjo avtomatizacijo.

PROIZVODNJA

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Poudarek 2002:

- Vpeljava standarda ISO 14001 in logistične spremembe pri ravnanju z različnimi vrstami odpadnih snovi so pripomogli, da smo zmanjšali stroške ravnanja z odpadnim materialom.
- Z izobraževanjem in informiranjem smo med zaposlenimi povečali zavest o pomembnosti varovanja delovnega in naravnega okolja.

Uvajanje okoljevarstvenih standardov v prakso

Ravnanje z odpadki ter drugimi nevarnimi in nenevarnimi snovmi na delovnem mestu vpliva na širše naravno okolje. Svoje odgovornosti se mora zavedati podjetje in vsak zaposleni znotraj njega. V Cetisu neposredno ne ogrožamo naravnega okolja, zaposlenim pa zagotavljamo varno delo. V praksi takšno delovanje natančneje opredeljuje naš sistem ravnanja z okoljem in Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Prve aktivnosti za vzpostavljanje sistema ravnanja z okoljem in pridobitev certifikata ISO 14001 so v Cetisu stekle leta 2000, lani pa jih je Tim za ekologijo izvajal posebej pospešeno. V prvi polovici leta smo pripravili dokumentacijo sistema – Poslovnik ravnanja z okoljem ter izdelali vse potrebne organizacijske predpise in navodila. Za še večjo ozaveščenost zaposlenih smo v začetku oktobra organizirali posebna izobraževanja, ki se jih je udeležilo več kot 80 odstotkov zaposlenih. Vsak udeleženec je prejel posebno gradivo za okoljsko usposabljanje in ravnanje z odpadki. Na izobraževanju smo izpostavili:

- predstavitev standarda ISO 14001,
- vzroke uvajanja standarda v Cetis,
- okoljsko politiko,
- okoljsko planiranje,
- vplive poslovanja in proizvodnje na okolje,
- nevarne in nenevarne odpadke, ki nastajajo v podjetju,
- ravnanje z odpadki v podjetju (posnetek stanja, zahteve standarda in načrti).

Že pred izobraževanjem smo začeli izvajati naslednje aktivnosti:

- okoljsko planiranje in monitoring,
- ločevanje odpadkov v pisarnah (papir, tiskalniške kartuše in komunalni odpadki),
- posebno zbiranje odpadnih baterij,
- ločevanje nevarnih odpadkov v proizvodnji, med katerimi je največ odpadnih krp in odpadne embalaže nevarnih snovi.

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Računalniško spremljanje proizvodnje

V lanskem letu smo na osmih ključnih lokacijah strojnega parka uvedli računalniško spremljanje proizvodnih procesov. Podatki za delovni nalog se avtomatsko prenašajo v ustrezne informacijske sisteme, tako da ves čas spremljamo proizvodne procese in bolje izkoristimo strojne kapacitete. Računalniško spremljanje proizvodnje omogoča več stvari:

- natančen pogled v trenutno stanje v proizvodnji,
- zmanjševanje administrativnega dela v proizvodnji,
- kontrolo števila porabljenih ur za določen delovni nalog,
- točno načrtovanje proizvodnih zmogljivosti itd.

Uvajanje novega sistema spremljanja proizvodnje bo omogočala tudi on-line tehnološki nadzor učinkovitosti v proizvodnji.

Načrti 2003

- Povečali bomo produktivnost svojih zmogljivosti.
- Skladno s posodabljanjem proizvodnje bomo posodabljali tudi logistične procese in postopek dela v skladišču in pri transportu.
- Zaposlene v proizvodnji bomo usposabljali za zahtevnejša dela in za ravnanje z novo strojno opremo.

46

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Poudarek 2002:

- Vpeljava standarda ISO 14001 in logistične spremembe pri ravnanju z različnimi vrstami odpadnih snovi so pripomogli, da smo zmanjšali stroške ravnanja z odpadnim materialom.
- Z izobraževanjem in informiranjem smo med zaposlenimi povečali zavest o pomembnosti varovanja delovnega in naravnega okolja.

Uvajanje okoljevarstvenih standardov v prakso

Ravnanje z odpadki ter drugimi nevarnimi in nenevarnimi snovmi na delovnem mestu vpliva na širše naravno okolje. Svoje odgovornosti se mora zavedati podjetje in vsak zaposleni znotraj njega. V Cetisu neposredno ne ogrožamo naravnega okolja, zaposlenim pa zagotavljamo varno delo. V praksi takšno delovanje natančneje opredeljuje naš sistem ravnanja z okoljem in Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Prve aktivnosti za vzpostavljanje sistema ravnanja z okoljem in pridobitev certifikata ISO 14001 so v Cetisu stekle leta 2000, lani pa jih je Tim za ekologijo izvajal posebej pospešeno. V prvi polovici leta smo pripravili dokumentacijo sistema – Poslovnik ravnanja z okoljem ter izdelali vse potrebne organizacijske predpise in navodila. Za še večjo ozaveščenost zaposlenih smo v začetku oktobra organizirali posebna izobraževanja, ki se jih je udeležilo več kot 80 odstotkov zaposlenih. Vsak udeleženec je prejel posebno gradivo za okoljsko usposabljanje in ravnanje z odpadki. Na izobraževanju smo izpostavili:

- predstavitev standarda ISO 14001,
- vzroke uvajanja standarda v Cetis,
- okoljsko politiko,
- okoljsko planiranje,
- vplive poslovanja in proizvodnje na okolje,
- nevarne in nenevarne odpadke, ki nastajajo v podjetju,
- ravnanje z odpadki v podjetju (posnetek stanja, zahteve standarda in načrti).

Že pred izobraževanjem smo začeli izvajati naslednje aktivnosti:

- okoljsko planiranje in monitoring,
- ločevanje odpadkov v pisarnah (papir, tiskalniške kartuše in komunalni odpadki),
- posebno zbiranje odpadnih baterij,
- ločevanje nevarnih odpadkov v proizvodnji, med katerimi je največ odpadnih krp in odpadne embalaže nevarnih snovi.

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Določili smo okoljske cilje in 31 programov, s katerimi jih bomo dosegli. Vsebinsko in finančno najbolj zahtevna programa sta:

- stalno zmanjševanje emisije srebra iz reprodukcije v odpadne vode, k čemur bo pripomogla uvedba nove tehnologije Computer-to-plate (zanj smo predvideli 75 milijonov tolarjev),
- izgradnja novega prostora za skladiščenje barv, nevarnih snovi in odpadkov (predvidoma bo znašal 50 milijonov tolarjev).

Dva izmed programov, ki smo ju uspešno izvedli, sta že pokazala pozitivne finančne učinke:

- ločeno zbiranje odpadkov v pisarnah: zaradi tega je nastalo bistveno manj komunalnih odpadkov, kar je vplivalo na 60-odstotno zmanjšanje stroškov za odvoz in odlaganje komunalnih odpadkov (celoletni prihranek je znašal 4 milijone tolarjev), in
- prehod na uporabo namenskih krp z manjšo težo in večjo vpojnostjo: z izbiro ustreznih odpadnih krp smo znižali njihovo količinsko porabo in spremljajoče stroške njihovega odvažanja.

Količina in stroški odvoza komunalnih odpadkov	2001	2002
količina komunalnih odpadkov (v 000 kg)	116+okoli 2000 m ³	132
stroški odvoza komunalnih odpadkov (v SIT)	7.077.623	2.833.442

*Podatke o količinah smo pridobili v različnih merskih enotah, zato niso povsem primerljivi.

Okoljski monitoring

Lani smo pridobili bolj natančne podatke o količinah posameznih vrst odpadkov, ki jih odlagamo ali vozimo na sežig. Posebno pozornost smo namenili merjenju nevarnih odpadkov, zato da bomo njihovo količino še naprej zmanjševali in jih ustrezno odvažali.

47

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Struktura najbolj pogostih nevarnih odpadkov v proizvodnji v letu 2002

nevarni odpadek	količina (v kg)	ocena deleža (v %)
čistilne krpe, onesnažene z nevarnimi snovmi	18.467	45,4
odpadna embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi	13.527	33,3
odpadne barve in laki	4.862	12,0
odpadna nehalogenirana topila	1.030	2,5
odpadna strojna in motorna olja	860	2,1
odpadna lepila	1.008	2,5
odpadne baterije in akumulatorji	844	2,1
odpadni tonerji, kartuše	40	0,1
odpadni fiksir	*	
odpadni razvijalci	*	

*Pooblaščenemu podjetju kljub številnim pozivom ni posredovalo evidenčnih listov, zato smo letos začeli sodelovati z novim partnerjem, ki odvaža nevarne fotografske odpadke.

Med nenevarne odpadke uvrščamo:

- papir,
- pločevino,
- opilke in ostružke železa,
- odpadne ofset plošče,
- odpadno papirno embalažo,
- odpadno plastično embalažo,
- odpadno leseno embalažo,
- komunalne odpadke,
- greznične gošče,
- odpadke vrednostnih papirjev,
- filterne pogače in
- odpadni papirni prah.

Lani smo pooblaščenemu partnerskemu podjetju predali 782.880 kilogramov uporabnih papirnih odpadkov za recikliranje ter 595.120 kilogramov neuporabnih samolepilnih materialov.

Rezultati meritev dimnih plinov so ustrezali zakonsko določenim mejnim vrednostim. Povečali sta se porabi vode in električne energije, pri čemer moramo poudariti, da so se spremenili zakonodajni predpisi, tarifni sistem in obračunavanje cene električne energije. Za 9 odstotkov se je zmanjšala poraba zemeljskega plina, zato smo v primerjavi z letom 2001 prihranili 4,8 milijonov tolarjev.

Poraba in stroški porabe zemeljskega plina	2001	2002
poraba zemeljskega plina (v m ³)	276.429	251.541
stroški porabe zemeljskega plina (v SIT)	20.954.083	16.134.196

Obveščanje zaposlenih in poslovnih partnerjev

Zaposlene smo redno obveščali o okoljevarstvenih aktivnostih po ustaljenih kanalih: internem informativnem časopisu, obvestilih na oglasnih deskah, elektronski pošti in sestankih. Na osnovi rezultatov smo jih spodbujali k odpravljanju pomanjkljivosti. Na tem področju vodimo posebno evidenco o okoljskem komuniciranju. Iz proizvodnih oddelkov smo prejeli nekaj vprašanj o varovanju okolja ter opozorila glede embaliranja in označevanja odpadkov. O zaostrovanju okoljevarstvenih kriterijev smo s sodelovanjem odgovornih oddelkov obvestili naše poslovne partnerje, kupce in dobavitelje. Izhodišča okoljevarstvene politike smo uvrstili med vsebino na spletno stran podjetja.

Naše napore za večje varovanje delovnega in naravnega okolja smo usklajevali z aktivnostmi, ki jih ureja Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Pregledali in preizkusili smo delovno opremo ter ocenili tveganje za delovna mesta. Pri tem so nam svetovali strokovnjaki za to področje (več v poglavju Kadri in upravljanje človeških virov, Zdravje in varnost pri delu).

V prihodnosti pričakujemo spremembe pri ravnanju z embalažo in odpadno embalažo pri proizvodnji, prometu, porabi, pogojih za zbiranje, ponovno uporabo, predelavo in njeno odstranjevanje. Do leta 2007 se bodo morala slovenska podjetja dokončno prilagoditi vsem dodatnim zahtevam uredbe o emisiji organskih spojin, ki so povzete po evropskih smernicah.

48

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

Načrti 2003

- V strateških načrtih bomo varstvu okolja posvetili še več pozornosti.
- Racionalno bomo ravnali s proizvodnimi viri (vodo, elektriko, surovinami itd).
- Zmanjšali bomo količino odpadkov, med njimi posebej nevarnih odpadkov.
- Vzpostavili bomo okoljske kazalnike za čim bolj realen pregled nenehnega izboljševanja na področju varstva okolja.
- Zmanjšali bomo požarno ogroženost in tveganja za nastanek nesreč v podjetju.
- Vzpostavili bomo računalniški informacijski sistem za spremljanje količin embalaže in odpadne embalaže.
- Začeli bomo uvajati ekološko računovodstvo.
- Pri zaposlenih bomo še naprej večali zavest o pomembnosti prizadevanj za varovanje delovnega in naravnega okolja. Opozarjali jih bomo na morebitne neskladnosti in rezultate merjenj.
- O zahtevah s področja okoljevarstvenih standardov bomo še naprej obveščali naše kupce, dobavitelje in druge javnosti.

49

VAROVANJE DELOVNEGA IN NARAVNEGA OKOLJA

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Poudarek 2002:

- **Največji delež sredstev smo namenili športnim in kulturnim dejavnostim.**
- **Sodelujemo pri uvajanju in izvajanju izobraževalnih vsebin za nove poklice.**

Zavest o družbeni odgovornosti

V Cetisu se zavedamo pomena družbeno odgovornega podjetja, kar dokazujemo z aktivnostmi, ki jih spodbujamo v lokalni in širši družbeni skupnosti. Mednje sodijo sponzorstva, donatorstva, materialni prispevki, sodelovanje pri dogodkih in dobrodelnih akcijah, ustvarjanje mnenja o aktualnem družbenem dogajanju, izjemno pomembno vlogo pa ima upoštevanje okoljevarstvenih standardov. Družbeno odgovorno delovanje v Cetisu predstavlja kompleksno sodelovanje različnih oddelkov: vodstva, marketinga, kadrovske službe, finančnega oddelka in proizvodnje.

V okviru predvidenih sredstev smo lani podprli številne predloge, ki so jih posamezniki in organizacije naslovili na naše podjetje. Kot vsako leto doslej smo v Cetisu za sponzorska in donatorska sredstva namenili približno 1,5 odstotka vseh prihodkov. Največji delež sredstev je pripadel dejavnostim na športnem in kulturnem področju, del sredstev smo namenili določenim družbenim skupinam s posebnimi potrebami, npr. invalidom in otrokom z zdravstvenimi težavami. Nekaj sponzorstev je nastalo na osnovi sodelovanja s poslovnimi partnerji, s katerimi delimo skupne vrednote. Kadar v sodelovanje vložimo večje sponzorske prispevke, poskrbimo za dodatne marketinške aktivnosti, s katerimi utrdimo ugled in podobo v javnosti. Pri donacijskih projektih zaradi njihove narave ne preverjamo posebnih učinkov.

Lokalnim društvom smo za njihove občasne krajevne prireditve (med njimi največ srečelovi) dodelili enostavnejše tiskovine, ki pa so zaradi naraščajočega deleža zahtevnih izdelkov v upadanju. Skupno število vseh društev, klubov in posameznikov, ki smo jim namenili materialni prispevek, je lani znašalo 68.

Športno in kulturno področje

Na športnem področju smo leta 2002 sodelovali pri naslednjih večjih projektih:

- generalni sponzor Atletskega društva Kladivar Cetus Celje od 2001 do 2005,
- moški Rokometni klub Celje Pivovarna Laško,

- Tenis klub Cetus,
- nogometni klub CMC Publikum Celje,
- ženski košarkarski klub Merkur Celje,
- Balonarsko društvo Celje,
- Kolesarsko društvo Radenska Rog,
- Plavalni klub Merit Triglav Kranj,
- Kolesarski klub Krka-Telekom, Novo mesto,
- Ženski rokometni klub CELEIA Celje,
- Smučarski klub Luče,
- Kolesarski klub Perutnina Ptuj,
- Rokometni klub DOL TKI Hrastnik,
- Športno ribiško društvo za morski ribolov Aero Celje in
- Zvezo ribiških družin Celje.

Manjši delež sredstev je pripadel drugim športnim klubom in dogodkom.

Na kulturnem in izobraževalnem področju smo sodelovali pri naslednjih projektih:

- pokroviteljstvo koncerta Celjskega godalnega orkestra,
- prireditev ob dnevu žena "Ljubezen je ena sama pesem",
- Muzej novejšje zgodovine Celje,
- humanitarna akcija "Slike za sondo",
- tradicionalni Anin ples v Rogaški Slatini,
- Društvo Pharos,
- Pevski zbor Cetus,
- posvet ob 50-letnici delovanja Društva ekonomistov,
- sodelovanje pri izdelavi knjižice Trauma, Bolnišnica Celje,
- spominska brošura Prostovoljnega gasilskega društva Ponikva,
- decembrska prireditev "Pravljico Celje",
- nakup računalnikov v Srednji strojni šoli Celje in drugo.

Velik odziv je doživela knjižica Voščila – Dotiki besed. Pri tem posebnem donatorskem projektu smo se povezali z avtorico knjige Ano Četkovič – Vodovnik in Slovenskim odborom za UNICEF.

DRUŽBENA ODGOVORNOST

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Uresničila so se prizadevanja za uvedbo šolanja za poklic medijski tehnik na Celjskem. Na Srednjo strojno šolo Štore so se prvega septembra 2002 prvič vpisali učenci tega programa, ki združuje znanje s področja grafike in informacijske tehnologije. Dijaki se bodo v štiriletnem programu učili osnov o grafičnih procesih, grafičnem in multimedijem oblikovanju, digitalni tipografiji, reprodukciji, fotografiji in video tehniki. Pridobljeno znanje bodo dopolnjevali tudi z delovno prakso. Pri predmetu osnove grafičnih procesov sodelujejo kot predavatelji tudi strokovnjaki iz Cetisa. Aktivno smo sodelovali še s Srednjo računalniško šolo v Velenju, Inštitutom Jožef Štefan in Biotehniško fakulteto v Ljubljani. Cetisovi zaposleni so z družinami koristili počitniške apartmaje na morju in Pohorju.

Načrti 2003

- **Kot generalni sponzor Atletskega društva Kladivar Cetus Celje bomo izpolnili pogodbene obveznosti in se dogovarjali o sprotnih izboljšavah sodelovanja. Na športnem področju vsako leto namenjamo sredstva tudi za moški Rokometni klub Celje Pivovarna Laško in Tenis klub Cetus.**
- **Na kulturnem področju bomo namenili sredstva za Pevski zbor Cetus, Muzej novejšje zgodovine Celje in vse bolj odmevno prireditev Pravljico Celje.**
- **Delež sredstev za sponzorstva in donatorstva bo tudi naprej predstavljal 1,5 odstotkov vseh prihodkov.**
- **Cetisovi strokovnjaki bodo sodelovali pri izvajanju programa za poklic medijski tehnik.**

DRUŽBENA ODGOVORNOST

RACUNOVODSKO POROČILO

RACUNOVODSKO POROČILO

1. UVODNA PREDSTAVITEV DRUŽBE

1.1. Sedež in pravna oblika podjetja ter država

Cetis je delniška družba s sedežem na Čopovi 24 v Celju. Vpisana je v register podjetij Okrožnega sodišča Celje 13.02.1996 pod št. 95/00923.

Osnovni kapital znaša 2.400.000.000 SIT.

Družba je izdala 200.000 delnic po nominalni vrednosti 12.000 SIT.

Vse delnice imajo oznako G in so navadne imenske delnice, vpisane v Centralno klirinško depotno družbo v Ljubljani.

1.2. Narava poslovanja in pomembnejše dejavnosti

Cetis zagotavlja celovite rešitve na področju komunikacij s pomočjo tiskanih in drugih vrst medijev. Njegova vizija je biti prvi v Sloveniji z ustreznimi razvojnimi, investicijskimi in tržnimi aktivnostmi ter zaposlovanjem najboljših kadrov, hkrati pa povečati tržni delež na tujih trgih. Cetis ponuja širok program varnostnih, variabilnih in komercialnih tiskovin ter grafično oblikovanje. V zadnjem času je razširil ponudbo s spremljajočimi storitvami: personalizacijo, arhiviranjem in drugimi.

1.3. Podatki o obvladujočem podjetju

Cetis, d.d., Celje ima 100-odstotni delež v treh podjetjih v tujini. Pri poslovanju družbe se upoštevajo računovodski izkazi podjetij v tujini, katerih poslovanje redno nadziramo.

Celotno letno poročilo je dostopno na sedežu družbe v Celju od 31.03.2003 dalje.

1.4. Podatki o zaposlenih

	2001	2002
število zaposlenih	461	471

1.5. Izobrazbena struktura zaposlenih – povprečje v primerjavi s preteklim letom

stopnja izobrazbe	2001	2002
II. priučeni delavci	132	132
III. kvalificirani delavci	7	7
IV. kvalificirani delavci	152	153
V. srednja stopnja	108	110
VI. višja stopnja	33	32
VII. visoka stopnja	29	30
VIII. magisterij	1	2

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1. BILANCA STANJA na dan 31. decembra 2002

v 000 SIT

SREDSTVA	pojasnila	31.12.2002	struktura v %	31.12.2001	struktura v %	INDEKS 02/01
A. Stalna sredstva		6.135.236	59,1	6.897.770	63,1	88,9
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	3.3.1	33.771	0,3	86.105	0,8	39,2
1. Dolgoročni odložljivi stroški poslovanja		4.507	0,0	45.866	0,4	9,8
3. Dolgoročne premoženjske pravice		29.264	0,3	40.239	0,4	72,7
II. Opredmetena osnovna sredstva	3.3.2	4.770.009	45,9	6.025.230	55,1	79,2
1. Zemljišča in zgradbe		1.891.758	18,2	1.952.521	17,9	96,9
a. Zemljišča		286.071	2,8	286.071	2,6	100,0
b. Zgradbe		1.605.687	15,5	1.666.450	15,2	96,4
2. Proizvajalne naprave in stroji		2.873.645	27,7	4.024.704	36,8	71,4
3. Druge naprave in oprema		1.290	0,0	1.291	0,0	99,9
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo		3.316	0,0	46.714	0,4	7,1
a. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		1.732	0,0	9.888	0,1	17,5
b. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		1.584	0,0	36.826	0,3	4,3
III. Dolgoročne finančne naložbe	3.3.5	1.331.456	12,8	786.435	7,2	169,3
1. Deleži v podjetjih v skupini		109.600	1,1	96.924	0,9	113,1
5. Drugi dolgoročni deleži		1.151.819	11,1	616.512	5,6	186,8
6. Druge dolgoročne finančne terjatve		60.234	0,6	72.999	0,7	82,5
7. Lastni deleži		9.803	0,1	0	0,0	0
B. Gibliva sredstva		4.228.948	40,7	4.015.734	36,7	105,3
I. Zaloge	3.3.8	1.029.734	9,9	983.704	9,0	104,7
1. Material		536.754	5,2	508.565	4,7	105,5
2. Nedokončana proizvodnja		288.242	2,8	274.910	2,5	104,8
3. Proizvodi in trgovsko blago		198.515	1,9	172.458	1,6	115,1
4. Predujmi za zaloge		6.223	0,1	27.771	0,3	22,4
II. Poslovne terjatve	3.3.7	2.582.218	24,9	1.648.645	15,1	156,6
a. Dolgoročne poslovne terjatve		27.045	0,3	40.355	0,4	67,0
2. Dolgoročne terjatve do podjetij v skupini razen pridruženih podjetij		9.315	0,1	20.391	0,2	45,7
4. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		17.730	0,2	19.964	0,2	88,8
b. Kratkoročne poslovne terjatve		2.555.173	24,6	1.608.290	14,7	158,9
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (razen II.b.2., II.b.3.)		2.273.643	21,9	1.395.959	12,8	162,9
2. Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini razen do pridruženih podjetij		188.576	1,8	151.408	1,4	124,5
4. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		92.954	0,9	60.923	0,6	152,6
III. Kratkoročne finančne naložbe	3.3.6	595.654	5,7	1.334.943	12,2	44,6

BILANCA STANJA

54

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1. BILANCA STANJA na dan 31. decembra 2002

v 000 SIT

4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih		595.654	5,7	1.334.943	12,2	44,6
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	3.3.9	21.342	0,2	48.442	0,4	44,1
C. Aktivne časovne razmejitev	3.3.14	16.988	0,2	15.000	0,1	113,3
SREDSTVA		10.381.172	100,0	10.928.504	100,0	95,0
Zabilančna sredstva	3.3.15	1.546.295		1.369.016		112,9
OBVEZNOSTI DO VIROV	pojasnila	31.12.2002	struktura v %	31.12.2001	struktura v %	INDEKS 02/01
A. Kapital	3.3.10	7.641.738	73,6	7.506.972	68,7	101,8
I. Vpoklicani kapital		2.400.000	23,1	2.400.000	22,0	100,0
1. Osnovni kapital		2.400.000	23,1	2.400.000	22,0	100,0
II. Kapitalske rezerve		588.814	5,7	588.814	5,4	100,0
III. Rezerve iz dobička		735.001	7,1	633.422	5,8	116,0
1. Zakonske rezerve		457.492	4,4	457.492	4,2	100,0
2. Rezerve za lastne deleže		9.803	0,1	0	0,0	0
3. Statutarne rezerve		44.012	0,4	0	0,0	0
4. Druge rezerve iz dobička		223.694	2,2	175.930	1,6	127,1
IV. Preneseni čisti poslovni izid		0	0,0	32.590	0,3	0
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta		166.247	1,6	103.174	0,9	161,1
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala		3.751.676	36,1	3.748.972	34,3	100,1
1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala		3.748.972	36,1	3.748.972	34,3	100,0
2. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala		2.704	0,0	0	0,0	0
B. Rezervacije	3.3.11	159.673	1,5	0	0,0	0
3. Druge rezervacije		159.673	1,5	0	0,0	0
C. Finančne in poslovne obveznosti		2.524.803	24,3	3.382.446	31,0	74,6
a. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	3.3.12	724.516	7,0	752.145	6,9	96,3
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank (razen C.a.6., C.a.7.)		702.486	6,8	727.418	6,7	96,6
4. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (razen C.a.6., C.a.7.)		22.030	0,2	24.727	0,2	89,1
b. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	3.3.13	1.800.287	17,3	2.630.301	24,1	68,4
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank (razen C.a.6., C.a.7.)		663.360	6,4	575.636	5,3	115,2
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		96.711	0,9	189.360	1,7	51,1
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (razen C.b.6., C.b.7.)		869.915	8,4	1.162.004	10,6	74,9
6. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do podjetij v skupini razen pridruženih podjetij		2.213	0,0	886	0,0	249,8
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih		168.088	1,6	702.415	6,4	23,9
Č. Pasivne časovne razmejitev	3.3.14	54.958	0,5	39.086	0,4	140,6
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	3.3.14	10.381.172	100,0	10.928.504	100,0	95,0
Zabilančne obveznosti	3.3.15	1.546.295		1.369.016		112,9

BILANCA STANJA

55

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.1. PRILOGA K BILANCI STANJA I. GIBANJE NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH SREDSTEV

v 000 SIT

	Dolgoročno odložljivi stroški	Materialne pravice	Neopredmetena dolgoročna sredstva v izdelavi	skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 01.01.2002	91.209	187.516	1.942	280.667
Pridobitve v poslovnem letu	0	22.858	0	22.858
Prekvalifikacije v poslovnem letu	0	0	-1.414	-1.414
Odtujitve	84.159	1.720	0	85.879
Stanje 31.12.2002	7.050	208.654	528	216.232
Popravek vrednosti				
Stanje 01.01.2002	45.343	149.219	0	194.562
Popravek otvoritvene bilance	-15	0	0	-15
Amortizacija	41.374	32.419	0	73.793
Odtujitve	84.159	1.720	0	85.879
Stanje 31.12.2002	2.543	179.918	0	182.461
Neodpisana vrednost				
Stanje 01.01.2002	45.866	38.297	1.942	86.105
Stanje 31.12.2002	4.507	28.736	528	33.771

PRILOGA K BILANCI STANJA

56

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.2. PRILOGA K BILANCI STANJA II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

v 000 SIT

	Zemljišča	Zgradbe	Nepremičnine skupaj	Oprema kto 040	Druge oprema kto 045,041	Oprema skupaj	Osnovna sredstva v pridobivanju	Dani predujmi	Skupaj brez predujmov	Skupaj
Nabavna vrednost										
Stanje 01.01.2002	286.071	2.982.620	3.268.691	10.160.586	12.384	10.172.970	36.826	9.888	13.478.487	13.488.375
Pridobitve v poslovnem letu	0	79.159	79.159	863.294	0	863.294	907.211	30.136	1.849.664	1.879.800
Prenosi iz investicij v teku	0	0	0	0	0	0	942.453	0	942.453	942.453
Odtujitve	0	73.148	73.148	853.101	0	853.101	0	38.292	926.249	964.541
Prevrednotovanje	0	0	0	-2.321.544	0	-2.321.544	0	0	-2.321.544	-2.321.544
Stanje 31.12.2002	286.071	2.988.631	3.274.702	7.849.235	12.384	7.861.619	1.584	1.732	11.137.905	11.139.637
Popravek vrednosti										
Stanje 01.01.2002	0	1.316.170	1.316.170	6.135.882	11.094	6.146.976	0	0	7.463.146	7.463.146
Popravek otvoritvene bilance	0	0	0	15	0	15	0	0	15	15
Amortizacija	0	80.480	80.480	773.433	0	773.433	0	0	853.913	853.913
Odtujitve	0	13.706	13.706	835.196	0	835.196	0	0	848.902	848.902
Prevrednotovanje	0	0	0	-1.098.544	0	-1.098.544	0	0	-1.098.544	-1.098.544
Stanje 31.12.2002	0	1.382.944	1.382.944	4.975.590	11.094	4.986.684	0	0	6.369.628	6.369.628
Neodpisana vrednost										
Stanje 01.01.2002	286.071	1.666.450	1.952.521	4.024.704	1.290	4.025.994	36.826	9.888	6.015.341	6.025.229
Stanje 31.12.2002	286.071	1.605.687	1.891.758	2.873.645	1.290	2.874.935	1.584	1.732	4.768.277	4.770.009

PRILOGA K BILANCI STANJA

57

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.3. PRILOGA K BILANCI STANJA III. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v 000 SIT

	Delnice in deleži podjetij v skupini	Delnice v pridruženih podjetjih	Druge delnice in deleži		Dolgoročna dana posojila drugim	Odkupljene lastne delnice	Skupaj dolgoročne finančne naložbe
Nabavna oziroma revalorizirana vrednost				Nabavna oziroma revalorizirana vrednost			
Stanje 01.01.2002	96.924	794	616.745	Stanje 01.01.2002	74.253	0	788.716
Povečanja	38.844	0	575.437	Povečanja	691	9.803	624.775
Povečanja iz naslova deležev v dobičku	3.442	0	0	Povečanja iz naslova deležev v dobičku	0	0	3.442
Zmanjšanja	0	0	15.331	Zmanjšanja	2.989	0	18.320
				Prenos na kratkoročne kredite	14.739	0	14.739
Predvrednotovanje	2.541	32	0	Predvrednotovanje	3.133	0	5.706
Stanje 31.12.2002	141.751	826	1.176.851	Stanje 31.12.2002	60.349	9.803	1.389.580
Popravek vrednosti				Popravek vrednosti			
Stanje 01.01.2002	0	794	233	Stanje 01.01.2002	1.254	0	2.281
Popravek vrednosti	32.151	0	25.032	Popravek vrednosti	0	0	57.183
Zmanjšanja	0	0	233	Zmanjšanja	1.168	0	1.401
Predvrednotovanje	0	32	0	Predvrednotovanje	29	0	61
Stanje 31.12.2002	32.151	826	25.032	Stanje 31.12.2002	115	0	58.124
Čista vrednost				Čista vrednost			
Stanje 01.01.2002	96.924	0	616.512	Stanje 01.01.2002	72.999	0	786.435
Stanje 31.12.2002	109.600	0	1.151.819	Stanje 31.12.2002	60.234	9.803	1.331.456

PRILOGA K BILANCI STANJA

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.2. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (RAZLIČICA I.) za leto 2002

v 000 SIT

	pojasnila	doseženo 2002	struktura v %	doseženo 2001	struktura v %	INDEKS 02/01
1. Čisti prihodki od prodaje	6.1.1	9.749.461	98,3	6.598.429	97,9	147,8
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu		7.833.652	79,0	4.595.367	68,2	170,5
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu		1.471.390	14,8	1.535.086	22,8	95,9
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu		382.973	3,9	415.706	6,2	92,1
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujem trgu		61.446	0,6	52.270	0,8	117,6
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	6.1.2	50.874	0,5	92.221	1,4	55,2
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	6.1.3	115.767	1,2	47.796	0,7	242,2
A. SKUPAJ PRIHODKI		9.916.102	100,0	6.738.446	100,0	147,2
5. Stroški blaga, materiala in storitev	6.1.4	5.230.820	52,8	4.157.946	61,7	125,8
a. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		3.034.034	30,6	2.938.147	43,6	103,3
b. Stroški storitev		2.196.786	22,2	1.219.799	18,1	180,1
6. Stroški dela	6.1.5	1.971.234	19,9	1.489.207	22,1	132,4
a. Stroški plač		1.404.562	14,2	1.080.477	16,0	130,0
b. Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)		254.819	2,6	174.649	2,6	145,9
c. Drugi stroški dela		311.853	3,1	234.081	3,5	133,2
7. Odpisi vrednosti	6.1.6	2.253.264	22,7	882.893	13,1	255,2
a. Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		2.154.319	21,7	760.123	11,3	283,4
b. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		98.945	1,0	122.770	1,8	80,6
8. Drugi poslovni odhodki		127.443	1,3	23.674	0,4	538,3
SKUPAJ POSLOVNI ODHODKI IN STROŠKI	6.1.7	9.582.761	96,6	6.553.720	97,3	146,2
B. POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		333.341	3,4	184.726	2,7	180,5
9. Finančni prihodki iz deležev		28.442	0,3	11.827	0,2	240,5
a. Finančni prihodki iz deležev v podjetjih v skupini razen v pridruženih podjetjih		2.731	0,0	3.385	0,1	80,7
b. Finančni prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih		32	0,0	0	0,0	0
c. Drugi finančni prihodki iz deležev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)		25.679	0,3	8.442	0,1	304,2
10. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev		19.048	0,2	1.149	0,0	1657,8
a. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev do podjetij v skupini razen do pridruženih podjetij		700	0,0	1.149	0,0	60,9
c. Drugi finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)		18.348	0,2	0	0,0	0
11. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev		150.555	1,5	192.849	2,9	78,1
a. Finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev do podjetij v skupini razen do pridruženih podjetij		14.089	0,1	9.737	0,1	144,7
b. Finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev do pridruženih podjetij		20	0,0	44	0,0	45,5
c. Drugi finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)		136.446	1,4	183.068	2,7	74,5

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.2. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (RAZLIČICA I.) za leto 2002

v 000 SIT

12. Finančni odhodki za odpise dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb		85.324	0,9	18.505	0,3	461,1
a. Prevrednotovalni finančni odhodki pri finančnih naložbah v podjetja v skupini razen v pridružena podjetja		30.718	0,3	16.023	0,2	191,7
b. Prevrednotovalni finančni odhodki pri finančnih naložbah v pridružena podjetja		0	0,0	793	0,0	0,0
c. Drugi prevrednotovalni finančni odhodki		54.606	0,6	1.689	0,0	3233,0
13. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti		160.042	1,6	194.578	2,9	82,3
a. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti do podjetij v skupini razen do pridruženih podjetij		246	0,0	62	0,0	396,8
b. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti do pridruženih podjetij		68	0,0	0	0,0	0
c. Drugi finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti		159.728	1,6	194.516	2,9	82,1
C. RAZLIKA FINANČNIH PRIHODKOV IN ODHODKOV	6.1.8	-47.321	-0,5	-7.258	-0,1	652,0
14. Davek iz dobička iz rednega delovanja		1	0,0	1	0,0	100,0
15. ČISTI POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA		286.019	2,9	177.467	2,6	161,2
16. Izredni prihodki		32.020	0,3	29.635	0,4	108,0
17. Izredni odhodki		97.977	1,0	103.928	1,5	94,3
a. Izredni odhodki brez prevrednotovalnega popravka kapitala		97.977	1,0	24.174	0,4	405,3
b. Izredni odhodki za prevrednotovalni popravek kapitala		0	0,0	79.754	1,2	0,0
18. Poslovni izid zunaj rednega delovanja	6.1.9	-65.957	-0,7	-74.293	-1,1	88,8
Poslovni izid obračunskega obdobja		220.062	2,2	103.174	1,5	213,3
21. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		220.062	2,2	103.174	1,5	213,3

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

60

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.2.1. PRILOGA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA RAZČLENITEV STROŠKOV PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH

	2002	2001	v 000 SIT
Čisti prihodki od prodaje	9.749.461	6.598.429	
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	435.088	455.006	
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	5.985.240	4.474.186	
Kosmati poslovni izid od prodaje	3.329.133	1.669.237	
Stroški prodanja	1.185.889	965.686	
Stroški splošnih dejavnosti	1.925.670	566.622	
- normalni stroški splošnih dejavnosti	600.114	443.852	
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstvih	1.226.611	0	
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	98.945	122.770	
Drugi poslovni prihodki	115.767	47.797	
Poslovni izid iz poslovanja	333.341	184.726	

2.2.2. Razporeditev čistega dobička

Uprava bo nadzornemu svetu ob sprejemu letnega poročila predlagala, da se od čistega dobička v znesku 166.246.934,13 tolarjev za druge rezerve razporedi 10.746.934,13 tolarjev.

O preostanku bilančnega dobička v znesku 155.500.000,00 tolarjev bo po predlogu uprave in nadzornega sveta odločala skupščina delničarjev.

2.2.3. Predlog uporabe bilančnega dobička

Uprava in nadzorni svet skupščini podjetja predlagata v potrditev naslednjo razdelitev bilančnega dobička za leto 2002 v višini 155.500.000,00 tolarjev:

- za dividende: 150.000.000,00 tolarjev in
- za nagrade nadzornemu svetu: 5.500.000,00 tolarjev.

PRILOGA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

61

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.3. IZKAZ FINANČNEGA IZIDA (RAZLIČICA II.) OD 01.01. DO 31.12.2002

v 000 SIT

	2002	2001
A. FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU	1.163.262	727.871
a. Pritoki pri poslovanju	1.594.882	382.675
Dobiček pred obdavčitvijo	220.063	103.175
Amortizacija	927.707	760.124
Prilagoditve za prihodke	71.629	0
Prilagoditve za odhodke	1.311.044	0
Začetne manj končne poslovne terjatve	-933.573	-471.969
Začetne manj končne AČR	-1.988	-8.655
b. Odtoki pri poslovanju	431.620	-345.196
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	1	1
Končne manj začetne zaloge	46.030	25.542
Začetni manj končni poslovni dolgovi	401.461	-350.527
Začetne manj končne pasivne časovne razmejitve	-15.872	-20.212
c. Prebitek pritokov pri poslovanju (a-b)	1.163.262	727.871
B. FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU	-648.883	-2.130.739
a. Pritoki pri naložbenju	739.290	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb	739.290	0
b. Odtoki pri naložbenju	1.388.173	2.130.739
Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev	21.459	21.955
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev	821.693	1.322.827
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb	545.021	74.402
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih naložb	0	711.555
c. Prebitek pritokov pri naložbenju (a-b)	-648.883	-2.130.739
C. FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU	-541.479	1.436.346
a. Pritoki pri financiranju	2.703	1.436.346
Povečanje kapitala	2.703	484.360
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov	0	156.875
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov	0	795.111
b. Odtoki pri financiranju	544.182	0
Zmanjšanje kapitala	88.000	0
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih dolgov	24.932	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih dolgov	432.077	0
Zmanjšanje obveznosti do lastnikov	-827	0
c. Prebitek pritokov pri financiranju (a-b)	-541.479	1.436.346
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	21.342	48.442
Y. ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	48.442	14.964
X. FINANČNI IZID V OBDOBJU (AC + BC + CC)	-27.100	33.478

62

IZKAZ FINANČNEGA IZIDA

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.4. IZKAZ GIBANJA KAPITALA RAZLIČICA II izkaza gibanja kapitala v obliki sestavljene razpredelnice

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Statusne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	Spolšni prevrednotovalni popravek kapitala	Posebni prevrednotovalni popravek kapitala naložbe	Skupaj kapital
	I / 1	II	III / 1	III / 2	III / 3	III / 4	IV / 1	V / 1	VI / 1	VI / 2 / 2	
A. Stanje 31. decembra 2001	2.400.000	588.814	457.492	0	0	175.930	32.590	103.174	3.748.972	0	7.506.972
B. Premiki v kapital	0	0	0	0	0	0	0	220.062	0	4.137	224.199
a. Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	0	220.062	0	0	220.062
b. Vnos zneska posebnih prevrednotenij kapitala za naložbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.137	4.137
C. Premiki iz kapitala	0	0	0	9.803	44.012	47.764	-32.590	-68.989	0	0	0
a. Razporeditev čistega dobička (bilančnega dobička leta 2001) za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	47.764	-32.590	-15.174	0	0	0
b. Razporeditev čistega dobička za lastne deleže	0	0	0	9.803	0	0	0	-9.803	0	0	0
c. Razporeditev čistega dobička za statutarne rezerve	0	0	0	0	44.012	0	0	-44.012	0	0	0
d. Razporeditev čistega dobička poslov. leta 2002 po sklepu uprave in s soglasjem nadzornega sveta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	0	0	0	0	-88.000	0	-1.433	-89.433
a. Izplačilo dividend za leto 2001	0	0	0	0	0	0	0	-88.000	0	0	-88.000
b. Prenos posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala za zmanjšanje finančnih odhodkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.433	-1.433
D. Stanje 31. decembra 2002	2.400.000	588.814	457.492	9.803	44.012	223.694	0	166.247	3.748.972	2.704	7.641.738

63

IZKAZ GIBANJA KAPITALA

2. RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.4. IZKAZ GIBANJA KAPITALA RAZLIČICA II izkaza gibanja kapitala v obliki sestavljene razpredelnice

Posebni prevrednotovalni popravek kapitala

	Začetno stanje	Premiki v kapital	Premiki iz kapitala	Končno stanje
Iz naslova okrepitve dolgoročnih finančnih naložb		4.137	1.433	2.704

2.4.1. PODATKI IZKAZA BILANČNEGA DOBIČKA ZA LETO 2002

v 000 SIT

	2002	2001
A. ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	220.062	103.174
B. ČISTA IZGUBA POSLOVNEGA LETA	0	0
C. PRENESENI ČISTI DOBIČEK	0	47.764
Č. PRENESENA ČISTA IZGUBA	0	0
D. ZMANJŠANJE KAPITALSKIH REZERV	0	0
E. ZMANJŠANJE REZERV IZ DOBIČKA (1 do 4)	0	0
1.zmanjšanje zakonskih rezerv	0	0
2.zmanjšanje rezerv za lastne deleže	0	0
3.zmanjšanje statutarne rezerv	0	0
4.zmanjšanje drugih rezerv iz dobička	0	0
F. POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA (1 do 4)	53.815	15.174
1.povečanje zakonskih rezerv	0	0
2.povečanje rezerv za lastne deleže	9.803	0
3.povečanje statutarne rezerv	44.012	0
4.povečanje drugih rezerv	0	15.174
G. BILANČNI DOBIČEK (A + C - Č + D + E - F)	166.247	135.764

IZKAZ GIBANJA KAPITALA PODATKI IZKAZA BILANČNEGA DOBIČKA

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi za leto 2002 so sestavljeni na osnovi Slovenskih računovodskih standardov 2001, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo. Pri tem so upoštevane temeljne računovodske predpostavke: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov, časovna neomejenost delovanja ter upoštevanje resnične in poštene predstavitev v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posamičnih cen.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi celotnega računovodenja so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi za leto 2002 zaradi prehoda na nove računovodske standarde niso primerljivi z izkazi za leto 2001. Pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2002 se informacije za prejšnje obračunsko obdobje niso preračunale po novih slovenskih standardih, ampak so se podatki glede na način izkazovanja smiselno prikazali v ustreznih postavkah izidov, pri čemer se je upoštevalo pravilo pomembnosti. Poslovni izidi preteklega obdobja so ostali nespremenjeni.

Računovodski izkazi so sestavljeni v slovenskih tolarjih, zaokroženi so na tisoč tolarjev. Za preračun se uporablja srednji tečaj Banke Slovenije konec obračunskega obdobja.

3.2. Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

3.2.1. Finančna gibanja

Vpogled v finančna gibanja v letu 2002 nam pove, do so nad pričakovanji zaostajali pritoki pri finančnih tokovih iz poslovanja. To je bilo izraziteje samo v zadnjem četrtletju 2002, ko se je obseg terjatev zaradi neplačevanja močno povečal. Finančni tokovi iz tega naslova v prvih dveh mesecih tekočega leta pomenijo povečanje pritokov pri poslovanju, saj je bilo veliko terjatev poravnanih. Glede na leto 2001 je opazen tudi precejšen pozitivni premik pri finančnih tokovih v zvezi z naložbenjem.

Ugoden vpliv na finančne tokove pri financiranju ima oblikovanje dolgoročnih rezervacij, medtem ko je izplačilo dividend in zmanjšanje zadolženosti nanje vplivalo negativno. Omeniti je treba, da so bila pri vseh vrstah finančnih tokov upoštevana vsa pomembna poslovno-finančna načela, finančno okolje in finančna ekonomika.

3.2.2. Upravljanje finančnih tveganj

V letu 2002 je prišlo na denarnem področju pri kratkoročnem poslovanju do nominalizma obrestnih mer in tudi do njihovega padanja. To je zahtevalo popravke v finančni politiki pri izvedbi oziroma pri načinu in usklajevanju

financiranja na raznih področjih. Kljub temu lahko družba trdi, da je valutna in obrestna tveganja primerno obvladovala oziroma da je za njihovo obvladovanje izbrala primerne metode. Na tujem valutnem področju je bila večina finančnih transakcij opravljenih v evrih, pri čemer so bili usklajeni odlivi glede na prilive. Obseg transakcij v drugih valutah je bil zanemarljiv, vendar je tudi pri njih potekalo ocenjevanje gibanj, saj se je družba poskušala zavarovati pred neugodnimi spremembami deviznih tečajev. Pri načrtovanju transakcij v tujih valutah je upoštevala devizno pozicijo.

Družba ni najemala kratkoročnih posojil razen ob koncu leta, ko je najela dolgoročno posojilo v evrih, s katerim je financirala nakup večbarvnega tiskarskega stroja. Obrestne mere, na osnovi katerih so bile sklenjene posojilne pogodbe, so bile ugodne tako z vidika roka kot tveganja glede vezave in njihove spremenljivosti (EURIBOR). Tveganja je družba zmanjševala še z razpršenostjo naložb ter pri tem dogovarjala čim večje donose. Pri kratkoročnih finančnih naložbah v vrednostne papirje so bili izvedeni tako imenovani repo posli.

Konec leta so se terjatve do določenih kupcev zelo povečale, vendar je bilo ocenjeno, da so njihove težave prehodnega značaja, kar se je potrdilo tudi v prvih dveh mesecih tekočega leta. Tveganje neplačevanja kupcev je družba skušala zmanjševati z ustreznimi operativnimi ukrepi pred in po nastanku posameznih terjatev. Družba glede na zahteve trga prodaja v glavnem na odprt račun, vendar je bil delež neunovčenih terjatev leta 2002 manjši kot v preteklem letu. Upravljanje s terjatvami je vseskozi povezano z upravljanjem obveznosti.

Finančna struktura se je v letu 2002 glede na leto 2001 izboljšala. V letu 2002 so čista obratna sredstva, kot razlika med kapitalom in dolgoročnimi rezervacijami ter stalnimi sredstvi, znašala 1,666 milijonov SIT. S temi viri je pokrit del gibljivih sredstev in sicer: zaloge v celoti ter 25 odstotkov vrednosti poslovnih terjatev. V letu 2001 so čista obratna sredstva znašala 609 milijonov SIT in so pokrila samo 62 odstotkov zalog.

3.2.3. Dana jamstva

Družba je dovolila vpis obremenitev hipotek za prejeta dolgoročna posojila do vračila v višini 773.495 tisoč SIT. V zabilančni evidenci ima knjižene tudi prejete garancije v vrednosti 211.314 tisoč SIT.

3.2.4. Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, se ob nastanku dogodka in konec obračunskega obdobja preračunajo po srednjem tečaju Banke Slovenije. Tečajne razlike povečujejo oziroma zmanjšujejo finančne prihodke in odhodke.

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3. Računovodske usmeritve in pojasnila k bilančnim postavkam

Pri izkazovanju in vrednotenju postavk se uporabljajo določila veljavnih računovodskih standardov. Pri vrednotenju postavk, pri katerih standardi dajejo družbi možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je družba uporabila usmeritve, zapisane v Pravidniku o računovodstvu in financah. Opisane so v nadaljevanju.

Pojasnila so potrebna za vse pomembnejše postavke, katerih posamezna vrednost presega določen odstotek vrednosti v sredstvih oziroma v virih sredstev. Način opredelitve in pomembnost je razvidna v Pravidniku o računovodstvu in financah.

Družba se odloča o krepih takrat, kadar se v posameznem koledarskem letu tečaj evra v tolarjih poveča za več kot 5,5 odstotkov.

3.3.1. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmetena dolgoročna sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice in dolgoročno odložene stroške.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost neopredmetenega dolgoročnega sredstva, nastalega v podjetju, tvorijo stroški, ki jih povzročijo njegova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati. Neopredmetena dolgoročna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo. Zmanjšujejo se zaradi obračunane enakomerne časovne amortizacije.

Med dolgoročne premoženjske pravice se uvršča predvsem nakup računalniških programov.

3.3.2. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve.

Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev zaradi oslabitve je bilo opravljeno v višini 1.223.000 tisoč SIT. Ocenitev vseh opredmetenih sredstev je izvedel s strani Slovenskega inštituta za revizijo pooblaščen samostojni ocenjevalec vrednosti skladno z metodami ocenjevanja vrednosti in s slovenskimi računovodskimi standardi. Oslabitev knjigovodske vrednosti na nadomestljive vrednosti opreme se šteje kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	v % min.	v % max.
Neopredmetena dolg. sredstva	33	50
Gradbeni objekti	2,5	6
Oprema grafične dejavnosti	5,56	33,3
Laboratorijska oprema	10	33,3
Vozila	14,3	25
Telefoni, telegr. centrala	33,3	33,3
Pohištvo	16,5	20
Pisarni stroji, računalniška oprema	12,5	33,3
Oprema za protipožarno varnost	33,3	33,3
Merilne in kontrolne naprave	16,6	33,3

3.3.5. Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročna finančna naložba v kapital, lastniške vrednostne papirje drugih podjetij ali dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka bodisi plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov, bodisi pošteni vrednosti drugih nadomestil za nakup, ki jih je dal naložbenik, na dan menjave, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno naložbi. Dolgoročne finančne naložbe v kapital odvisnih in pridruženih podjetij, ki so zajete v skupinske računovodske izkaze, se v posamičnih računovodskih izkazih vrednotijo po kapitalski metodi, tako da se letno povečujejo za tisti del čistega dobička odvisnih podjetij, ki pripada obvladujočemu podjetju. Za učinek prevrednotenja se poveča oziroma zmanjša prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami. Dolgoročne finančne naložbe, izražene v tuji valuti, se preračunajo na srednji tečaj Banke Slovenije na dan bilanciranja.

Del dolgoročnih finančnih naložb se izkaže med kratkoročne finančne naložbe, kadar zapadejo v plačilo najkasneje v letu dni od datuma bilance stanja.

Pomembna dolgoročna finančna naložba je tista, katere vrednost presega 30 odstotkov vrednosti vseh naložb ali ta naložbe presega vsaj 5 odstotkov vrednosti vseh sredstev.

- Datum prevrednotenja: 31.12.2002; učinki so knjiženi med prevrednotovalnimi odhodki.
- Obstoj in znesek pravnih omejitev: v zemljiški knjigi so vpisane hipoteke za zavarovanje obveznosti iz naslova prejetih posojil v znesku 773.495 tisoč SIT.
- Znesek obveznosti do dobaviteljev za nakup osnovnih sredstev je konec leta 2002 znašal 94,3 milijonov SIT.

Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega osnovnega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke (če je prva večja od druge) oziroma med prevrednotovalne poslovne odhodke (če je druga večja od prve).

3.3.3. Kasneje nastali stroški v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi

Stroški, ki kasneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot odhodki, ko se pojavijo.

3.3.4. Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega dolgoročnega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca potem, ko se je začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katero je namenjeno.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se začne amortizirati, ko je na voljo za uporabo.

66

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

67

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3.7. Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa, ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo, tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo. Dani predujmi za opredmetena osnovna sredstva so v isti skupini kot opredmetena osnovna sredstva, dani predujmi za zaloge pa so sestavni del zalog.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive terjatve, če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Popravki terjatev se oblikujejo na osnovi analize izterljivosti vsake posamezne terjatve. Osnova za popravek so neplačane terjatve, ki niso plačane v roku 90 dni po zapadlosti. Povprečni popravek terjatev do kupcev za leto 2002 znaša 0,5 odstotka čistih prihodkov od prodaje, medtem ko je v letu 2001 znašal 1,6 odstotka. Od vseh terjatev do kupcev so:

- zapadle terjatve v vrednosti 1.539.204 tisoč SIT in
- nezapadle terjatve v vrednosti 971.093 tisoč SIT.

Kadar je odpis terjatve utemeljen z ustrežno listino, se pokrije v breme tako vzpostavljenega popravka vrednosti terjatev.

Vse terjatve, izražene v tuji valuti, se preračunajo na srednji tečaj Banke Slovenije.

Pomembna terjatev je tista, katere vrednost presega 30 odstotkov vrednosti vseh terjatev, če terjatev znaša vsaj 3 odstotke vseh sredstev na dan bilance stanja.

Družba prodaja svoje izdelke in storitve v glavnem na odprt račun.

3.3.8. Zaloge

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevratljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Količinska enota proizvoda oziroma nedokončane proizvodnje se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po proizvajalnih stroških. Te sestavljajo neposredni stroški materiala, neposredni stroški dela, neposredni stroški storitev, neposredni stroški amortizacije in splošni proizvajalni stroški. Splošni proizvajalni stroški so stroški materiala, storitev in dela amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvajalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezati z nastajajočimi poslovnimi učinki.

Zaloge se vodijo po stalnih cenah, odmiki se spremljajo po skupinah zalog.

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3.11. Dolgoročne rezervacije

Dolgoročne rezervacije so lahko dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno odloženih prihodkov ali dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov.

Družba je oblikovala rezervacije za namen dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov iz naslova tožb in odškodnin. Osnova za njihovo oblikovanje so pogodbe, pravne podlage in mnenja strokovnjakov.

Rezervacije za dana jamstva ob prodaji določenih proizvodov in storitev so bile oblikovane glede na oceno tveganja za reklamacije in sicer v odstotkih od njihovih prihodkov.

3.3.12. Dolgoročni dolgovi

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni ter dolgoročni.

Finančni dolgovi se pojavljajo, ker posojilodajalci vnašajo v podjetje denarna sredstva ali ker z denarjem poplačujejo njegove dolgove, poslovni dolgovi pa se pojavljajo, ker dobavitelji vnašajo v podjetje prvine, potrebne pri proizvodnji in opravljanju storitev.

Dolgoročni dolgovi se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolgove, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Dolgoročni dolgovi do tujine se preračunajo v domačo valuto na dan nastanka. Tečajne razlike predstavljajo odhodke ali prihodke financiranja.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler se ne pojavi potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo.

Med dolgoročne dolgove spadajo dolgoročna posojila, dobljena pri domačih bankah. Del teh posojil je do vračila zavarovan s hipoteko.

Dolg je pomemben, če njegova posamezna vrednost presega 40 odstotkov vseh dolgov, če znaša vsaj 4 odstotke vrednosti vseh virov sredstev.

3.3.13. Kratkoročni dolgovi

Kratkoročne dolgove sestavljajo tudi dolgoročna posojila, dobljena pri bankah v državi. Gre za tisti del posojil, ki zapade v letu dni od bilance stanja.

Zaloge se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če knjigovodska vrednost, vključno s tisto po zadnjih dejanskih nabavnih cenah oziroma proizvodnih cenah, presega njihovo tržno vrednost. Pomembna zaloga je tista, ki presega v vrednosti 30 odstotkov vseh zalog, če ta zaloga znaša vsaj 3 odstotke vrednosti vseh sredstev. Popravki vrednosti so bili oblikovani za zaloge v reklamacijskih skladiščih ter za zaloge materiala, proizvodov in blaga. Pri tem je družba upoštevala tiste zaloge, ki niso imele gibanja več kot 13 mesecev (prejšnje leto 24 mesecev). Takšnih zalog je 5,9 odstotkov glede na vse zaloge, vrednostno znašajo 60.569 tisoč SIT. Zaradi primerjave zalog po knjigovodski vrednosti z iztržljivo vrednostjo je bilo oblikovanih popravkov 3,8 odstotkov glede na vso vrednost zalog.

3.3.9. Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljata gotovina in knjižni denar. Gotovina je denar v blagajni v obliki bankovcev in kovancev. Knjižni denar je denar na računih pri bankah. Sestavljajo ga takoj razpoložljiva denarna sredstva. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema.

Prevrednotenje denarnih sredstev se izvrši v primeru denarnih sredstev, izraženih v tujih valutah, če se po prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, lahko poveča ali zmanjša prvotno izkazano vrednost in predstavlja redni finančni prihodek oziroma redni finančni odhodek.

3.3.10. Kapital

Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, ostanek čistega dobička poslovnega leta ter splošni in posebni prevrednotovalni popravek kapitala.

Družba je od septembra do novembra 2002 pridobila 460 lotov lastnih delnic, kar predstavlja 0,23-odstotni delež v osnovnem kapitalu (nominalno 5.520 tisoč SIT). Nabavna vrednost vseh delnic je znašala 9.803 tisoč SIT. Družba je delnice kupila skladno z 2. alinejo 240. člena Zakona o gospodarskih družbah.

Splošnega prevrednotenja kapitala družba ni izvedla, ker rast tečaja evra v tolarjih ni presegal 5,5 odstotkov. Čisti dobiček za leto 2002 na delnico znaša 1.100,31 SIT.

Če bi upoštevali spremembo tečaja evra oziroma rast cen življenjskih potrebščin v letu 2002 pri preračunu kapitala, bi bil poslovni izid zmanjšan:

- pri upoštevanju sprememb tečaja evra za 298.483 tisoč SIT,
- pri upoštevanju rasti cen življenjskih potrebščin za 537.220 tisoč SIT.

68

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

69

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

Prihodki v letu 2002 presegajo prihodke leta 2001 za 47,8 odstotkov. Od tega se je prodaja proizvodov in storitev na domačem trgu povečala za 10,8 odstotnih točk v strukturi skupnih prihodkov. Največ so k takšnim prihodkom v strukturi proizvodov prispevali programi vrednostnih tiskovin, samolepilnih etiket in obrazcev. Prodaja podjetjem v skupini predstavlja 23,4 odstotkov prihodkov, doseženih na tujem trgu. Družba v Pravidniku o računovodstvu in financah ni opredelila področnih in območnih odsekov poslovanja in zato o njih ne poroča.

3.3.16.2. Finančni prihodki

Finančni prihodki so prihodki iz naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami in tudi v zvezi s terjatvami. Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu ne glede na prejeme, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti. Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero. Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavijo ob odtujitvi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb ob upoštevanju predhodnega prevrednotovalnega popravka kapitala iz naslova predhodne okrepitve finančnih naložb.

3.3.16.3. Izredni prihodki

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih, največ je odškodnin.

3.3.17. Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

3.3.17.1. Poslovni odhodki

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma ko je trgovsko blago prodano. Poslovni odhodki so načeloma enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se

zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. V poslovne odhodke se vštevata tudi nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje, ne glede na njihov vpliv na poslovni izid. Prevrednotovanje stroškov amortizacije, materiala in storitev povečuje prevrednotovalne poslovne odhodke. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve. Družba od 01.07.2002 namenja za dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje zaposlencev 3 odstotke bruto plače ob pogoju, da se zaposlenec odpove 1,615 odstotku bruto plače za isti namen.

3.3.17.2. Finančni odhodki

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje. Finančni odhodki se pripoznajo po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi. Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavijo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve ter v zvezi z okrepitevijo dolgoročnih in kratkoročnih dolgov.

3.3.17.3. Izredni odhodki

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih, pretežno so to odškodnine.

3.3.18. Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je sestavljen po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2002, bilance stanja na dan 31.12.2001, podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2002 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov in za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk. Družba je izbrala obliko finančnega izida po skrajšani različici II.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

4. DRUGA RAZKRITJA

4.1. Razkritja po skupinah oseb: člani uprave, nadzornega sveta in zaposleni po individualnih pogodbah

Znesek vseh prejemkov (bruto plače, bonitete, povračila, dividende, sejinine), ki so jih za opravljanje funkcij oziroma nalog prejele v poslovnem letu skupine oseb, je razdeljen med naslednje skupine oseb:

- uprava:	25.079 tisoč SIT,
- ostali zaposleni po individualni pogodbi (10 oseb):	167.476 tisoč SIT in
- nadzorni svet:	7.989 tisoč SIT.

Stanje obveznosti iz naslova namenskih posojil, ki jih je družba odobrila delavcem iz teh skupin, je konec leta 2002 znašala 7.161 tisoč SIT.

Obrestna mera za navedena posojila znaša 7 odstotkov letno in je vezana na valutno klavzulo (EUR).

Znesek odplačanih posojil v letu 2002 znaša 1.669 tisoč SIT.

4.2. Kazalniki po slovenskih računovodskih standardih

Kazalnik	2002	2001
Stopnja lastniškosti financiranja: kapital / obveznosti do virov sredstev	73,61 %	68,69 %
Stopnja dolgoročnosti financiranja: vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z dolgoročnimi rezervacijami) / obveznosti do virov sredstev	82,13 %	75,57 %
Stopnja osnovnosti investiranja: osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti) / sredstva	46,27 %	55,92 %
Stopnja dolgoročnosti investiranja: vsota osnovnih sredstev (po neodpisani vrednosti), dolgoročnih finan. naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva	59,36 %	63,49 %
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev: kapital / osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	1,59	1,23
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient): likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,02	0,04
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient): vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev / kratkoročne obveznosti	2,85	1,37
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient): kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti	4,85	3,45
Koeficient gospodarnosti poslovanja: poslovni prihodki / poslovni odhodki	1,03	1,03
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala: čisti dobiček v poslovnem letu / povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida proučevanega leta)	2,97	1,49
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala: vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital	*6,25	3,67

*Opomba: izračun na osnovi predloga za izplačilo dividend

DRUGA RAZKRITJA

4. DRUGA RAZKRITJA

4.3. Kazalniki poslovanja po izboru družbe

Kazalnik	2002	2001
Čista donosnost kapitala: čisti dobiček poslovnega leta / povprečni kapital	2,91	1,43
Čista donosnost sredstev: čisti dobiček poslovnega leta / povprečna sredstva	2,07	1,03
Čista donosnost prodaje: čisti dobiček poslovnega leta / čisti prihodki iz prodaje	2,26	1,57
Koeficient obračanja investiranega kapitala: prihodki od poslovanja / povprečna sredstva	0,93	0,67
Stopnja dolgoročnosti obveznosti: (kapital + dolg. rezerv. + dolg. obv. iz financiranja + dolg. obv. iz posl. + dolg. PČR) / obveznosti do virov	81,32	75,57
Stopnja kratkoročnosti sredstev: (gibljiva sredstva brez (dolg. terjat. iz posl. + dolg. PČR)) / sredstva	39,28	28,50
Koeficient komercialnega terjatvenega obveznostnega razmerja: terjatve do kupcev / obveznosti do dobaviteljev	2,82	1,33
Koeficient obračanja zaloga materiala: porabljeni material v letu dni / povprečna zaloga materiala	5,07	5,09
Koeficient gospodarnosti poslovanja: prihodki od poslovanja / odhodki od poslovanja:	1,03	1,02
- brez preprodaje	1,04	1,00
- preprodaja	1,02	1,03
Stopnja delovne stroškovnosti prihodkov od poslovanja:		
- stroški dela / prihodki od poslovanja:	19,88	22,79
- brez preprodaje:	20,81	24,53
Stopnja materialne stroškovnosti prihodkov od poslov:		
- stroški materiala / prihodki od poslovanja:	30,60	44,53
- brez preprodaje:	32,03	40,51
Prihodki od poslovanja na delavca: prihodki od poslovanja / število zaposlenih glede na efektivno število ur	21.053.294 SIT	14.039.209 SIT

DRUGA RAZKRITJA

REVIZORJEVO POROČILO

Delničarjem družbe Cetus grafično podjetje d.d. Celje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Cetus grafično podjetje d.d., Celje, ki jih sestavljajo bilanca stanja na dan 31.12.2002, izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida ter izkaz gibanja kapitala za leto 2002 s pojasnili. Uprava družbe je odgovorna za računovodske izkaze, odgovornost revizorja je, da izrazi mnenje o njih. Pregledali smo tudi vsebinsko skladnost poslovnega poročila z računovodskimi izkazi, ki so sestavni del letnega poročila.

Revidirali smo v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Mednarodnimi stališči revidiranja, ki jih je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov. Ti zahtevajo od nas načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev primerne zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo bistveno napačnih navedb. Revizija vključuje preizkuševalno preverjanje dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Revizija vključuje tudi presojanje uporabljenih računovodskih načel in pomembnih ocen ravnateljstva ter ovrednotenje celovite predstavitve računovodskih izkazov. Prepričani smo, da je opravljena revizija dobra podlaga za dano mnenje.

Menimo, da računovodski izkazi navedeni v prvem odstavku, izkazujejo resnično in pošteno sliko finančnega stanja družbe na dan 31.12.2002, izid njenega poslovanja ter gibanje finančnih tokov v letu 2002, v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje in poslovno svetovanje, d.o.o.

Vera Menard
Vera Menard, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
partner

Marjan Mahnič
Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
direktor

Ljubljana, 28. februar 2003

KPMG Slovenija, d.o.o.

SKUPINSKO RAČUNOVODSKO POROČILO

SKUPINSKO RAČUNOVODSKO POROČILO

1. UVODNA PREDSTAVITEV SKUPINE

1.1. Skupina CETIS in poslovno povezane osebe

Skupino Cetis sestavljajo matična družba CETIS, d.d. s sedežem v Celju in odvisni družbi, ki sta v 100-odstotni lasti matične družbe:

- CETIS-ZG, poduzeče za trgovino i usluge, d.o.o., in
- CETIS dooel, Uvoz - izvoz, Skopje.

Za navedene družbe so sestavljeni skupinski računovodski izkazi.

1.2. Narava poslovanja in pomembnejše dejavnosti

Skupina Cetis zagotavlja celovite rešitve na področju komunikacij s pomočjo tiskanih in drugih vrst medijev. Njena vizija je biti prvi v Sloveniji z ustreznimi razvojnimi, investicijskimi in tržnimi aktivnostmi ter zaposlovanjem najboljših kadrov, hkrati pa povečati tržni delež na tujih trgih. Skupina ponuja širok program varnostnih, variabilnih in komercialnih tiskovin ter grafično oblikovanje. V zadnjem času je ponudbo razširila s spremljajočimi storitvami, kot so: personalizacija, arhiviranje in druge.

1.3. Podatki o obvladujočem podjetju

Skupinsko letno poročilo sestavlja Cetis, d.d. s sedežem v Celju. Celotno letno poročilo je dostopno na sedežu družbe v Celju od 31.03.2003 dalje.

1.4. Prevajanje tujih računovodskih izkazov

Uskupinjevanje je bilo izvedeno v slovenski valuti SIT (slovenski tolar). Računovodski izkazi odvisnih družb v tujini so bili prevedeni iz HRK (hrvaških kun) oziroma MAD (makedonskih denarjev) v SIT (slovenske tolarje) in sicer postavke bilance stanja po tečaju na dan 31.12.2002 in postavke izkaza uspeha po povprečnem tečaju za leto 2002:

	MAD	HRK
31.12.2001	3,63260	30,1816
31.12.2002	3,74530	30,8380
Povprečni tečaj leta 2001	3,55285	29,0817
Povprečni tečaj leta 2002	3,68895	30,5098

UVODNA PREDSTAVITEV SKUPINE

1.5. Načela uskupinjevanja

V ločenih računovodskih izkazih matičnega podjetja so naložbe v hčerinske družbe ovrednotene po kapitalski metodi.

Pri izdelavi skupinskih računovodskih izkazov je bila uporabljena metoda popolnega uskupinjevanja.

Iz skupinske bilance stanja so izločene:

- terjatve in obveznosti med družbami v skupini,
- naložbe matične družbe in kapital hčerinskih družb ter
- sprememba v zalogah zaradi dobička v neprodanih zalogah z vplivom na čisti dobiček poslovnega leta v kapitalu.

Iz skupinskega izkaza poslovnega izida so izločeni:

- prihodki in odhodki iz naslova prodanih izdelkov, storitev in prodanega materiala med družbami ter
- ocenjen znesek dobička v neprodanih zalogah.

1.6. Podatki o zaposlenih

	2002	2001
Število zaposlenih	498	489

1. UVODNA PREDSTAVITEV SKUPINE

1.7. Izobrazbena struktura zaposlenih – povprečje v primerjavi s preteklim letom

stopnja izobrazbe	2001	2002
II. priučeni delavci	132	132
III. kvalificirani delavci	7	7
IV. kvalificirani delavci	160	161
V. srednja stopnja	122	124
VI. višja stopnja	35	33
VII. visoka stopnja	34	34
VIII. magisterij	1	2

1. UVODNA PREDSTAVITEV SKUPINE

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1. SKUPINSKA BILANCA STANJA na dan 31. decembra 2002

v 000 SIT

SREDSTVA	31.12.2002	struktura v %	31.12.2001	struktura v %	INDEKS 02/01
A. Stalna sredstva	6.096.086	58,1	6.895.114	61,9	88,4
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	33.771	0,3	86.105	0,8	39,2
1. Dolgoročni odložljivi stroški poslovanja	4.507	0,0	45.866	0,4	9,8
3. Dolgoročne premoženjske pravice	29.264	0,3	40.239	0,4	72,7
II. Opredmetena osnovna sredstva	4.838.440	46,1	6.116.059	54,9	79,1
1. Zemljišča in zgradbe	1.914.263	18,2	1.998.431	17,9	95,8
a. Zemljišča	286.071	2,7	286.071	2,6	100,0
b. Zgradbe	1.628.192	15,5	1.712.360	15,4	95,1
2. Proizvajalne naprave in stroji	2.919.571	27,8	4.069.624	36,5	71,7
3. Druge naprave in oprema	1.290	0,0	1.290	0,0	100,0
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	3.316	0,0	46.714	0,4	7,1
a. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	1.732	0,0	9.888	0,1	17,5
b. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	1.584	0,0	36.826	0,3	4,3
III. Dolgoročne finančne naložbe	1.223.875	11,7	692.950	6,2	176,6
1. Deleži v podjetjih v skupini	1.105	0,0	1.255	0,0	88,0
5. Drugi dolgoročni deleži	1.152.733	11,0	617.399	5,5	186,7
6. Druge dolgoročne finančne terjatve	60.234	0,6	74.296	0,7	81,1
7. Lastni deleži	9.803	0,1	0	0,0	0
B. Gibljiva sredstva	4.375.757	41,7	4.220.671	37,9	103,7
I. Zaloge	1.074.507	10,2	1.042.184	9,4	103,1
1. Material	551.241	5,3	530.230	4,8	104,0
2. Nedokončana proizvodnja	288.242	2,7	274.910	2,5	104,8
3. Proizvodi in trgovsko blago	228.288	2,2	218.192	2,0	104,6
4. Predujmi za zaloge	6.736	0,1	18.852	0,2	35,7
II. Poslovne terjatve	2.653.537	25,3	1.768.459	15,9	150,0
a. Dolgoročne poslovne terjatve	17.730	0,2	19.965	0,2	88,8
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	17.730	0,2	19.965	0,2	88,8
b. Kratkoročne poslovne terjatve	2.635.807	25,1	1.748.494	15,7	150,7
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (razen II.b.2., II.b.3.)	2.541.797	24,2	1.686.969	15,1	150,7
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	94.010	0,9	61.525	0,6	152,8
III. Kratkoročne finančne naložbe	596.649	5,7	1.338.739	12,0	44,6
4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih	596.649	5,7	1.338.739	12,0	44,6

SKUPINSKA BILANCA STANJA

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1. SKUPINSKA BILANCA STANJA na dan 31. decembra 2002

	31.12.2002	struktura v %	31.12.2001	struktura v %	INDEKS 02/01
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	51.064	0,5	71.289	0,6	71,6
C. Aktivne časovne razmejitev	22.174	0,2	20.202	0,2	109,8
SREDSTVA	10.494.017	100,0	11.135.987	100,0	94,2
Zabilančna sredstva	1.546.295		1.369.016		112,9
OBVEZNOSTI DO VIROV	31.12.2002	struktura v %	31.12.2001	struktura v %	INDEKS 02/01
A. Kapital	7.628.363	72,7	7.501.047	67,4	101,7
I. Vpoklicani kapital	2.400.000	22,9	2.400.000	21,6	100,0
1. Osnovni kapital	2.400.000	22,9	2.400.000	21,6	100,0
II. Kapitalske rezerve	588.814	5,6	588.814	5,3	100,0
III. Rezerve iz dobička	729.076	6,9	633.422	5,7	115,1
1. Zakonske rezerve	457.492	4,4	457.492	4,1	100,0
2. Rezerve za lastne deleže	9.803	0,1	0	0,0	0,0
3. Statutarne rezerve	44.012	0,4	0	0,0	0,0
4. Druge rezerve iz dobička	217.769	2,1	175.930	1,6	123,8
IV. Preneseni čisti poslovni izid	0	0,0	27.059	0,2	0,0
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	169.821	1,6	102.780	0,9	165,2
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	3.748.972	35,7	3.748.972	33,7	100,0
1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	3.748.972	35,7	3.748.972	33,7	100,0
VII. Uskupinjevalni popravek kapitala	-8.320	-0,1	0	0,0	0
B. Rezervacije	159.673	1,5	0	0,0	0
3. Druge rezervacije	159.673	1,5	0	0,0	0
C. Finančne in poslovne obveznosti	2.651.023	25,3	3.597.668	32,3	73,7
a. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	724.516	6,9	752.145	6,8	96,3
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank (razen C.a.6., C.a.7.)	702.486	6,7	727.418	6,5	96,6
4. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (razen C.a.6., C.a.7.)	22.030	0,2	24.727	0,2	89,1
b. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	1.926.507	18,4	2.845.523	25,6	67,7
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank (razen C.a.6., C.a.7.)	672.903	6,4	594.801	5,3	113,1
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	113.534	1,1	206.773	1,9	54,9
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (razen C.b.6., C.b.7.)	871.938	8,3	1.162.760	10,4	75,0
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	268.132	2,6	881.189	7,9	30,4
Č. Pasivne časovne razmejitev	54.958	0,5	37.272	0,3	147,5
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	10.494.017	100,0	11.135.987	100,0	94,2
Zabilančne obveznosti	1.546.295		1.369.016		112,9

SKUPINSKA BILANCA STANJA

78

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.1. PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA

v 000 SIT

	Dolgoročno odložljivi stroški	Materialne pravice	Neopredmetena dolgoročna sredstva v izdelavi	skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 01.01.2002	91.209	187.516	1.942	280.667
Pridobitve v poslovnem letu	0	22.858	0	22.858
Prekvalifikacije v poslovnem letu	0	0	-1.414	-1.414
Odtujitve	-84.159	-1.720	0	-85.879
Prevrednotovanje	0	0	0	0
Stanje 31.12.2002	7.050	208.654	528	216.232
Popravek vrednosti				
Stanje 01.01.2002	45.343	149.219	0	194.562
Popravek otvoritvene bilance	-15	0	0	-15
Amortizacija	41.374	32.419	0	73.793
Odtujitve	-84.159	-1.720	0	-85.879
Prevrednotovanje	0	0	0	0
Stanje 31.12.2002	2.543	179.918	0	182.461
Neodpisana vrednost				
Stanje 01.01.2002	45.866	38.297	1.942	86.105
Stanje 31.12.2002	4.507	28.736	528	33.771

PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA

79

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.1. PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

v 000 SIT

	Zemljišča	Zgradbe	Nepremičnine skupaj	Oprema kto 040	Druge oprema kto 045,041	Oprema skupaj	Osnovna sredstva v pridobivanju	Dani predujmi	Skupaj brez predujmov	Skupaj
Nabavna vrednost										
Stanje 01.01.2002	286.071	3.030.508	3.316.579	10.243.331	12.384	10.255.715	36.826	9.888	13.609.120	13.619.008
Povečanje zaradi spremembe deviznega tečaja	0	2.378	2.378	2.313	0	2.313	0	0		4.691
Pridobitve v poslovnem letu	0	109.441	109.441	869.410	0	869.410	907.211	30.136	1.886.062	1.916.198
Prenosi iz investicij v teku	0	0	0	0	0	0	-942.453	0	-942.453	-942.453
Odtujitve	0	-94.001	-94.001	-854.146	0	-854.146	0	-38.292	-948.147	-986.439
Prevrednotovanje	0	-37.190	-37.190	-2.320.920	0	-2.320.920	0	0	-2.358.110	-2.358.110
Stanje 31.12.2002	286.071	3.011.136	3.297.207	7.939.988	12.384	7.952.372	1.584	1.732	11.246.472	11.252.895
Popravek vrednosti										
Stanje 01.01.2002	0	1.318.148	1.318.148	6.173.707	11.094	6.184.801	0	0	7.502.949	7.502.949
Povečanje zaradi spremembe deviznega tečaja	0	61	61	1.018	0	1.018	0	0	1.079	1.079
Amortizacija	0	88.742	88.742	779.749	0	779.749	0	0	868.491	868.491
Odtujitve	0	-21.421	-21.421	-835.795	0	-835.795	0	0	-857.216	-857.216
Prevrednotovanje	0	-2.587	-2.587	-1.098.261	0	-1.098.261	0	0	-1.100.848	-1.100.848
Stanje 31.12.2002	0	1.382.943	1.382.943	5.020.418	11.094	5.031.512	0	0	6.414.455	6.414.455
Neodpisana vrednost										
Stanje 01.01.2002	286.071	1.712.360	1.998.431	4.069.624	1.290	4.070.914	36.826	9.888	6.106.171	6.116.059
Stanje 31.12.2002	286.071	1.628.193	1.914.264	2.919.570	1.290	2.920.860	1.584	1.732	4.832.017	4.838.440

PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA

80

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.1.1. PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v 000 SIT

	Delnice in deleži podjetij v skupini	Delnice v drugih povezanih podjetjih	Druge delnice in deleži	Dolgoročna dana posojila	Lastni deleži	Skupaj dolgoročne finančne naložbe
Nabavna oziroma revalorizirana vrednost						
Stanje 01.01.2002	1.255	794	617.632	75.550	0	695.231
Povečanja zaradi spremembe deviznega tečaja	0	0	28	28	0	56
Povečanja	0	0	575.437	691	9.803	585.931
Povečanja iz naslova deležev v dobičku	-1	0	0	0	0	-1
Zmanjšanja	0	0	-15.331	-2.989	0	-18.320
Prenos na kratkoročne kredite	0	0	0	-14.739	0	-14.739
Predvrednotovanje	-149	32	0	3.133	0	3.016
Stanje 31.12.2002	1.105	826	1.177.766	61.674	9.803	1.251.174
Popravek vrednosti						
Stanje 01.01.2002	0	794	235	1.254	0	2.281
Povečanja zaradi spremembe deviznega tečaja	0	0	0	0	0	0
Povečanja popravka vrednosti	0	0	25.032	1.326	0	26.358
Zmanjšanja	0	0	-233	-1.186	0	-1.401
Predvrednotovanje	0	32	0	29	0	61
Stanje 31.12.2002	0	826	25.032	1.441	0	27.299
Čista vrednost						
Stanje 01.01.2002	1.255	0	617.399	74.296	0	692.950
Stanje 31.12.2002	1.105	0	1.152.734	60.233	9.803	1.223.875

PRILOGA K SKUPINSKI BILANCI STANJA

81

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.2. SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA za leto 2002

v 000 SIT

	doseženo 2002	struktura v %	doseženo 2001	struktura v %	INDEKS 02/01
1. Čisti prihodki od prodaje	10.367.878	98,8	7.254.298	97,9	142,9
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	7.833.652	74,7	4.595.368	62,0	170,5
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	1.676.827	16,0	1.684.605	22,7	99,5
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	382.973	3,7	415.705	5,6	92,1
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujem trgu	474.462	4,5	558.620	7,5	84,9
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	45.454	0,4	101.543	1,4	44,8
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	77.905	0,7	54.872	0,7	142,0
A. SKUPAJ PRIHODKI	10.491.237	100,0	7.410.713	100,0	141,6
5. Stroški blaga, materiala in storitev	5.693.377	54,3	4.765.134	64,3	119,5
a. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	3.425.157	32,6	3.439.807	46,4	99,6
b. Stroški storitev	2.268.220	21,6	1.325.327	17,9	171,1
6. Stroški dela	2.024.205	19,3	1.540.441	20,8	131,4
a. Stroški plač	1.454.349	13,9	1.130.503	15,3	128,6
b. Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)	254.819	2,4	174.649	2,4	145,9
c. Drugi stroški dela	315.037	3,0	235.289	3,2	133,9
7. Odpisi vrednosti	2.387.918	22,8	890.893	12,0	268,0
a. Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	2.207.594	21,0	767.947	10,4	287,5
b. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	180.324	1,7	122.946	1,7	146,7
8. Drugi poslovni odhodki	136.264	1,3	26.594	0,4	512,4
SKUPAJ POSLOVNI ODHODKI IN STROŠKI	10.241.764	97,6	7.223.062	97,5	141,8
B. POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	249.473	2,4	187.651	2,5	132,9
9. Finančni prihodki iz deležev	27.144	0,3	8.582	0,1	316,3
a. Finančni prihodki iz deležev v podjetjih v skupini razen v pridruženih podjetjih	32	0,0	0	0,0	0,0
c. Drugi finančni prihodki iz deležev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)	27.112	0,3	8.582	0,1	315,9
10. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev	18.348	0,2	1.149	0,0	1596,9
c. Drugi finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)	18.348	0,2	1.149	0,0	1596,9
11. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	143.541	1,4	208.823	2,8	68,7
b. Finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev do pridruženih podjetij	20	0,0	44	0,0	45,5
c. Drugi finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev (s prevrednotovalnimi finančnimi prihodki)	143.521	1,4	208.779	2,8	68,7
12. Finančni odhodki za odpise dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb	54.606	0,5	2.482	0,0	2200,1
b. Prevrednotovalni finančni odhodki pri finančnih naložbah v pridružena podjetja	0	0,0	793	0,0	0,0
c. Drugi prevrednotovalni finančni odhodki	54.606	0,5	1.689	0,0	3233,0

SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

82

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.2. SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA za leto 2002

v 000 SIT

13. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	162.426	1,5	201.846	2,7	80,5
b. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti do pridruženih podjetij	68	0,0	0	0,0	0,0
c. Drugi finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	162.358	1,5	201.846	2,7	80,4
C. RAZLIKA FINANČNIH PRIHODKOV IN ODHODKOV	-27.999	-0,3	14.226	0,2	-196,8
14. Davek iz dobička iz rednega delovanja	1.286	0,0	1.768	0,0	72,7
15. ČISTI POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA	220.188	2,1	200.109	2,7	110,0
16. Izredni prihodki	33.227	0,3	30.747	0,4	108,1
17. Izredni odhodki	29.779	0,3	128.076	1,7	23,3
a. Izredni odhodki brez prevrednotovalnega popravka kapitala	29.779	0,3	48.322	0,7	61,6
b. Izredni odhodki za prevrednotovalni popravek kapitala	0	0,0	79.754	1,1	0,0
18. Poslovni izid zunaj rednega delovanja	3.448	0,0	-97.329	-1,3	-3,5
Poslovni izid obračunskega obdobja	223.636	2,1	102.780	1,4	217,6
21. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	223.636	2,1	102.780	1,4	217,6

2.2.1. PRILOGA K SKUPINSKEMU IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA RAZČLENITEV STROŠKOV PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH

	2002	2001	v 000 SIT
Čisti prihodki od prodaje	10.367.877	7.254.297	
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	810.707	888.840	
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	6.009.410	4.593.356	
Kosmati poslovni izid od prodaje	3.547.760	1.772.101	
Stroški prodajanja	1.273.262	1.049.482	
Stroški splošnih dejavnosti	2.102.930	589.841	
- normalni stroški splošnih dejavnosti	657.113	465.934	
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstvih	1.289.203	961	
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	156.614	122.946	
Drugi poslovni prihodki	77.905	54.873	
Poslovni izid iz poslovanja	249.473	187.651	

SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

PRILOGA K SKUPINSKEMU IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

83

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.3. SKUPINSKI IZKAZ FINANŠNEGA IZIDA (RAZLIČICA II) OD 01.01. DO 31.12.2002

v 000 SIT

	2002	2001
A. FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU	1.200.205	839.588
a. Pritoki pri poslovanju	1.696.968	492.753
Dobiček pred obdavčitvijo	224.922	104.548
Amortizacija	942.100	799.522
Začetne manj končne poslovne terjatve	-885.078	-412.903
Začetne manj končne AČR	-1.972	1.586
Prilagoditve za prihodke	71.629	0
Prilagoditve za odhodke	1.345.367	0
b. Odtoki pri poslovanju	496.763	-346.835
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	1.286	1.768
Končne manj začetne zaloge	32.323	-41.779
Začetni manj končni poslovni dolgovi	480.840	-306.824
Začetne manj končne pasivne časovne razmejitev	-17.686	0
c. Prebitek pritokov pri poslovanju (a-b)	1.200.205	839.588
B. FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU	-658.305	-1.700.835
a. Pritoki pri naložbenju	742.090	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb	742.090	0
b. Odtoki pri naložbenju	1.400.395	1.700.835
Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev	21.460	11.858
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev (razen za prevrednotovanje)	848.010	984.158
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb	530.925	39.548
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih naložb	0	665.271
c. Prebitek pritokov pri naložbenju (a-b)	-658.305	-1.700.835
C. FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU	-562.125	909.877
a. Pritoki pri financiranju	0	909.877
Povečanje kapitala	0	387
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov	0	116.937
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov	0	792.553
b. Odtoki pri financiranju	562.125	0
Zmanjšanje kapitala	96.320	0
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih dolgov	24.932	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih dolgov	441.699	0
Zmanjšanje obveznosti do lastnikov	-826	0
c. Prebitek pritokov pri financiranju (a-b)	-562.125	909.877
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	51.064	71.289
Y. ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	71.289	22.659
X. FINANČNI IZID V OBDOBJU	-20.225	48.630

84

SKUPINSKI IZKAZ FINANŠNEGA IZIDA

2. SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI

2.4. SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA (RAZLIČICA II) izkaza gibanja kapitala v obliki sestavljene razpredelnice

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Statusne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	Uskupljeni popravek kapitala	Skupaj kapital
	I / 1	II	III / 1	III / 2	III / 3	III / 4	IV / 1	V / 1	VI / 1	VII	
A. Stanje 31.decembra 2001	2.400.000	588.814	457.492	0	0	175.930	27.059	102.780	3.748.972	0	7.501.047
B. Premiki v kapital	0	0	0	0	0	0	0	223.636	0	0	223.636
a. Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	0	220.062	0	0	220.062
b. Vnos zneska posebnih prevrednotenih kapitala za naložbe	0	0	0	0	0	0	0	2.704	0	0	2.704
c. Sprememba v zadržanem dobičku v zalogah podjetij v skupini	0	0	0	0	0	0	0	870	0	0	870
C. Premiki v kapitalu	0	0	0	9.803	44.012	41.839	-27.059	-68.595	0	0	0
a. Razporeditev čistega dobička (bilančnega dobička leta 2001) za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	41.839	-27.059	-14.780	0	0	0
b. Razporeditev čistega dobička za lastne deleže	0	0	0	9.803	0	0	0	-9.803	0	0	0
c. Razporeditev čistega dobička za statutarne rezerve	0	0	0	0	44.012	0	0	-44.012	0	0	0
d. Razporeditev čistega dobička poslov. leta 2002 po sklepu uprave in s soglasjem nadzornega sveta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Č. Premiki iz kapitala	0	0	0	0	0	0	0	-88.000	0	-8.320	-96.320
a. Izplačilo dividend za leto 2001 po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	-88.000	0	0	-88.000
b. Uskladitev SRS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8.320	-8.320
c. Rezerve za tečajne razlike, sprememba dobička v zalogah	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Stanje 31.decembra 2002	2.400.000	588.814	457.492	9.803	44.012	217.769	0	169.821	3.748.972	-8.320	7.628.363

85

SKUPINSKI IZKAZ GIBANJA KAPITALA

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

3.1.1. Računovodske usmeritve

Računovodske usmeritve družb v skupini se bistveno ne razlikujejo. Zaloge trgovskega blaga in materiala se vodijo po nabavni vrednosti, gotove izdelke pa po proizvodnih stroških. Zaradi usklajevanja s slovenskimi računovodskimi standardi so v skupinske računovodske izkaze vključene razlike, ki izhajajo iz sprememb vrednotenja in so razvidne v postavki bilance stanja pod zaporedno postavko A. Kapital VII. Uskupinjeni popravek kapitala.

Matična družba že vrsto let skrbi za tekoče usklajevanje medsebojnih terjatev in obveznosti, od leta 2001 pa se izvaja s strani matične družbe tudi interna revizija poslovanja na sedežu družb v tujini.

Skupinski računovodski izkazi so v tem poročilu sestavljeni na osnovi slovenskih računovodskih standardov 2001, ki jih je izdal Slovenski računovodski inštitut za revizijo. Pri tem so upoštevane temeljne računovodske predpostavke: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov, časovna neomejenost delovanja ter upoštevanje resnične in poštene predstavitev v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posamičnih cen.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov so predvsem: razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi za leto 2002 zaradi prehoda na nove računovodske standarde niso primerljivi z izkazi za leto 2001. Pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2002 se informacije za prejšnje obračunsko obdobje niso preračunale po novih slovenskih računovodskih standardih, ampak so se podatki glede na način izkazovanja smiselno prikazali v ustreznih postavkah izidov, pri čemer se je upoštevala pomembnost. Skladno s pojasnilom strokovnega sveta Slovenskega inštituta za revizijo so poslovni izidi preteklega obdobja ostali nespremenjeni.

3.1.2. Skupinski računovodski izkazi

Skupinski rezultati poslovanja so razvidni v skupinskih računovodskih izkazih:

- skupinski bilanci stanja,
- skupinskem izkazu poslovnega izida,
- skupinskem izkazu finančnega izida in
- skupinskem izkazu gibanja kapitala ter v razčlenitvah in pojasnilih k računovodskim izkazom:

- prilogi I k bilanci stanja (gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev),
- prilogi II k bilanci stanja (gibanje opredmetenih osnovnih sredstev),
- prilogi III k bilanci stanja (gibanje dolgoročnih finančnih naložb),
- prilogi 2 k izkazu poslovnega izida (razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah),
- prilogi k izkazu poslovnega izida (izkaz bilančnega dobička) ter
- obveznih kazalnikov iz računovodskega standarda o informiranju.

Pomožni izračuni z ustreznimi osnovami in dokumenti so shranjeni v arhivu oddelka Ekonomika.

3.1.3. Iz skupinskih računovodskih izkazov so izločene naslednje vrednosti postavk:

Postavke bilance stanja	2002	v 000 SIT 2001
Naložbe matične družbe ter kapital hčerinskih družb	- 140.646	- 95.669
Oblikovan popravek vredn. dolg. fin. naložbe CETIS dooel, Skopje		
z ustreznimi zmanjšanimi terjatev, zalog in obveznostmi	- 32.151	0
Izločitev dela osnovnih sredstev in dolg. posojila		-36.757
Izločitev terjatev in obveznosti med družbami v skupini	-198.081	-184.729
Sprememba v zalogah zaradi dobička v neprodanih zalogah z vplivom na čisti dobiček poslovnega leta v kapitalu	+870	-394
Prenosi med postavkami kapitala, iz posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala na čisti poslovni izid poslovnega leta	+ - 2.704	0
Usklajitev na slovenske računovodske standarde za del vrednotenja dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb ter terjatev do kupcev v odvisnem podjetju z izkazovanjem postavke A. VII. Uskupinjeni popravek kapitala	-8.320	0

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

Postavke izkaza poslovnega izida	2002	v 000 SIT 2001
Prihodki iz naslova prodanih izdelkov, storitev in prodanega materiala med družbami	- 403.189	- 287.403
Sprememba v zalogah gotovih proizvodov	-1.647	+14.237
Nabavna vrednost prod. blaga, materiala in materialnih stroškov	- 405.706	- 272.772
Stroški storitev in odhodki odškodnin z ustreznim delom prihodkov	-97.417	0
Del stroškov in del prihodkov iz naslova prodaje stavbe v Zagrebu	-45.322	0
Finančni prihodki in odhodki iz naslova tečajnih razlik med družbami v skupini	-17.520	0
Finančni odhodek za oblikovan popravek vrednosti dolgoročne finančne naložbe v CETIS dooel, Skopje ter prihodki po odpravi	-32.151	0

Čisti poslovni izid obračunskega obdobja 2002 se razlikuje od doseženega v matični družbi za naslednje vrednosti:

Postavke izkaza poslovnega izida	2002	v 000 SIT 2001
Cetis, d.d., Celje	220.062	103.174
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja podjetij v skupini	+ 2.704	0
Spremembe v zadržanem dobičku v zalogah do konca leta 2002	+870	-394
skupaj	223.636	102.780

3.2. Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

3.2.1. Finančna gibanja

Analiza finančnih gibanj v letu 2002 kaže, da so nad pričakovanji zaostajali pritoki pri finančnih tokovih iz poslovanja. To je bilo izraziteje samo v zadnjem četrtletju leta 2002, ko se je obseg terjatev zaradi neplačevanja močno povečal. Finančni tokovi iz tega naslova v prvih dveh mesecih tekočega leta pomenijo povečanje pritokov pri poslovanju, saj je bilo veliko terjatev poravnanih. Glede na leto 2001 je opazen tudi precejšen pozitivni premik pri finančnih tokovih v zvezi z naložbenjem.

Ugoden vpliv na finančne tokove pri financiranju ima oblikovanje dolgoročnih rezervacij, medtem ko je izplačilo dividend in zmanjšanje zadolženosti nanje vplivalo negativno. Potrebno je poudariti, da so bila pri vseh vrstah finančnih tokov upoštevana vsa pomembna poslovno-finančna načela, finančno okolje in finančna ekonomika.

3.2.2. Upravljanje finančnih tveganj

V letu 2002 je prišlo na denarnem področju pri kratkoročnem poslovanju do nominalizma obrestnih mer in tudi do njihovega padanja. To je zahtevalo popravke v finančni politiki pri izvedbi oziroma pri načinu in usklajevanju financiranja na raznih področjih. Kljub temu lahko skupina trdi, da je valutna in obrestna tveganja primerno obvladovala oziroma da je za njihovo obvladovanje izbrala primerne metode. Na tujem valutnem področju je bila večina finančnih transakcij opravljenih v evrih, pri čemer so bili usklajeni odlivi glede na prilive. Obseg transakcij v drugih valutah je bil zanemarljiv, vendar je tudi pri njih potekalo ocenjevanje gibanj, saj se je družba poskušala zavarovati pred neugodnimi spremembami deviznih tečajev. Pri načrtovanju transakcij v tujih valutah je upoštevala devizno pozicijo.

Skupina ni najemala kratkoročnih posojil, razen ob koncu leta, ko je najela dolgoročno posojilo v evrih, s katerim je financirala nakup večbarvnega tiskarskega stroja. Obrestne mere, na osnovi katerih so bile sklenjene posojilne pogodbe, so bile ugodne tako z vidika roka kot tveganja glede vezave in njihove spremenljivosti (EURIBOR). Tveganja je skupina zmanjševala še z razpršenostjo naložb ter pri tem dogovarjala čim večje donose. Pri kratkoročnih finančnih naložbah v vrednostne papirje so bili izvedeni tako imenovani repo posli.

Konec leta so se terjatve do določenih kupcev zelo povečale, vendar je bilo ocenjeno, da so njihove težave prehodnega značaja, kar se je potrdilo tudi v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Tveganje neplačevanja kupcev je skupina skušala zmanjševati z ustreznimi operativnimi ukrepi pred in po nastanku posameznih terjatev. Skupina glede na zahteve trga prodaja v glavnem na odprti račun, vendar je bil delež neunovčenih terjatev leta 2002 manjši kot v preteklem letu. Upravljanje s terjatvami je vseskozi povezano z upravljanjem obveznosti.

Finančna struktura se je v letu 2002 glede na leto 2001 izboljšala. V letu 2002 so čista obratna sredstva, kot razlika med kapitalom in dolgoročnimi rezervacijami ter stalnimi sredstvi, znašala 1,666 milijonov SIT. S temi viri je pokrit del gibljivih sredstev in sicer: zaloge v celoti ter 25 odstotkov vrednosti poslovnih terjatev. V letu 2001 so čista obratna sredstva znašala 609 milijonov SIT in pokrila samo 62 odstotkov zalog.

3.2.3. Dana jamstva

Matična družba je dovolila vpis obremenitev hipotek za prejeta dolgoročna posojila do vračila v višini 773.495 tisoč SIT. V zabilančni evidenci ima knjižene tudi prejete garancije v vrednosti 211.314 tisoč SIT.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.2.4. Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, se ob nastanku dogodka in konec obračunskega obdobja preračunajo na srednji tečaj Banke Slovenije. Tečajne razlike povečujejo oziroma zmanjšujejo finančne prihodke in odhodke.

Tečaji za prevajanje tujih računovodskih izkazov odvisnih podjetij v tujini so navedeni v uvodni predstavitvi skupine.

3.3. Računovodske usmeritve in pojasnila k bilančnim postavkam

Pri izkazovanju in vrednotenju postavk se uporabljajo določila veljavnih računovodskih standardov. Pri vrednotenju postavk, pri katerih standardi dajejo družbam možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je matična družba uporabila usmeritve, zapisane v Pravilniku o računovodstvu in financah. Opisane so v nadaljevanju. Pojasnila so potrebna za vse pomembnejše postavke, katerih posamezna vrednost presega določen odstotek vrednosti v sredstvih oziroma v virih sredstev. Način opredelitve in pomembnost je razvidna v Pravilniku o računovodstvu in financah.

Matična družba se odloča o krepitvah takrat, kadar se v posameznem koledarskem letu tečaj evra v tolarjih poveča za več kot 5,5 odstotkov.

3.3.1. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmetena dolgoročna sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice in dolgoročno odložene stroške.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti.

Nabavno vrednost neopredmetenega dolgoročnega sredstva, ki je nastalo v podjetju, tvorijo stroški, ki jih povzročijo njegova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati.

Neopredmetena dolgoročna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo. Zmanjšujejo se zaradi obračunane enakomerne časovne amortizacije.

Med dolgoročne premoženjske pravice se uvršča predvsem nakup računalniških programov.

3.3.2. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve.

Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev zaradi oslabitve je bilo v matični družbi opravljeno v višini 1.223.000 tisoč SIT, ter v odvisni družbi CETIS, dooel, Uvoz - izvoz, Skopje v višini 34.603 tisoč SIT. Ocene vseh opredmetenih sredstev v matični družbi je izvedel s strani Slovenskega inštituta za revizijo pooblaščen samostojni ocenjevalec vrednosti skladno z metodami ocenjevanja vrednosti in s slovenskimi računovodskimi standardi. Oslabitev knjigovodske vrednosti na nadomestljive vrednosti opreme se šteje kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

- Datum prevrednotenja: 31.12.2002; učinki so knjiženi med prevrednotovalnimi odhodki.

- Obstoj in znesek pravnih omejitev: v zemljiški knjigi so vpisane hipoteke za zavarovanje obveznosti iz naslova prejetih posojil v znesku 773.495 tisoč SIT.

- Znesek obveznosti do dobaviteljev za nakup osnovnih sredstev je konec leta 2002 znašal 94,3 milijonov SIT.

Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega osnovnega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke (če je prva večja od druge) oziroma med prevrednotovalne poslovne odhodke (če je druga večja od prve).

3.3.3. Kasneje nastali stroški v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi

Stroški, ki kasneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Ko se pojavijo, se pripoznajo kot odhodki.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3.4. Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega dolgoročnega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca potem, ko se je začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katero je namenjeno.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se začne amortizirati, ko je na voljo za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	v % min.	v % max.
Neopredmetena dolg. sredstva	33,3	50,0
Gradbeni objekti	2,5	6,0
Oprema grafične dejavnosti	5,56	33,3
Laboratorijska oprema	10,0	33,3
Vozila	14,3	25,0
Telefoni, telegr. centrala	33,3	33,3
Pohištvo	16,5	20,0
Pisalni stroji, računalniška oprema	12,5	33,3
Oprema za protipožarno varnost	33,3	33,3
Merilne in kontrolne naprave	16,6	33,3

3.3.5. Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročna finančna naložba v kapital, lastniške vrednostne papirje drugih podjetij ali dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti, ki je enaka bodisi plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov, bodisi pošteni vrednosti drugih nadomestil za nakup, ki jih je dal naložbenik, na dan menjave, povečani za stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati naložbi. Dolgoročne finančne naložbe, izražene v tuji valuti, se preračunajo na srednji tečaj Banke Slovenije na dan bilanciranja.

Del dolgoročnih finančnih naložb se izkaže med kratkoročne finančne naložbe, kadar zapadejo v plačilo najkasneje v letu dni od datuma bilance stanja.

Pomembna dolgoročna finančna naložba je tista, katere vrednost presega 30 odstotkov vrednosti vseh naložb ali ta naložbe presega vsaj za 5 odstotkov vrednosti vseh sredstev.

Dolgoročne finančne naložbe v podjetja, ki niso zajete v skupinske računovodske izkaze, se v posamičnih računovodskih izkazih vrednotijo po naložbeni metodi in se letno ne povečujejo za tisti čisti del dobička, ki jim pripada; nakazani deleži v dobičku se obravnavajo zunaj njih in povečujejo finančne prihodke.

Dolgoročne finančne naložbe v kapital odvisnih podjetij, ki so zajete v skupinske računovodske izkaze, so v postopku uskupinjevanja izločene, prav tako je izločen ustrezni del kapitala odvisnih podjetij.

V skladu s slovenskimi računovodskimi standardi je bila v matični družbi opravljena oslabitev naložbe v Cetus dooel, Skopje, ki je bila v postopku uskupinjevanja izločena s hkratnim zmanjšanjem vrednosti terjatev do kupcev, zalog in povečanjem obveznosti za prejete avanse od dobaviteljev.

3.3.6. Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročna finančna naložba v lastniške vrednostne papirje drugih podjetij in dolžniške vrednostne papirje podjetij ali države se ob začetnem merjenju ovrednoti po nabavni vrednosti.

Upoštevajo se vsi izdatki ob pridobitvi. Ob koncu obračunskega obdobja se njihova vrednost primerja s pošteno vrednostjo. Če je le-ta nižja, se izvede oslabitev, ki vpliva na prevrednotovalne finančne odhodke.

V strukturi zavzemajo naložbe v vrednostne papirje 71,2 odstotkov, ostalo so depoziti in dana posojila. Slabitev in krepitev družba ni ugotovila.

Pomembna kratkoročna finančna naložba je tista, katere vrednost presega 30 odstotkov vrednosti vseh naložb ali če ta naložba znaša vsaj 3 odstotke vrednosti vseh sredstev.

3.3.7. Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa, ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo, tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo. Dani predujmi za opredmetena osnovna sredstva so v isti skupini kot opredmetena osnovna sredstva, dani predujmi za zaloge pa so sestavni del zalog.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive terjatve, če pa se je zaradi njih začel sodni postopek, se štejejo kot sporne terjatve.

Popravki terjatev se oblikujejo na osnovi analize izterljivosti vsake posamezne terjatve. Osnova za popravek so neplačane terjatve, ki niso bile plačane v roku 90 dni po zapadlosti. Povprečni popravek terjatev do kupcev za leto 2002 znaša 1,2 odstotka čistih prihodkov od prodaje, medtem ko je v letu 2001 znašal 2,1 odstotka.

Od vseh terjatev do kupcev so:

- zapadle terjatve v vrednosti 1.764.477 tisoč SIT in
- nezapadle v vrednosti 1.085.607 tisoč SIT.

Kadar je odpis terjatve utemeljen z ustrežno listino, se pokrije v breme tako vzpostavljenega popravka vrednosti terjatev.

Vse terjatve, ki so izražene v tuji valuti, se preračunajo na srednji tečaj Banke Slovenije.

Pomembna terjatev je tista, katere vrednost presega 30 odstotkov vrednosti vseh terjatev, če znaša terjatev vsaj 3 odstotke vseh sredstev na dan bilance stanja.

Družba prodaja svoje izdelke in storitve večinoma na odprt račun.

3.3.8. Zaloge

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevrtačljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Količinska enota proizvoda oziroma nedokončane proizvodnje se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po proizvodnih stroških. Te sestavljajo neposredni stroški materiala, neposredni stroški dela, neposredni stroški storitev, neposredni stroški amortizacije in splošni proizvodni stroški. Splošni proizvodni stroški so stroški materiala, storitev, dela amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezati z nastajajočimi poslovnimi učinki.

Zaloge se vodijo po stalnih cenah, odmiki se spremljajo po skupinah zalog.

Zaloge se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če knjigovodska vrednost, vključno s tisto po zadnjih dejanskih nabavnih cenah oziroma proizvodnih cenah, presega njihovo tržno vrednost.

Pomembna zaloge je tista, ki presega vrednost 30 odstotkov vseh zalog, če znaša ta zaloge vsaj 3 odstotke vrednosti vseh sredstev.

Popravki vrednosti so bili oblikovani za zaloge v reklamacijskih skladiščih ter za zaloge materiala, proizvodov in blaga. Pri tem je družba upoštevala tiste zaloge, ki niso imele gibanja več kot 13 mesecev (prejšnje leto 24 mesecev). Takšnih zalog je 5,7 odstotkov glede na vse zaloge.

Zaradi primerjave zalog po knjigovodski vrednosti z iztržljivo vrednostjo je bilo oblikovanih popravkov 3,6 odstotkov glede na vso vrednost zalog.

3.3.9. Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljata gotovina in knjižni denar. Gotovina je denar v blagajni v obliki bankovcev in kovancev. Knjižni denar je denar na računih pri bankah. Sestavljajo ga takoj razpoložljiva denarna sredstva. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema.

Prevrednotenje denarnih sredstev se izvrši v primeru denarnih sredstev, izraženih v tujih valutah, če se po prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, lahko poveča ali zmanjša prvotno izkazano vrednost in predstavlja redni finančni prihodek oziroma redni finančni odhodek.

3.3.10. Kapital

Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, ostanek čistega dobička poslovnega leta ter splošni in posebni prevrednotovalni popravek kapitala ter uskupinjeni popravek kapitala.

V postopku uskupinjevanja je izločen kapital odvisnih podjetij ter v matični družbi dolgoročne finančne naložbe v odvisna podjetja.

V postopku uskupinjevanja je ločeno evidentiran uskupinjeni popravek kapitala kot uskladitev (harmonizacija) vrednotenja postavk v odvisnih podjetjih z računovodskimi usmeritvami v slovenskih računovodskih standardih.

Če bi pri preračunu kapitala upoštevali spremembo tečaja evra oziroma rast cen življenjskih potrebščin v letu 2002, bi bil poslovni izid skupine zmanjšan za:

- 298.246 tisoč SIT pri preračunu sprememb tečaja evra oziroma
- 536.805 tisoč SIT pri upoštevanju rasti cen življenjskih potrebščin.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3.11. Dolgoročne rezervacije

Dolgoročne rezervacije so lahko dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno odloženih prihodkov ali dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov.

Matična družba je oblikovala rezervacije za namen dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov iz naslova tožb in odškodnin. Osnova za njihovo oblikovanje so pogodbe, pravne podlage in mnenja strokovnjakov. Rezervacije za dana jamstva ob prodaji določenih proizvodov in storitev so bile oblikovane glede na oceno tveganja za reklamacije in sicer v odstotkih od njihovih prihodkov.

3.3.12. Dolgoročni dolgovi

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni ter dolgoročni.

Finančni dolgovi se pojavljajo, ker posojilodajalci vnašajo v podjetje denarna sredstva ali ker z denarjem poplačujejo njegove dolge, poslovni dolgovi pa se pojavljajo, ker dobavitelji vnašajo v podjetje prvine, potrebne pri proizvodnji in opravljanju storitev.

Dolgoročni dolgovi se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolge, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Dolgoročni dolgovi do tujine se preračunajo v domačo valuto na dan nastanka. Tečajne razlike predstavljajo odhodke ali prihodke financiranja.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler se ne pojavi potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo.

Med dolgoročne dolge spadajo dolgoročna posojila, dobljena pri domačih bankah. Del teh posojil je do vračila zavarovan s hipoteko.

Dolg je pomemben, če njegova posamezna vrednost presega 40 odstotkov vseh dolgov, če znaša vsaj 4 odstotke vrednosti vseh virov sredstev.

3.3.13. Kratkoročni dolgovi

Kratkoročne dolge sestavljajo tudi dolgoročna posojila, dobljena pri bankah v državi. Gre za tisti del posojil, ki zapade v letu dni od bilance stanja.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

Pomemben je tisti kratkoročni dolg, ki presega 50 odstotkov vseh kratkoročnih dolgov ali 4 odstotke vseh virov sredstev.

3.3.14. Kratkoročne časovne razmejitev

Aktivne kratkoročne časovne razmejitev zajemajo kratkoročno odložene stroške in kratkoročno nezaračunane prihodke.

Pasivne kratkoročne časovne razmejitev zajemajo vnaprej vračunane stroške in kratkoročno odložene prihodke. Osnova so izvirne listine, ki časovno in vsebinsko opredeljujejo dogodek.

3.3.15. Zabilančna sredstva in zabilančne obveznosti

Matična družba izkazuje hipoteke in prejete garancije v višini 984.809 tisoč SIT ter evidenco za davčne olajšave v višini 366.572 tisoč SIT. Prikazana je tudi obračunana čista gospodarska korist iz naslova inovacij v višini 175.203 tisoč SIT.

3.3.16. Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

3.3.16.1. Poslovni prihodki

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje tudi zaradi zgodnejšega plačila.

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončnosti.

Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavijo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev ob upoštevanju predhodnega prevrednotovalnega popravka kapitala iz naslova predhodne okrepitve sredstev.

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

V postopku uskupinjevanja so izločeni vsi poslovni prihodki iz naslova prodanih proizvodov, storitev in prodanega materiala in trgovskega blaga med družbami v skupini.

Prihodki skupine v letu 2002 presegajo prihodke leta 2001 za 42,9 odstotkov. Od tega se je prodaja proizvodov in storitev na domačem trgu povečala za 12,7 odstotnih točk v strukturi skupnih prihodkov. Največ so k takšnim prihodkom v strukturi proizvodov prispevali programi vrednostnih tiskovin, samolepilnih etiket in obrazcev.

Matična družba v Pravilniku o računovodstvu in financah ni opredelila področnih in območnih odsekov poslovanja, zato o njih ne poroča.

3.3.16.2. Finančni prihodki

Finančni prihodki so prihodki iz naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami in tudi v zvezi s terjatvami.

Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti.

Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavijo ob odtujitvi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb ob upoštevanju predhodnega prevrednotovalnega popravka kapitala iz naslova predhodne okrepitve finančnih naložb.

V postopku uskupinjevanja so izločeni finančni prihodki iz pozitivnih tečajnih razlik med družbami v skupini.

3.3.16.3. Izredni prihodki

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih, največ je odškodnin.

3.3.17. Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

3.3.17.1. Poslovni odhodki

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma ko je trgovsko blago prodano.

Poslovni odhodki so načeloma enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. V poslovne odhodke se vštevata tudi nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala.

V postopku uskupinjevanja so izločeni poslovni odhodki med družbami v skupini.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje, ne glede na njihov vpliv na poslovni izid.

Prevrednotovanje stroškov amortizacije, materiala in storitev povečujejo prevrednotovalne poslovne odhodke.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Matična družba od 01. 07.2002 namenja za dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje zaposlencev 3 odstotke bruto plače ob pogoju, da se zaposlenec odpove 1,615 odstotku bruto plače za isti namen.

3.3.17.2. Finančni odhodki

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje.

Finančni odhodki se pripoznajo po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavijo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve ter v zvezi z okrepitvijo dolgoročnih in kratkoročnih dolgov.

V postopku uskupinjevanja so izločeni finančni odhodki iz negativnih tečajnih razlik ter prevrednotovalni finančni odhodki med družbami v skupini.

3.3.17.3. Izredni odhodki

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih, pretežno so to odškodnine.

V postopku uskupinjevanja so izločeni izredni odhodki odškodnin med družbami v skupini.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3. POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

3.3.18. Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je sestavljen po posredni metodi iz podatkov skupinske bilance stanja na dan 31.12.2002, skupinske bilance stanja na dan 31.12.2001, podatkov skupinskega izkaza poslovnega izida za leto 2002 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

Matična družba je izbrala obliko finančnega izida po skrajšani različici II.

POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN POJASNILA K POSTAVKAM

4. DRUGA RAZKRITJA

4.1. Razkritja po skupinah oseb: člani uprave, nadzornega sveta in zaposleni po individualnih pogodbah

Znesek vseh prejemkov (bruto plače, bonitete, povračila, dividende, sejnine), ki so jih za opravljanje funkcij oziroma nalog prejele v poslovnem letu skupine oseb, je razdeljen mednaslednje skupine oseb:

- uprava:	25.079	tisoč SIT,
- ostali zaposleni po individualni pogodbi (10 oseb):	167.476	tisoč SIT,
- nadzorni svet:	7.989	tisoč SIT.

Stanje obveznosti iz naslova namenskih posojil, ki jih je družba odobrila delavcem iz teh skupin, je konec leta 2002 znašala 7.161 tisoč SIT.

Obrestna mera za navedena posojila znaša 7 odstotkov letno in je vezana na valutno klavzulo (EUR).

Znesek odplačanih posojil v letu 2002 znaša 1.669 tisoč SIT.

4.2. Kazalniki po slovenskih računovodskih standardih

Kazalnik	2002	2001
Stopnja lastniškosti financiranja: kapital / obveznosti do virov sredstev	72,7 %	67,4 %
Stopnja dolgoročnosti financiranja: vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z dolgoročnimi rezervacijami) / obveznosti do virov sredstev	81,1 %	74,1 %
Stopnja osnovnosti investiranja: osnovna sredstva (po neodp. vrednosti) / sredstva	46,1 %	54,9 %
Stopnja dolgoročnosti investiranja: vsota osnovnih sredstev (po neodpisani vrednosti), dolgoročnih finan.naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva	57,9 %	61,3 %
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev: kapital / osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	1,58	1,23
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient): likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,06	0,06
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient): vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev / kratkoročne obveznosti	2,97	1,51
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient): kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti	3,71	2,66
Koeficient gospodarnosti poslovanja: poslovni prihodki / poslovni odhodki	1,02	1,03
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala: čisti dobiček v poslovnem letu / povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida proučevanega leta)	3,0	1,4
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala: vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital (matična družba)	*6,3	3,7

*Opomba: izračun na osnovi predloga za izplačilo dividend.

DRUGA RAZKRITJA

REVIZORJEVO POROČILO

Delničarjem družbe Cetus grafično podjetje d.d., Celje

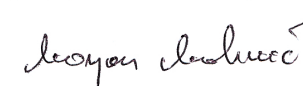
Revidirali smo skupinske računovodske izkaze skupine Cetus Celje, ki jih sestavljajo skupinska bilanca stanja na dan 31.12.2002, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz finančnega izida ter skupinski izkaz gibanja kapitala za leto 2002 s pojasnili. Uprava družbe je odgovorna za skupinske računovodske izkaze, odgovornost revizorja je, da izrazi mnenje o njih. Pregledali smo tudi vsebinsko skladnost poslovnega poročila z računovodskimi izkazi, ki so sestavni del letnega poročila.

Revidirali smo v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Mednarodnimi stališči revidiranja, ki jih je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov. Ti zahtevajo od nas načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev primerne zagotovitve, da računovodski izkazi ne vsebujejo bistveno napačnih navedb. Revizija vključuje preizkuševalno preverjanje dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Revizija vključuje tudi presojanje uporabljenih računovodskih načel in pomembnih ocen ravnateljstva ter ovrednotenje celovite predstavitve računovodskih izkazov. Prepričani smo, da je opravljena revizija dobra podlaga za dano mnenje.

Menimo, da skupinski računovodski izkazi navedeni v prvem odstavku, izkazujejo resnično in pošteno sliko finančnega stanja družbe na dan 31.12.2002, izid njenega poslovanja ter gibanje finančnih tokov v letu 2002, v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje in poslovno svetovanje, d.o.o.

Vera Menard, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
partner

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
direktor

Ljubljana, 12. marec 2003

KPMG Slovenija, d.o.o.

CETIS, d.d., Celje

Čopova 24
3000 Celje, Slovenija

www.cetis.si tel.: 03 42 78 500
e-mail: info@cetis.si fax: 03 42 78 836

Uprava

Drago Polak, glavni direktor drago.polak@cetis.si 03 42 78 512
mag. Simona Potočnik, pomočnica glavnega direktorja simona.potocnik@cetis.si 03 42 78 512

Marketing

Marjan Poznič, direktor marketinga marjan.poznic@cetis.si 03 42 78 527
Drago Lipovšek, pomočnik dir. marketinga za domači trg drago.lipovsek@cetis.si 03 42 78 528
Peter Rednak, pomočnik dir. marketinga za tuji trg peter.rednak@cetis.si 03 42 78 529
Mihela Colnarič, vodja programa varnostnih tiskovin mihela.colnaric@cetis.si 03 42 78 533
Mateja Luzar, vodja programa komercialnih tiskovin mateja.luzar@cetis.si 03 42 78 534
Vili Hribernik, vodja programa variabilnega tiska vili.hribernik@cetis.si 03 42 78 560

Projekti

Peter Aužner, direktor projektov peter.auzner@cetis.si 03 42 78 557

Skupne dejavnosti

Andrej Šušterič, direktor skupnih dejavnosti andrej.susteric@cetis.si 03 42 78 513

Ekonomika in finance

Srečko Gorenjak, finančni direktor srecko.gorenjak@cetis.si 03 42 78 522

Proizvodnja

Boris Lipovšek, tehnični direktor boris.lipovsek@cetis.si 03 42 78 580

CETIS

CETIS, d.d., Celje

PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA

Silva Janež Debelak, direktorica
Kvedrova 5a
1000 Ljubljana

e-mail: info@cetis.si tel.: 01 54 15 690
www.cetis.si fax: 01 54 15 795

PODJETJA IN POBLAŠČENI TRGOVCI V TUJINI

HRVAŠKA

CETIS-ZG d.o.o.
Gospodarska 3
HR - 10250 Lučko

Matej Polutnik, direktor tel.: +385 1 65 31 405, 65 31 406
fax: +385 1 65 31 407

MAKEDONIJA

CETIS dooel, Skopje
Ulica Pero Nakov b.b.
MK - 1000 Skopje

Miroslav Nječaj, direktor tel., fax: +389 2 549 899, 549 072, 549 332

ALBANIJA

CETIS - TIRANA Sh.p.k.
P. 7, AP. 4
AL - Tirana

Vera Radić, direktorica tel., fax: +355 4 222 986, 68 205 0924

AVSTRIJA

KACE - Handel, Werbergrafik & Design
Postfach 53, Werk VI Strasse 23
A - 8605 Kapfenberg

Günther Karel, direktor tel.: +43 3862 21660
fax: +43 3862 21650

ČEŠKA

DINOCOMMERCE s.r.o.
Krimská 5
CS - 36001 Karlovy Vary

Milan Zacharis, direktor tel.: +420 17 3229 549
fax: +420 17 3222 614

MADŽARSKA

REZON TRADE Kft.
HU - 1135 Budapest

Dunai Károly, direktor tel.: +36 1 349 0327, 350 6025
fax: +36 1 329 9038

ECONO PRESS Kft.

Jász u. 33 - 35
HU - 1135 Budapest

Kovács Károly, direktor tel.: +36 1 350 3554
fax: +36 1 350 3547

POLJSKA

CETRA sp. z.o.o.
Ul. J. Gagarina 33 m. 28
PL - 00753 Warszawa

Zbigniew Krajewski, direktor tel.: +48 39 120 211
fax: +48 22 840 50 79

PODJETJA IN POBLAŠČENI TRGOVCI V TUJINI

PODJETJA IN POOBLAŠČENI TRGOVCI V TUJINI

SLOVAŠKA

DINOCOMMERCE s.r.o.

L'. Fullu 3

SK - 84105 Bratislava

Marian Balazia, direktor

tel., fax: +421 7 653 169 89

+421 7 653 169 89

BOLGARIJA

TOMEL

G. Washington street 30

BG - 1202 Sofija

Angel Lashev, direktor

tel.: +359 29 832 997

fax: +359 29 831 135

Letno poročilo je na voljo tudi na spletni strani www.cetis.si.

DODATNE INFORMACIJE

mag. Simona Potočnik, pomočnica glavnega direktorja

simona.potocnik@cetis.si

03 42 78 512

PODJETJA IN POOBLAŠČENI TRGOVCI V TUJINI

Založil in izdal, Cetis d.d., Celje

Idejni in izvedbeni osnutek, Martina Grobelšek, Agencija Dialego Cetis

Besedilo, Lucija Marovt, Agencija Dialego Cetis

Oblikovanje, Martina Grobelšek, Agencija Dialego Cetis

Fotografije, Damijan Švarc

Priprava in tisk, Cetis d.d., Celje, April 2003